

รายการอ้างอิง

- กาญจนา แก้วเทพ. ศาสตร์แห่งสื่อและวัฒนธรรมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552.
- กาญจนา แก้วเทพ. สื่อสารมวลชน ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: บริษัท เอดิชั่นเพรสโปรดักส์ จำกัด, 2549.
- กาญจนา แก้วเทพ และสมสุข หินวิมาน. สายธารแห่งนักคิดทฤษฎีเศรษฐศาสตร์การเมืองกับสื่อสารศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์, 2551.
- จิราภรณ์ เนติธาดา. วิธีการถ่ายทอดธรรมชาติของหลวงพ่อบุชา สุภัทโท. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- ชลธิชา ชูชาติ. กระบวนการสร้างสรรค์ของพระมหาสมปอง ตาลปุตโต ในรายการธรรมะ เดลิเวอรี่. ภาควิชาสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552
- ณุมพรี เหล่าวิเศษกุล. การศึกษากลไกภาษาเทศนาของพระปัญญาญาณนันทิกขุ และพระ พยอม กัลป์ยาโน. ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2547.
- ธีรวัธ บำเพ็ญบุญบารมี. การเผยแพร่ธรรมะเชิงรุก. ธรรมศึกษาวิจัย ตามหลักสูตรวิจัยคัมภีร์ พระพุทธศาสนา มุลินธิเบญจนิทาย, 2550.
- ปุ่นยงช ชูติมา. ปรัชญาการสื่อสารในธรรมสารของพุทธศาสนิกขุ. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, ภาควิชาวาทยวิทยา คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- บันนัดดา นพพนาวัน. การศึกษากระบวนการสื่อสารเพื่อเผยแพร่ธรรมะของสถาบันสงฆ์ไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- พรทิพย์ สัมปัตตะวนิช. แรงจูงใจกับการโฆษณา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์, 2546.
- พิมพ์เดือน จาตุรงค์กุล. มัลติมีเดียเพื่องานนิเทศศาสตร์. เอกสารประกอบการสอน คณะนิเทศ ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2550.
- สมบัติ เสริมศิลป์. วรรณกรรมคำสอนพระพยอม กัลยาโน. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, วิชาเอกภาษาไทย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2532.
- สมรภัช ชัยสิงห์กานานนท์. รสนิยม: ภาษาไทยยุคบริโภคนิยม. กรุงเทพมหานคร: โครงการหนังสือ เล่ม สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

เล่ม สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

สิริพิชญ์ เตชะไกรศรี, การเผยแพร่ธรรมะเชิงรุกตามวิถีพุทธ: ศึกษาเฉพาะกรณีการจัดกิจกรรมธรรมะในสวน ณ สวนหลวง ร.9. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2549

สงวาล คงจันทร์ และคนอื่นๆ. หลักภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2542.

อรวรรณ ปิลันธนีโอวาท. หลักและปรัชญาของวาทวิทยา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

อรวรรณ ปิลันธนีโอวาท. การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552.

อัญชลี ธีรเนตร. กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจในหลักคำสอนของพระพุทธเจ้า. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชานิเทศศาสตร์พัฒนาการ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543

ภาษาอังกฤษ

Foltz, F. Religion on the Internet: Community and Virtual Existence. 5th ed. London : Sage, 2003 โดย

Pernot, L. "The Rhetoric of Religion." In Journal of the historic of rhetoric. California Press. 24 (Summer 2006), pp. 235-254

Hart, R.P., Turner K.J., and Knupp, R.E. "Religion and Rhetoric of The Mass media." In Journal of communication. 31(7 February 2006). pp. 58-68.

Hoover, S.M. Religion in the Media Age. London: SAGE Publications, 2002.

ภาคผนวก

WHOWEELY IVINDA
เรื่อง : วาจิรเมธี • ภาพ : กอบธนกรการ

หนุ่ม-นีนทกานต์ ถูกอิศวรค์ ยึดหลักไตรลักษณ์ ทาบออกเมื่อต้องเลือกคนใดคนหนึ่ง

ท่างหายจากรบกันถึงไปนานสำหรับนักร้อมมาดเท่หนุ่ม-นีนทกานต์ ถูกอิศวรค์ หลังร่างกายหายเป็นปกติจากโรคเรื้อรังต่อมาเขาเลือก ทำให้ทุกวันนี้เรอมีสติในการใช้ชีวิต และไม่ประมาทกับการดูแลตัวเอง

ปัจจุบันคุณหนุ่มมีความสุขกับการเป็นพิธีกรรายการท่องเที่ยวแนวธรรมะ แต่ถึงกระนั้นเรอก็ยังมีความเกี่ยวข้องกับความรักเหมือนในละครเรื่องวันดี ที่ต้องเลือกคนใดคนหนึ่งเป็นคู่ครอง จึงมีคำถาม (ปูจจา) ถึง พระมหาภูติชัย (วาจิรเมธี) ผู้อำนวยการสถาบันวิมุตตยาลัย ว่า "อยากทราบว่าคนที่สัญญาว่าจะอยู่ด้วยกันวันเวลาผ่านไปเรากลับไปรักอีกคนหนึ่ง แต่ไม่สามารถเลิกกับคนแรกได้ เพราะมีสัญญาใจของกันและกัน หากเป็นแบบนี้เราควรตัดสินใจอย่างไรดีคะ"

พระมหาภูติชัย วิศิษเฐนา

สรรพสิ่งในโลกล้วนตกอยู่ในกฎแห่งไตรลักษณ์ (ลักษณะสามัญของสิ่งทั้งปวง) คือ ไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นอนัตตา หรือเปลี่ยนแปลงเป็นทุกข์ และไม่มีแก่นสารในตัวเอง ความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นกับทุกสิ่งทุกอย่างอยู่ตลอดเวลา สิ่งต่างๆ จึงไม่เคยหยุดนิ่งอยู่กับที่ การที่สิ่งต่างๆ ไม่เคยหยุดนิ่งอยู่กับที่นั่นเอง เมื่อเราไม่เข้าใจ เราอยากให้อันนั้นอยู่กับที่ แต่มันก็หาเป็นเช่นนั้นไม่ ความทุกข์จึงเกิดขึ้นทันทีที่ไม่รู้สิ่งต่างๆ จึงเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ก็เป็นเพราะว่าถ้าไม่มีแก่นสารในตัวเองมาแต่ต้น สิ่งต่างๆ ที่เราเห็นเป็นกลุ่มก้อนนั้น แท้ที่จริงประกอบขึ้นมาจากองค์ประกอบที่แตกต่างหลากหลาย ไม่มีอะไรที่เป็นกลุ่มเดียวก้อนเดียวที่มีความสมบูรณ์ในตัวเอง เช่นรถก็ประกอบขึ้นจากตัวถัง ยางรถ พวงมาลัย ชิ้นส่วนอะไหล่มากมายรวมทั้งน้ำมัน ไม่มีสักสิ่งเดียวที่เป็นตัว "รถ" มีแต่องค์ประกอบที่ทำให้เป็นรถเท่านั้น

สิ่งต่างๆ ในโลกก็เป็นเช่นนั้น กล่าวคือเป็นองค์รวมขององค์รวมที่มากมาย หาได้มีแก่นสารแท้ๆ ของตัวเองไม่

แต่ก็สังวรธรรมสภางที่เกิดขึ้นกับสรรพสิ่ง

ความรักเป็นเพียง "สิ่งเล็กๆ" สิ่งหนึ่งในสรรพสิ่ง ดังนั้นความรักจึงหนีไม่พ้นความเป็นอนิจจัง คือไม่เที่ยง (ไม่เหมือนนิวม) เป็นทุกข์ (ไม่สบายใจ) และเป็นอนัตตา (หาแก่นสารการไม่ได้)

ใครที่มีความรักจึงหารจะรู้จักธรรมชาติของ รักอันลึกซึ้งนี้เอาไว้

การที่คน 2 คนเจอกัน และมีสัญญาว่าจะอยู่ด้วยกันไปตลอดนั้น มองแบบชาวโลกนี่เป็นเรื่องดี เพราะเป็นการสร้างหลักประกันในชีวิตคู่ แต่มองแบบทางธรรมสะท้อนให้เห็นว่าคนที่สัญญาเช่นนั้นยังไม่เข้าใจธรรมชาติของโลกที่มีความเป็นอนิจจัง (เปลี่ยนแปลง) อยู่ตลอดเวลา และในที่สุดความรักก็แสดงความเป็นอนิจจังให้เห็นจริงๆ คือเมื่อพบกับคนอื่นคนหนึ่งก็ยังมีใจให้เขา และรักกันที่สุดในที่สุด ความขัดแย้งเกิดขึ้นก็ตรงที่จะรักคนใหม่ให้ดีกว่าที่ทำไมได้

เพราะมีสัญญาใจกับคนแรก

จะกลับไปหาคนแรกเดิมทีก็ไม่ได้ เพราะใจมาอยู่กับคนหลัง ทางสายกลางของเรื่องนี้ก็อยู่ตรงไหน

คำตอบก็คือ กลับไปหาคนแรกน่าจะดีกว่า เพราะคนแรกเราเคยรัก และเคยให้สัญญากันไปไว้ด้วย

เมื่อเทียบกับแล้วคนแรกมีความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นกว่า เราก็คงให้เกียรติคนแรกของเรามากกว่า

เพราะไม่เพียงแต่เขาเป็นคนที่เรารักเท่านั้น เรายังให้คำมั่นสัญญาเอาไว้อีกด้วยหาก

เราจึงควรให้เกียรติคนที่เรารัก และควรเคารพหลังจากที่เราให้ไว้กับเขา

ด้วย

ส่วนคนที่มาทีหลัง แม้เราจะรักเขา แต่ยังไม่ได้สร้างพันธสัญญาอะไรต่อกันและกัน

เป็นเพียงความเฉลียวใจไปรักตามธรรมชาติของชายหนุ่มหญิงสาวเท่านั้น การถอนตัว

จึงไม่น่าจะใช้เรื่องเสียหายอะไร อาจดูวาบวับหวั่นไหวบ้าง แต่ก็ยังถือว่าเป็นธรรมชาติอันเป็นธรรมดา

ของการมีความรักและคนที่

ที่มีผสมด้วยความไม่แน่นอนเช่นนั้นเสมอ

อย่างไรก็ตาม แม้คนที่มาทีหลังจะไม่ได้มีดวง

แห่งพันธสัญญาระหว่างกันและกัน แต่เมื่อถึง

เวลาที่จะต้องตัดสินใจ ก็ต้องให้เกียรติเขา

ด้วย ไม่ควรเหินห่าง

มาเอง แต่ควรทำทุกวิถีทางให้เป็นการ

ฝากกันด้วยที่ บนพื้นฐานของความ

เป็นใจทั้งสองฝ่าย

ความรักไม่ได้มีความรักกลายเป็นความรัก ที่พอถึงเวลา

จากนั้นก็ต้องลุกขึ้นมาทำร้ายซึ่งกันและกันเหมือนในหนังหรือนอกหนัง (ชีวิตจริง)

การนั่งลงพูดคุยกับบนพื้นฐานของความเข้าใจ เห็นใจ และด้วยเหตุผล น่าจะเป็นทางออกที่ดีที่สุดที่จะทำให้ทุกฝ่ายจากกันด้วยดีและยังคงมีความทรงจำที่ดีเป็นของอกันนันทนาการ ?

(ว.วาจิรเมธี, 2554: 95)

ดอกบัวโลงในเปลือกถม

ธรรมส่องใจ... ลอ.สัมพันธ์ แล้วจบการ

กว่าหอดอกบัวในแววตาสื่อสารมวลชนมานาน อดีตบรรณาธิการข่าว สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 และผู้ก่อตั้งคลื่นข่าวไอเอ็นเอ็น สมชาย แสวงการ ซึ่งปัจจุบันหันมาทำงานการเมือง ด้วยการเป็นสมาชิกวุฒิสภา (สว.) และเป็นประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพ และการคุ้มครองผู้บริโภค วุฒิสภา

ด้วยสถานการณ์บ้านเมืองที่ยังไม่คลี่คลายและคืนสู่ความสงบสุขอย่างแท้จริง สว.สรรหาจึงมีคำถาม (ปูจวง) ถึง พระมหาวิฑูริช (ว.วชิรเมธี) ผู้อำนวยการสถาบันวิมุตตยาลัย ว่า ในยามที่ประเทศเกิดวิกฤตที่สุด เรียกว่าตกอยู่ในหลุมดำ แล้วเราจะขึ้นจากหลุมดำกันได้อย่างไรโดยไม่ต้องมีการฆ่ากันตาย ไม่ทราบว่าพระอาจารย์มีอะไรแนะเพื่อให้เกิดเป็นรูปธรรม และไม่ถูกมองว่าประเทศเรามี 2 มาตรฐาน และอยากบอกอะไรกับบุคคลที่สามผู้อยู่เบื้องหลังที่ยังไม่ยอมจบด้วย

พระมหาวิฑูริช วิฑูริชโก

ปัญหาของสังคมไทยนั้นสั่งสมกันมานานหลายสิบปี สิ่งที่เกิดขึ้นในวันนี้เป็นผลมาจากการพัฒนาประเทศที่ขาดความสมดุลมาอย่างยาวนาน คนแต่ละคนต่างก็เป็นเพียง "เหตุปัจจัย" เล็กๆ ของห่วงโซ่แห่งปัญหาอันสลับซับซ้อน

การแก้ปัญหาจึงไม่สามารถทำได้ง่าย ด้วยการใช้จ่ายเงินเข้าซื้ออำนาจ หรือด้วยการเลือกตั้งแล้วก็ผลัดกันเข้ามาสวสวอำนาจรัฐ

แต่การแก้ปัญหาต้องเริ่มจากการศึกษาอย่างลึกซึ้ง ทำเหตุปัจจัยอันใดที่ถูกสั่งสมหมักหมมเอาไว้จนกลายเป็นห่วงโซ่แห่งวิกฤต ถ้าเรามองอะไรในลักษณะเป็นกระบวนการแห่งเหตุปัจจัย เราจะพบว่าคนแต่ละคนนั้นไม่ใช่ต้นตอของปัญหาในลักษณะ 1 คนทำให้ระบบทั้งหมดต้องพังทลายลงมา แต่ที่ที่พังแล้วคนแต่ละคนเป็นเพียงองค์ประกอบของโครงสร้างแห่งปัญหาอันหนักหนาสาหัสต่างหาก

เมื่อเรามองในภาพรวมเช่นนี้เป็น ความรู้สึกคับแค้นเกลียดชัง หรือความต้องการเช่นมาราวตัวบุคคลในฐานะที่เป็นต้นเหตุแห่งความยุ่งเหยิงจะลดน้อยลงไปมาก และການแก้ปัญหาถ้าจะไม่ไปติดติดอยู่กับตัวบุคคลเพียงไม่กี่คน แต่จะทำให้เรารู้จักถอยออกมามองปัญหาอย่างเป็นองค์รวมและเห็นทั้งหมด

การ "มองเห็นทั้งหมด" (หรือมองแบบองค์รวม) เป็นวิธีมองปัญหาแบบพุทธ ซึ่งจะทำให้เราหลุดออก

จากการมองแบบแยกส่วน และเมื่อเราเลิกมองแบบแยกส่วนได้ เราไม่เพียงแต่จะหลุดจากความคับแค้นของทัศนคติและความเชื่อเท่านั้น แต่เรายังจะสามารถหลุดจากความคับแค้น เกลียดชัง และหลุดจากความรุนแรงก็ได้ด้วย

วิธีการแรกสุดในการออกจากวิกฤตของสังคมไทยจึงได้แก่ การออกจากวิธีคิดอันคับแคบที่ทำให้เราทั้งเห็นแก่ตัว โกรธ เกลียด อาฆาต พยาบาทซึ่งกันและกัน เมื่อออกจากฐานคิดที่เป็นต้นตอของปัญหาแล้ว ก็มาพิจารณาต่อไปว่าหลังจากนั้นเราจะวางรากฐานให้ประเทศของเราเป็นประเทศที่พัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไปได้อย่างไร

ก่อนที่จะตอบคำถามนี้ เราก็ต้องมาดูก่อนว่าปัญหาสำคัญ ที่เป็นเหมือนมะเร็งของประเทศไทยคืออะไร เท่าที่ตอบแบบง่าย ๆ ในที่นี้ก็พอจะมองเห็นว่าสังคมไทยมีปัญหาหลักๆ อยู่ดังนี้

1. การเมืองวิกฤต (อนาธิปไตย ขาดธรรมาภิบาล กฎหมายไม่ได้มาตรฐาน)
2. เศรษฐกิจวิกฤต (การกระจายรายได้ไม่เป็นธรรม รวยกระจุก สุขกระจาย)
3. คนวิวาท (ขาดสามัคคี เกลียดชัง อาฆาตพยาบาท)
4. ชาตวิโยค (เสียโอกาสในการพัฒนา เมาบ้านเมาเมือง คนไทยมททช่อเนื่องหลายปี และไม่มีทางออกในอนาคตอันใกล้)

ถ้าเราเอาปัญหาเป็น ตัวตั้งแล้วมองแก้ปัญหา ไม่ได้ มุ่งล้างแค้น ไม่ได้มุ่งเอาชนะ หะคานแข่งกันและกัน แต่ ร่วมกันแก้ปัญหา เพื่อเห็นแก่ชะตากรรมของคนที่ชาติจริง ๆ วันหนึ่งข้างหน้าเราก็ต้องพึ่งฝ่าวิกฤตออกไปจนได้ แม้ว่าจะต้องใช้เวลานานสักเพียงไร แต่ถ้าเราเริ่มหันต้ออง ไม่เบิ่งกัซ้า ปัญหายอมได้วิบการแก็ช การจัน จากหุบเหวแห่งวิกฤตก็เป็นเรื่องที่เป็นไปได้ในใญ่คัมภีร์ของเราเอง ขอให้เชื่อว่า "บัวเกิดจากครม" สังคมไทยที่สามารถเกิดใหม่จากปัญหา มากมายที่ทับถมได้เหมือนกัน ?

(ว.วชิรเมธี, 2554: 103)

ความต่าบระหว่าบ "ปลอ่บว้าง" กับ "ไม่ไปโล่" สัจธรรมล่อน ปอ่-ทฤขฎี สหวนษ์

เมื่อเป็นพระเอกเบอร์ต้นๆ ของวิกทองชมพู สำหรับ ปอ่-ทฤขฎี สหวนษ์ หรือ "นักรบ" ในละคร "แผ่นดินยะ" ที่เพิ่งจบไป หลังเรียนจบคณะบริหารทรัพยากรมนุษย์ จากมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ชายหนุ่มก็เริ่มต้นชีวิตการทำงานด้วยการเป็นแบงเกอร์ที่ธนาคารไทยพาณิชย์ ก่อนจะตัดสินใจลาออกเพื่อเข้าสู่วงการบันเทิงอย่างเต็มตัวด้วยการเป็นนายแบบถ่ายโฆษณา กระทั่งได้รับรางวัลหนุ่มโสดในฝันของสาวว จากนิตยสารคลิกโอในปี 2004 และได้เล่นละครเรื่อง "ลิขิตหัวใจ" เป็นเรื่องแรก

ชีวิตที่โลดแล่นอยู่ในแวดวงบันเทิงทำให้เขาเห็นสังขรณ์ชีวิตมากมาย จึงมีคำถาม (ปจลา) ถึงพระมหาฤขฎีชัย (ว.วิมลณี) ผู้อ่านรายการสถานีวันมูตติยาธิย ว่า "ผมยังข้องใจว่าการที่ผมปลอ่บว้างกับสิ่งต่างๆ กับคำว่าไม่ไปโล่ 2 คำนี้มีความหมายแตกต่างกันอย่างไรครับ"

คำสอนเรื่อง "การปลอ่บว้าง" เป็นคำสอนที่มีคนเข้าใจผิดค่อนข้างมาก และหากไม่ทำความเข้าใจให้ดี ก็คงปฏิบัติผิดพลาดได้ง่ายๆ การปลอ่บว้างที่ไม่มีความเข้าใจเป็นรากฐานจะกลายเป็นการ "ปลอ่บปละละเลย" ได้อย่างง่ายดาย

คำสอนเรื่องการปลอ่บว้างนั้นมีที่มาอย่างน้อย 2 แห่งด้วยกัน แห่งหนึ่งอยู่ในหลักธรรมเรื่องพรหมวิหารธรรม 4 ประการ อีกแห่งหนึ่งเป็นคำสอนชั้นสูงซึ่งต้องใช้ปัญญาขั้นสูงในการทำความเข้าใจพอสมควร

หลักการปลอ่บว้างชุดแรกอยู่ในหลักธรรมเรื่องพรหมวิหารธรรม 4 เช่นหลักธรรมสำหรับวางท่าทีต่อกันและกันของคน และของคณต่อหลักการ (ธรรม) กล่าวคือ

1. เมตตา ปรารถนาให้คนอื่น ได้มีความสุข ใช้ในสถานการณ์ปกติ
2. กรุณา สงบรอช่วยเหลือเมื่อถึงคนที่ทุกข์ ใช้ในยามมีทุกข์
3. มุทิตา พลายยั้งเมื่อผู้อื่นได้มีความสุข ใช้ในยามเห็นคนอื่นได้มีความสุข
4. อุเบกขา วางใจเป็นกลางไม่เอนเอียง ใช้ในยามเห็นคนได้รับผลของกฎแห่งกรรมที่เขาทำไปเอง เช่น นาย ก. ลักขโมยของผู้อื่น แม้เขาจะเป็นเพื่อนเรา แต่ถ้าเขาถูกตำรวจจับ เราก็วางใจเป็นกลางไม่เข้าไปแทรกแซง เพราะเขาทำตัวเองก็ต้องปลอ่บยให้รับผลกรรมนั้นด้วยตนเอง หรือเมื่อเห็นคนละเมิดกฎกฎหมาย ก็ต้องปลอ่บยให้เขาได้รับผลตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ไม่แทรกแซงกฎหมายเพื่อให้เขาพ้นผิด

เช่น ไม่ตัดสินบนเจ้าหน้าที

อุเบกขาที่กล่าวมานี้คำเต็มท่านเรียกว่า "วางใจเป็นกลาง" แต่ในภาษาไทยเรามาแปลกันว่า "ปลอ่บว้าง" คำว่า "ปลอ่บว้าง" ไม่ได้หมายความว่า "ทำอะไร" แต่หมายถึงการปลอ่บยให้กฎแห่งกรรมหรือกฎหมายทำงานอย่างตรงไปตรงมา คิดว่าไปตามคิด โดยที่เราไม่ไปแทรกแซง ทำทุกอย่างนี้เรียกว่าวางใจเป็นกลางหรือปลอ่บว้าง คือปลอ่บว้างไม่ไปยุ่งกับกฎแห่งกรรมหรือกฎหมายที่คณๆ นั้นไปละเมิด ถือหลักว่าใครทำชั่วคณนั้นก็รับผลเอง ใครทำดี กฎหมายคณนั้นก็รับโทษเอง เราปลอ่บว้างไม่เข้าไปก้าวก่ายแทรกแซงใดๆ

ข้อ 1-3 เป็นท่าทีที่พึงปฏิบัติระหว่างคนต่อคน ข้อ 4 เป็นท่าทีที่พึงปฏิบัติต่อหลักการ ระบบและกฎหมาย

หลักปลอ่บว้างชุดที่ 2 เป็นหลักธรรมระดับปรมาตต์หรือระดับสูง ที่เกิดจากความเข้าใจว่าสิ่งต่างๆ ในโลกนี้เกิดจากการปรุงแต่งเป็นกลุ่มเป็นก้อน เช่น ร่างกายหรือโต๊ะ เก้าอี้ บ้าน รถ ฯลฯ หรือแม้จะเป็นโลกธรรม เช่น ได้ลาภ เสื่อมลาภ ได้ยศ เสื่อมยศ สรรเสริญ นินทา เป็นสิ่งที

- ไม่เที่ยง (เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ)
 - ไม่ทน (ไม่เป็นไปดังใจเราต้องการ)
 - ไม่แท้ (ไม่มีตัวตนที่เป็นแก่นสารเหมือนกับต้นกล้วยที่ไม่มีแก่นอยู่ข้างใน)
- พอเราเข้าใจว่าสิ่งต่างๆ ไม่เที่ยง ไม่ทน ไม่แท้ เกิดขึ้นมาเป็นเบื้องต้นแล้วต้องเสื่อมไปในท่ามกลาง และในที่สุดก็จะแตกดับไป เหลือไว้แต่เพียงความว่างเปล่า หรือกล่าวสั้นๆ ว่า "จึงใดเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งนั้นก็จะต้องแตกดับเป็นธรรมดา" พอเราเข้าใจอย่างนี้แล้วก็จะได้ไม่ยึดติดถือมั่นกับสิ่งใด เพราะเมื่อเรายึดติดสิ่งใดแล้วในที่สุดสิ่งนั้นก็จะต้องแตกดับอยู่นั่นเอง

เช่น ร่างกายของเราเกิดขึ้นมาเป็นคนได้แต่วันหนึ่งก็ต้องแตกดับไป แก้ไขบางอย่างก็ผลัดขึ้นมาวันหนึ่งก็แตกดับไป ลอกไม่ลอกหนึ่งที่ผลิบานแล้วก็มีอันต้องร่วงโรยไป รถคันหนึ่งที่ซื้อมาก็จะผุพังเพราะคร่ำและผุพังไป หรือชื่อเสียงที่พึ่งกระพริบขึ้นมาแล้วเวลาหนึ่งก็จะอันตรธานไป สรรพสิ่งมีลักษณะเกิดขึ้นมาอย่างนั้นเสมอ ฟังนั้นเราจึงควรระวังให้เท่าทัน เมื่อรู้เท่าทันแล้วก็สามารถปลอ่บยให้ลงปลงให้เป็น คนที่ปลอ่บยลงปลงเป็นวันหนึ่งเมื่อสิ่งต่างๆ ที่เคยยึดไว้เปลี่ยนแปลงไป ก็จะสามารถวางใจได้ไม่ถึงกับบ้าหรือวิกลจริต สามารถอยู่กับความเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีความสุข

ส่วนคำว่า "ไม่ไปโล่" ก็คือขุบะเขมยหนึ่งของการปลอ่บว้างนั่นเอง

แต่เป็นการปลอ่บว้างกับเรื่องไร้สาระทั้งหลาย เช่น ละครหรือบุคคลสาธารณะที่มักจะถูกตัดสินในทางอยู่เสมอ พอดังแล้วไม่มีเวลาเหมือนคนปกติก็จะถูกมองว่าหยิ่ง บ้าง หลงตัวเองบ้าง หรือคนที่เคยชมวันหนึ่งพอเราทำอะไรไม่ถูกใจก็ด่าบ้าง เรื่องไร้สาระพันๆ อย่างนี้ เราไม่ควรไปใส่ใจให้เสียเวลา หรือเวลาที่เรากำลังทำอะไรอยู่ ให้สังคมด้วยใจบริสุทธิ์ก็มีคนหาว่าสร้างภาพ พึ่งๆ ที่เราต้องการสร้างประโยชน์แต่คนก็ยังหยิบมาหาข้อตำหนิตติเตียน

เรื่องไร้สาระเช่นนี้ก็อย่าไปใส่ใจให้เสียเวลา การปลอ่บว้างนั้นถ้าใครทำเป็น คนๆ นั้นก็จะมีความสุขพลัดเป็นพิเศษ ทุกข์กระทบ ก็เลลไม่กระทบ สามารถยอมรับความเปลี่ยนแปลงของชีวิตได้อย่างสงบเย็น เมื่อกำลังรุ่งโรจน์ก็ไม่หลง เมื่อกำลังตกต่ำก็ไม่หมด เพราะเข้าใจเป็นอย่างดีว่า "ชีวิตก็เป็นเช่นนี้เอง" ?

(ว.วิมลณี, 2553: 133)

อย่าขอมงานต่อกรรมกันบ่อยๆ

ปัญหากรรมขอบ

ชานา นุตาคน

คุณแม่ลูก 2 อดีตคารา-นางแบบสุดเซ็กซี่ ที่ปัจจุบันนำประสบการณ์กว่า 28 ปีในวงการบันเทิงมาถ่ายทอดให้กับลูกศิษย์ ในฐานะครูสอนการแสดงของสถาบันสุวนันธอคาเดมี

ย้อนหลังกลับไปเมื่อเธอเริ่มเข้าสู่วงการด้วยการเป็นนางแบบถ่ายโฆษณา เดินแบบ และพิธีกร กระทั่งเข้าสู่วงการภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ตามลำดับ จนได้เข้าชิงรางวัลตุ๊กตาทองดารารายล้อมฉายแวบใหญ่ จากภาพยนตร์เรื่อง "ผู้หญิงคนนั้นชื่อบุญรอด" นอกจากความสามารถด้านการแสดงแล้ว เธอยังโชว์ลูกคอร้องเพลงประกอบละครเรื่อง "ทางเคื่อง" จนโด่งดัง และออกอัลบั้มเพลงชุด "ขอบคุณที่ใช้บริการ"

ด้วยความอัดอั้นใจจากปัญหามานานเมืองที่ไม่สงบ เกิดความวุ่นวายมากมาย เธอจึงมีคำถาม (ปูजा) ถึง พระมหาภูมิจัย (ว.วชิรเมธี) ผู้อำนวยการสถาบันเวนิศดาวิทยาลัยว่า "ไม่ว่าภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นหรือคนโหดโหดมาฉีกกัน ตรงนี้เป็นกรรมอย่างไร แล้วสามารถแก้กรรมเหล่านี้ได้หรือไม่"

พระมหาภูมิจัย อธิบาย

ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในโลกนั้น มีสาเหตุมาจากกรรมชาติเองส่วนหนึ่ง และมาจากมนุษย์ส่วนหนึ่ง ปัญหาที่เกิดขึ้นจาก... เมแต่ปรวรวงธรรมชาติ เรียกว่า "ภัยธรรมชาติ" ปัญหาที่มาจากน้ำมือของมนุษย์เรียกว่า "ภัยมนุษย์"

หากมองในมุมแคบ เรามักสรุปง่าย ๆ ว่าปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในโลกนั้น เป็นเพราะ "กรรม" ที่มนุษย์สร้างมาทั้งหมด นี่เป็นการมองความจริงเพียงบางส่วนเท่านั้น การมองเช่นนี้ถือว่าไม่ผิด แต่ไม่ครอบคลุมความจริงด้านอื่นๆ เช่นเดียวกับลูกเต๋าที่มีตั้ง 6 ด้าน เวลาเรามองลูกเต๋าก็ต้องมองให้ครบทุกด้าน ถ้าเรามองครบทุกด้าน เราจะเห็นองค์ประกอบของลูกเต๋า ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นมาก็เหมือนนั้น ถ้าเรามองให้ครบทุกด้าน เราก็จะเห็นพบความจริงที่แท้ว่าเป็นอย่างไร

พุทธศาสนาสอนว่า โลกนี้มีกฎธรรมชาติอยู่ 5 ข้อ ที่อยู่เบื้องหลังความเป็นไปของชีวิต เมื่อเรารู้จักกฎธรรมชาติทั้ง 5 นี้ เราจะไม่ดำเนินสรุปเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตหรือในโลกว่าเป็นเพราะ "กรรม" เพียงอย่างเดียว กฎธรรมชาติทั้ง 5 นี้ก็คือ

- (1) อุคณียาม กฎทางฟิสิกส์ หรือดิน ฟ้า อากาศ และสิ่งแวดล้อม
- (2) พีชนียาม กฎทางชีววิทยาหรือกฎ การสืบพันธุ์
- (3) จิตนียาม กฎทางจิตหรือการทำงานของจิต
- (4) กรรมนียาม กฎทางการกระทำและผลของการกระทำ
- (5) ธรรมนียาม กฎทางธรรมหรือกฎแห่งความเป็นเหตุและผลของสรรพสิ่ง

เวลาใช้ชีวิตหรือโลกพบกับปัญหาหรือภัยต่างๆ เราต้องคอย พิจารณาดูว่าเป็นปัญหาหรือภัย ภัยที่เกิดขึ้นนี้เป็นผลมาจากกฎใดในบรรดา กฎทั้ง 5 นี้ ถ้าเราพิจารณาอย่างนี้เสมอ เราจะมี ความรู้เท่าทันสิ่งที่กำลังเกิดขึ้นอย่างองงแท้ ไม่ตัดสินใจอะไรสิ่งๆ ไม่สรุปอะไรง่าย ๆ ไม่ยกให้ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นผลของกรรมเสียทั้งหมด

การตระหนักรู้ว่ากฎแห่งกรรมเป็นเพียงกฎ อย่างหนึ่งในบรรดากฎธรรมชาติ ทำให้เราไม่ยอม "ก้มหน้ารับกรรม" เพียงอย่างเดียว แต่จะทำให้ เราลุกขึ้นมาแก้ปัญหาของชีวิตอย่างมุ่งมั่น ชัยชนะแข็ง ไม่ท้อถอย ไม่ยกเอาปัญหาของตน ไปโยนให้กับ "เจ้ากรรมนายเวร" เพียงอย่างเดียว แล้วไม่ยอมลงมือเพียรพยายามทำสิ่งใดๆ ปัญหาบางอย่างในชีวิตของเรา นั้น บางที ไม่เกี่ยวกับกรรม แต่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เช่น ความยากจน ไม่ได้เกิดขึ้นเพราะชาติที่แล้ว ไม่ใช่ทาน (เท่านั้น) แต่บางทีอาจเกิดจากการ เอาจิตเอาเปรียบกันของเพื่อนมนุษย์ในสังคม ของเรา ถ้าเรารู้อย่างนี้ ผลก็คือเราจะไม่ยอม จ้านแต่กรรม แต่เราจะลุกขึ้นมาแก้ปัญหา ด้วยสติปัญญาของมนุษย์

หรือปัญหาภาวะโลกร้อน น้ำท่วม ภัยพิบัติกระหน่ำ ถ้าเรารู้ว่าเกิดจากน้ำมือของมนุษย์ในชาตินี้ "ไม่รู้จักพอ" เราก็จะไม่ยอมสยบให้กับปัญหา (ว่ามีสาเหตุ มาจากชาติที่แล้ว) แต่จะลุกขึ้นมาแสวงหาวิธีแก้ปัญหาร่วมกัน

ความเข้าใจว่าโลกนี้มีกฎธรรมชาติอยู่หลายกฎ ทำให้เราไม่ "เก็บกด" ตัวเองไว้แต่ในวงล้อมของกรรม แต่จะทำให้เราเป็นคนที่ไม่ยอมจำนนต่ออะไรต่างๆ และ มนุษย์ที่ไม่ยอมจำนนอะไรต่างๆ นี้แหละ คือมนุษย์ ชัยชนะที่จะทำให้โลกและชีวิตของเราเอาจ่อย ?

(ว.วชิรเมธี, 2553: 127)

สามัคคีธรรม-สามัคคีทำ ธรรมรักษาใจ... สุทธิเกียรติ จิราธิวัฒน์

ย้อนคืนวันอันโหดร้ายจากสถานการณ์ความไม่สงบทางการเมืองเมื่อช่วงเดือนพฤษภาคม 2553 รุนแรงถึงขั้นกลุ่มผู้ก่อการร้ายลอบวางเพลิงห้างเซ็นทรัลหรือวิลด์จนสร้างความเสียหายหลายพันล้านบาท ในฐานะผู้บริหารระดับสูง เจ้าสัวสุทธิเกียรติ จิราธิวัฒน์ ซึ่งขณะนั้นยังอยู่ต่างประเทศต้องรีบบินด่วนกลับมา เห็นห้างถูกไฟเผาถึงกับน้ำตาร่วงเสียใจกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เพราะไม่เชื่อสายตาตัวเองว่าคนไทยทำไม่ถึงทำร้ายกันเอง ด้วยประเด็นนี้ทำให้กลางแคลงใจว่าเมื่อไหร่บ้านเมืองจะกลับมาเป็นเมืองที่น่าอยู่เหมือนในอดีต จึงมีคำถาม (ปุจฉา) ถึง พระมหาภูษิษฐ์ (ว.จิวเมธี) ผู้อำนวยการสถาบันวิมุตตยาลัยดังนี้

“เมืองไทยเป็นเมืองพุทธ จะทำอย่างไรให้ไม่มีการแบ่งพรรคแบ่งพวก ไม่มีสีต่าง? ตอนผมเป็นเด็กรู้สึกมีความสุขมากที่เป็นคนไทย แต่วันนั้นเรากลับบ้านขึ้นชีวิตอย่างไม่เป็นสุข เพราะไม่รู้ว่าจะเกิดอะไรขึ้น ถ้าบ้านเมืองเรายังเป็นแบบนี้ อนาคตลูกหลานเราจะอยู่กันอย่างไร?”

พระมหาภูษิษฐ์ วิสัลยา

เมื่อเมืองไทยยังอยู่ในยุคเกษตรกรรม เราคงกล่าวได้ว่าเมืองไทยเป็นเมืองพุทธ เพราะสังคมยังไม่มีควมซับซ้อน การเชื่อมต่อกับโลกภายนอกก็ยังไม่มาก แต่เมื่อโลกของเราทุกวันนี้อยู่ในยุค “โลกาภิวัตน์” เราคงไม่อาจกล่าวได้อย่างเต็มปากว่าเมืองไทยเป็นเมืองพุทธ เพราะทุกวันนี้เมืองไทยได้รับอิทธิพลแนวคิดต่างๆ มากมาย อิทธิพลจากต่างประเทศทั้งด้านดีและด้านไม่ดีไหลบ่าท่วมทับสังคมไทยอย่างยากจะต้านทานได้ พุทธอินทรีย์หนึ่งว่ายุคสมัยที่โลกอยู่ได้ด้วยชุดความคิดความเชื่อเพียงชุดเดียวนั้นมันจบลงแล้ว โลกของเราหรือประเทศของเราได้เข้าสู่ยุค “ความหลากหลายทางความเชื่อ” อย่างเต็มรูปแบบ

นี่คือสารธรรมของวันนี้ที่เราต้องรู้เท่าทัน เมื่อรู้เท่าทันแล้ว คำกล่าวที่บอกว่า “เมืองไทยเป็นเมืองพุทธ” ทำไม่จึงหลุดลง” ย่อมใช้ไม่ได้อีกต่อไปกับสังคมไทย

ตรงกันข้าม เราต้องเปิดหูเปิดตายอมรับความรุ่งและยั่งยืนที่จะอยู่ร่วมกับคนไทยในยุคแห่งความหลากหลายทางความคิดความเชื่ออย่างรู้เท่าทัน หันวันเก่าๆ ที่เต็มไปด้วยความเรียบง่าย ไม่ซับซ้อน และใช้ศีลธรรมชุดเดียวที่ว่า “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว” นั้นค่อนข้างจะไม่เป็นเช่นนั้นอย่างจริงไปตรงมาอีกแล้ว เพราะเมืองไทยของเราไม่ใช่เมืองไทยที่ลอยอยู่เดี่ยวๆ ในโลกอย่างเป็นเอกเทศเหมือนที่เราเคยเข้าใจ หากแต่เป็นเมืองไทยในยุคที่โลกทั้งโลกถูกเชื่อมร้อยเข้าเป็นหนึ่งเดียวกัน และเราไม่อาจปฏิเสธสถานะโลกาภิวัตน์เช่นนี้ได้เลย

ในเมื่อเราอยู่ในยุคโลกไร้พรมแดน เราจำเป็นต้องเปิดใจของเราให้ไร้พรมแดนด้วยเช่นเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อที่จะได้เรียนรู้ที่จะอยู่ท่ามกลางโลกที่มากไปด้วยความหลากหลายอย่างมีความสุขและรู้เท่าทัน

ส่วนคำถามที่ว่า ทำอย่างไรคนไทยจึงจะสามัคคีกัน ก็ขอตอบว่า ความสามัคคีนั้นเกิดขึ้นมาจากหลายสาเหตุ ในทางพุทธศาสนาเสนอว่า ความสามัคคีจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อปฏิบัติตามหลักสามัคคีธรรม 6 ประการ กล่าวคือ

- 1. ทำอะไรก็ทำด้วยเมตตา ไม่มุ่งเบียดเบียน
- 2. พูดอะไรก็พูดด้วยเมตตา ไม่มุ่งเบียดเบียน
- 3. คิดอะไรก็คิดด้วยเมตตา ไม่มุ่งเบียดเบียน
- 4. ไม่หวังผลประโยชน์ไว้เฉพาะตน พวกร่วมกัน แต่

ต้องรู้จักจัดสรรปันส่วนผลประโยชน์ของส่วนรวมให้กระจายกันอย่างทั่วถึง พูดให้ร่วมสมัยก็คือ ต้องรู้จักจัดสรรทรัพยากรให้เกิดความเป็นธรรม

5. มีความคิดเห็นลงรอยหรือเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เช่น เมืองไทยปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย ก็ต้องพยายามให้คนไทยเข้าใจว่า กติกาของระบอบนี้คืออะไร เมื่อเข้าใจแล้วก็จะสามารถอยู่ร่วมกันอย่างเคารพในกติกาเดียวกัน แต่ถ้าเข้าใจไม่ตรงกันเมื่อไหร่ก็จะแตกสามัคคีกันเมื่อนั้น

6. มีการปฏิบัติเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เช่น เมืองไทยยอมรับเอาหลักการปกครองแบบประชาธิปไตย เป็นระบอบในการปกครองบ้านเมือง และทุกคนก็ยอมรับยึดถือปฏิบัติความกติกาของระบอบนี้อย่างเคร่งครัด ก็จะส่งผลให้อยู่ร่วมกันอย่างสันติ ภาวะ 2 มาตราฐานก็ไม่มี เมื่อไม่มีภาวะ “2 มาตราฐานทางความคิด” (ข้อ 5) และไม่มีภาวะ “2 มาตราฐานทางการกระทำ” (ข้อ 6) สังคมก็จะเข้าสู่ภาวะสมัคคีธรรม สามัคคี ประชาชนอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

หากเราอยากให้คนไทยและลูกหลานของเราอยู่ร่วมกันอย่างสันติก็ต้องช่วยกันนำเอาสามัคคีธรรมที่กล่าวมาทั้งหมดมาประพฤติปฏิบัติกันอย่างจริงจังจนแพร่หลายกลายเป็นกระแสสังคม เมื่อคนส่วนใหญ่อยู่ในสามัคคีธรรม บ้านเมืองก็สงบสุข ?

(ว.จิวเมธี, 2553: 127)

Who? Mind
เรื่อง : ว.วชิรเมธี • ภาพ : กองบรรณาธิการ

“คนไม่ทิ้งธรรม...ธรรมไม่ทิ้งคน”

บททดสอบชีวิตนักธุรกิจร้อยล้าน...

บุญบารมีร้อยล้าน เรือนอิศริภาคย์

เพราะวิกฤตเศรษฐกิจปี 2540 ที่ทำให้ธุรกิจก่อสร้าง และห้างใน จ.สงขลา ของ บุญญสรณ์ เรืองอิศริภาคย์ ต้องเสียหายหลายล้านบาท จากนั้นเธอก็กับสามี (ศุขชาติพันธ์) จึงขอไปตายเอาดาบหน้า ที่ จ.ภูเก็ต เริ่มต้นด้วยการเก็บขวดขาย ขายข้าวแกง ฯลฯ กระทั่งชีวิตค่อยๆ ดีขึ้น จนกลับมาเริ่มต้นธุรกิจรับเหมาก่อสร้างใหม่

ปัจจุบันทั้งคู่กลายเป็นเจ้าของบริษัท บุญญ หรือเพอร์รี่ 2005 จำกัด และบริษัท บ้านไทยรมเกล้า จำกัด ทั้งยังเป็นเจ้าของที่ดินกว่า 10 ไร่ บนหาดราวีวีย์ พร้อมชุดโครงการคอนโดมิเนียม “บุญรักษา” มูลค่ากว่า 100 ล้านบาท โดยให้ทุกคนไม่ว่าจนหรือรวยสามารถเข้ามาถือหุ้นเป็นเจ้าของได้ และชั้นบนสุดจะสร้างเป็นห้องปฏิบัติธรรมด้วย

จากเรื่องราวดังกล่าวจึงมีคำถาม (ปูจลา) ถึง พระมหาภูตชีชัย (ว.วชิรเมธี) ผู้อำนวยการสถาบัน วิมุตถาวิทยาลัย “ตลอดทั้งชีวิตที่ทำงานเพื่อสังคม ยิ่งเราสองคนไม่มีลูก เลยคิดว่าหากตายไป สมบัติที่มีจะมอบให้กับมูลนิธิ อยากรทราบว่าสิ่งที่เกิดขึ้นกับคุณ มันเป็นเรื่องปาฏิหาริย์อะไรหรือเปล่า และสิ่งที่เกิดขึ้นทำ ถือเป็นกรสร้างบุญที่ถูกต้องหรือไม่”

ในคำโคลงโลกนิติท่านกล่าวถึงความ เป็นไปในชีวิตของคนเราซึ่งเป็นดังลูกคลื่นในห้วงมหาสมุทรที่มีขึ้น มีลง มีครึกโครม มีสงบเยียบ สลับกันเป็นพักๆ หากความแน่นอนได้ยาวนานว่า เป็นเพราะแรงของกรรม แต่บาง สำนึกก็บอกว่า เป็นเพราะสาเหตุอื่นด้วย เช่น

หมอนพทท์ท่ายาวไซ้ งามคุณ
โศรว่าเคราะห์แห่งรุ่ม โภชโย
เม้มคว่ำค้ำกุ่ม คำโทษ
ปราชญ์ว่ากรรมเองไซ้ ก่อสร้างมาเอง

ในทัศนะชีวิต 4 แบบนี้ แบบที่ 4 นี้ว่าสอดคล้องกับพุทธศาสนา ที่พระพุทธรองค์หนึ่งว่า กัมมณา วัตตะวีโลก แปลว่า “สัตว์โลกย่อมเป็นไปตามกรรม”

คำว่า “กรรม” ในที่นี้มีความเป็นไปได้ทั้งกรรมเก่า และกรรมใหม่ในปัจจุบัน

กรรมเก่า หมายถึง กรรมดีก็ตาม ชั่วก็ตาม ที่เราทำไว้ คือสองผลมาถึงชีวิตในปัจจุบัน

กรรมใหม่ หมายถึง กรรมดีก็ตาม ชั่วก็ตาม ที่เรา

เพิ่งทำใหม่ในชีวิตนี้

ในฐานะปุถุชน เราไม่อาจจะบงกชไปได้ว่าชีวิตของเรา เป็นผลของกรรมเก่าล้วนๆ หรือกรรมใหม่ล้วนๆ ดังนั้น สิ่งที่เราทำได้อย่างดีที่สุดในชีวิตนี้ก็คือ เราต้องทำตน เป็น “นักเรียนน้อยๆ” ที่พร้อมจะเรียนรู้ทุกๆ ประสบการณ์ที่ผ่านมาในชีวิตของเรา เพราะถ้าเราเอาแต่ตั้งคำถามว่า ที่ชีวิตของมันเป็น อย่างไร เป็นเพราะกรรมอะไรหนอ การเฝ้าถามเช่นนี้จะ ไม่ช่วยให้อะไรดีขึ้น เพราะกรรมเก่ามันเป็นสิ่งที่เราไม่ อาจแก้ได้ เนื่องจากมันอยู่อีกชาติหนึ่งที่ผ่านมาแล้ว ส่วนกรรมใหม่เราก็ไม่มั่นใจว่าสิ่งดี ที่เราได้พบในชีวิต เป็นเพราะบุญส่วนใดบ้างที่ได้ทำเอาไว้ในชีวิตนี้

ด้วยเหตุนี้เราจึงไม่ควรเสียเวลาถามหากรรมเก่า และกรรมใหม่ แต่เราควรปลูกฝังโลกทัศน์ใหม่ว่า ไม่ว่า จะเกิดอะไรขึ้นมากับชีวิตของฉันทันทีก็พร้อมจะเรียนรู้ จากทุกๆ ประสบการณ์ ถ้าสิ่งดี เกิดขึ้น ฉันทจะนำ มาเตือนตนเองว่า เพราะเราทำเหตุอย่างนี้ๆ จึงมีสิ่ง ดีๆ เกิดขึ้นมาในชีวิต ในทางกลับกัน ถ้าสิ่งเลวๆ เกิดขึ้น ฉันทก็จะบอกตัวเองว่า เพราะเราทำเหตุ อย่างนี้ๆ สิ่งเลวๆ จึงเกิดขึ้น จากนั้นต่อไปฉันทจะต้องไม่สร้างเหตุปัจจัยที่จะทำให้เกิดสิ่งเลวๆ เกิด ขึ้นมาในชีวิตอีกเป็นอันขาด

ถ้าหากเราทำตนเป็นนักเรียนน้อยๆ ที่ พร้อมจะเรียนรู้ทั้งจากความทุกข์และความ สุขอยู่เสมอ ไม่ว่าชีวิตจะพบกับ อะไรก็มีแต่กำไรทั้งนั้น

ชีวิตของคุณย่อมสองตอนที่ผ่านมานับ ว่าเป็นชีวิตที่มีกำไรแล้ว เคยล้มมาก่อน แต่แล้วก็กลับมาขึ้นได้ และในการขึ้นได้ ครั้งนี้ก็ยังตั้งอยู่ในความไม่ประมาท ขวนกันหันหน้าเข้าหาธรรมด้วย จึง นับว่าเป็นสิ่งที่ชอบแล้ว

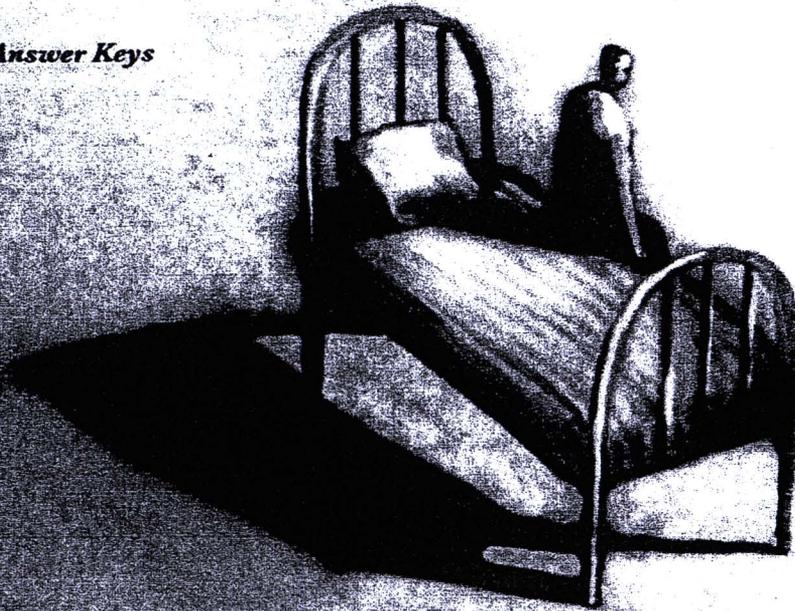
ดอกไม้ยังดอกทานตะวันยัง รู้จักหันหน้าเข้าหาแสงสว่างจาก ดวงตะวัน

ทำไมคนจึงจะไม่รู้จักหันหน้าเข้าหา แสงสว่างแห่งปัญญาจากธรรมะเล่า

ถ้าหากเหตุผลปรารถนาความรุ่งโรจน์ ความสำเร็จที่ยั่งยืน ก็ขอให้เพียงมองโลก แบบนักเรียนหัวน้อยๆ อยู่เสมอ หรือหมั่น เน้นก้อย่าพากันเห็นธรรม เพราะผู้ใดไม่ทั้ง ธรรม ธรรมก็ไม่ทั้งผู้นี้เหมือนกัน ?

Answer Keys

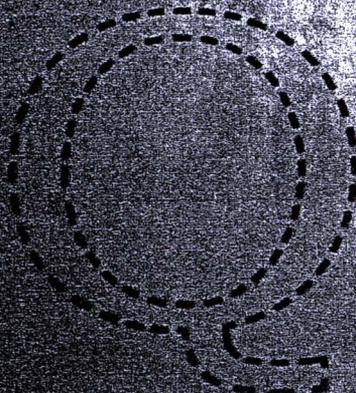

เจ็บไข้ = นาท้ทอง

ขอรับ น้ดื่มฟรี

เรื่อง ๖๖8548 <vimuttayolaiya@hotmail.com>

ภาพ Getty Images

ปัญหาที่ำให้เกิดควำบทุกข้แก่ครอบครัวของดิฉัน
ตอนนี้คือ คุณแม่ซึ่งอำย ๘5 ปี ลีนลีนขำหิก ต้อง
น้ดัดแล้วดำนโกเทเบียบไว้ ขณะนี้แ่ลจากการน้ดัด
น้ดัดแล้ว คงเหลือแต่การน้นผู้สมรรถนะถำงรำงำย
และยังมีปัญหำในการเดิน ต้องใช้ว้อล้เตอร์ช่วย
เนื่องจำกคุณแ่อำนยุนำกแล้ว คุณหม่อจึงยังไม่อนุญาต
ให้เดินลงน้้ำหนักต้นขำอ้ำงที่น้ดัดไปอ้ก 1 ปี ทำำให้
คุณแม่มีควำมทุกข้ใจมำก สรุปล้ได้ดั่งนี้

(จ.จิวเมธี, 2553: 92)

1 วิตกกังวลเรื่องค่ารักษาพยาบาล ในโรงพยาบาลเอกชน ซึ่งมีค่าใช้จ่ายสูง แต่เมื่อพิจารณาด้านคุณภาพพบว่าดีมาก ทำให้คุณแม่ไม่ทุกข์ทรมานกับความเจ็บปวดมากนัก และฟื้นตัวได้ค่อนข้างเร็ว

มีพุทธศาสนสุภาษิตอยู่บทหนึ่ง ท่านกล่าวว่า
“พึงสละทรัพย์ เพื่อรักษาอายุ
พึงสละอายุ เพื่อรักษาชีวิต
พึงสละทรัพย์ อวัยวะ ชีวิต ล้วนทุกอย่างอย่าง เพื่อรักษาธรรม”
เมื่อเทียบระหว่างทรัพย์กับแม่แล้ว แม่เป็น “สิ่งที่สูงกว่าเงิน” อย่างไม่มีทางเทียบกันได้ ทรัพย์หมดไป ทาเมื่อไหร่ก็หาได้ แต่ถ้าแม่ไม่อยู่แล้ว ในจักรวาลนี้จะหาแม่ได้ที่ไหนอีก ดังนั้น ขอให้คุณบอกกับท่านไปเลยว่า อย่างไรเสียคุณก็เลือกที่จะสละทรัพย์เพื่อดูแลรักษาแม่อย่างดีที่สุด

2 วิตกกังวลอย่างมากว่าตนเองเป็นต้นเหตุให้คนในครอบครัวต้องเดือดร้อนร่วนว้าย ครอบครัวเรามีกัน 4 คน ตัวดิฉันเองทำงานและมีครอบครัวอยู่ที่นครศรีธรรมราช ตั้งแต่คุณแม่เข้าโรงพยาบาล ดิฉันได้ลาพักก่อนมาดูแลท่าน แต่เนื่องจากมีงานและลูกเล็ก ๆ 2 คนที่ต้องรับผิดชอบ ทำให้ไม่สามารถอยู่ดูแลท่านได้หลายวัน พ่อและน้องซึ่งเป็นผู้ชายก็อาจดูแลไม่ละเอียดเหมือนลูกสาว ซึ่งปัญหานี้ทำให้ดิฉันเป็นทุกข์ด้วย ที่ไม่สามารถอยู่ช่วยเหลือดูแลแม่ได้

ในเมื่อคุณแม่ได้ดูแลเป็นอย่างดีที่สุด บนเงื่อนไขที่คุณสามารถทำได้ ขณะเดียวกันการที่คุณต้องกลับไปทำงาน ก็เป็นเพราะความจำเป็นจริงๆ ไม่ได้เกิดจากเจตนาจะทอดทิ้ง คุณจึงไม่ควรจะรู้สึกผิดแต่อย่างใด เพราะเจตนาของคุณยังคงเป็นเจตนาดีที่เป็นกุศล แม้จะต้องกลับไปทำงาน แต่คุณก็ยังคงแวะเวียนกลับมาดูแลท่านอยู่เสมอ ดังนั้นต้องถือว่า คุณได้ทำหน้าที่ของตนเองอย่างดีที่สุดแล้ว ไม่ใช่เรื่องที่ต้องตำหนิตัวเองแต่อย่างใด

3 วิตกกังวลเรื่องงานต่างๆ ภายในบ้าน เพราะปกติแม่เป็นคนดูแลทุกเรื่องในบ้าน พ่อและน้องชายออกจากบ้านทุกวันเพื่อทำงานและเรียนหนังสือ แม่เป็นคนขยันไม่อยู่หนึ่ง ทำงานทั้งวัน เมื่อไม่สามารถเดินไปไหนมาไหนได้สะดวก จึงคิดมากว่าใครจะทำงานแทน และเมื่อเจ็บป่วยต้องนอนอยู่นิ่งๆ จึงมีเวลาคิดเรื่องที่ยุ่นนอนกำลังใจตัวเองมากขึ้นอีก แม่ร้องไห้เสียใจพรั่นพุดว่า ตั้งแต่เลิกงานโผล่ล่าบมากมา ไม่เคยสบาย ทั้งยังเจ็บป่วยด้วยโรคต่างๆ ทำให้ต้องกินยารักษาอยู่เป็นประจำ ไม่รู้ว่าได้ห้ามบ่หักกรรมอะไรไว้หนักหนา ทั้งๆ ที่ในชาตินี้ก็ถึงมันประกอบกรรมดีมีเมตตาช่วยเหลือผู้อื่น ทำบุญทำทานมิได้ขาด ทุกคนในครอบครัวตระหนักดีว่า หากผู้ป่วยไม่สบายใจ ห่อเหี่ยว และย่ำคิดแต่เรื่องที่ทำให้ใจเศร้าหมอง ก็จะต้องทำให้กายไม่สบายไปด้วย จึงพยายามให้กำลังใจคุณแม่ อยกให้คุณแม่เข้มแข็ง

ดิฉันอยากขอความกรุณาจากท่าน ว. ช่วยให้อธิคิด คำแนะนำทางธรรม เพื่อให้ครอบครัวของดิฉันผ่านพ้นความทุกข์กายทุกข์ใจนี้ไปได้ด้วยเถิด

คุณควรบอกคุณแม่ว่า ความเจ็บไข้ได้ป่วยเป็นเรื่องธรรมดาของมนุษย์ ทุกคนมีโอกาสป่วยกันอยู่แล้วไม่ว่าใดวันหนึ่ง ในเมื่อความป่วยเป็นธรรมดา จึงไม่ควรโทษว่าเป็นเวรเป็นกรรม ความมองว่าเป็นธรรมดาของสิ่งมีชีวิตทุกๆ ไปนี้เอง เพราะหากมองว่าเป็นเวรเป็นกรรมก็จะทำให้ทอดอาลัย ไม่อยากรักษา รวมทั้งไม่เชื่อมั่นในการรักษาของหมอด้วย ส่วนที่แม่ทำกรรมดีมกมกนั้น กรรมดีก็ไม่หายไปไหนหรอก การที่แม่ป่วยแล้วยังมีลูก มีสามีคอยดูแลอย่างดีในโรงพยาบาลชั้นดี นี้ไม่เรียกว่าเป็นบุญของแม่หรือ ในโลกนี้มีคนสูงอายุอีกเท่าไรที่ป่วยแล้วไม่มีคนดูแล ต้องถูกทอดทิ้งให้อนอนจนพิษไข้ไข้อยู่คนเดียวแทบล้มประดาตาย บุญของแม่ขนาดไหนที่มีแต่คนล้อมหน้าล้อมหลังคอยดูแล ส่วนการที่ท่านย่ำคิดแต่อดีตอันเป็นเหตุให้ใจเศร้าหมองนั้น

(ว.วชิรเมธี, 2553: 93)

วิธีนี้แก้ได้ด้วยการที่ลูกหลาน สามี ต้องอยู่ใกล้ๆ คอยเป็นเพื่อนคุย
อย่าปล่อยให้ท่านใจลอยฟุ้งอยู่คนเดียว พยายามอยู่ใกล้ๆ ท่าน อ่าน
หนังสือให้ท่านฟัง คุยเป็นเพื่อน ทาอะไรเล็กๆ น้อยๆ ให้ท่านจับทำ
ระหว่างนอนอยู่บนเตียง การที่ท่านมีอะไรทำหรือมีเพื่อนคุยจะเป็น
การย้าย “ความสนใจ” ออกจากความหม่นหมองครองเศร้าเพราะ
ความหลัง จิตจะมีพลังอยู่กับเรื่องที่เป็นปัจจุบัน จึงไม่ทันได้เป็นทุกข์
เพราะถูกอดีตกดทับ

ส่วนงานในบ้านที่ท่านบ่นถึงนั้นก็ควรช่วยกันชี้แจงให้ท่านเข้าใจว่า
นั่นไม่ใช่เรื่องใหญ่อะไรเลย คนอื่นก็ทำได้ แม่ไม่ควรจะห่วง ลูกๆ ดูแล
กันได้ นอกจากนั้นแล้ว ควรบอกแม่ว่า เวลาป่วยคือเวลาปฏิบัติธรรม
ป่วยกาย แต่ใจอย่าให้ป่วย ให้ท่านถือเอาโอกาสที่มีเวลานอนอยู่บน
เตียงนี้ศึกษาธรรมะเสีย หรือมีเช่นนั้นก็หาหนังสือธรรมะดีๆ มาอ่าน
ให้ท่านฟัง ก็จะเป็นการเปลี่ยนความป่วยให้กลายเป็นโชคได้

ขอให้กำลังใจคุณ คุณแม่ และครอบครัว ให้ดูแลซึ่งกันและกัน
อย่างดีที่สุด จนคุณแม่หายป่วยในเร็ววัน

ขอย้ำอีกครั้งหนึ่งว่า เวลาป่วยคือเวลาทองของการปฏิบัติธรรม
แม้มิได้ทบทวนธรรมะ ลูกก็ได้ปรนนิบัติบุพการี สามีมิได้ดูแลภรรยา
จะมีเวลาไหนประเสริฐเลิศล้ำยิ่งไปกว่าเวลาเช่นนี้อีก

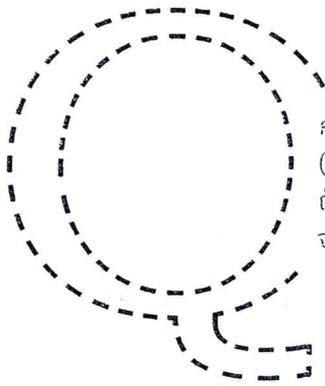
หากอยากฝึกฝน วาดวงศ ได้ที่ peerapat_po@amara.com

(ว.วชิรเมธี, 2553: 93)

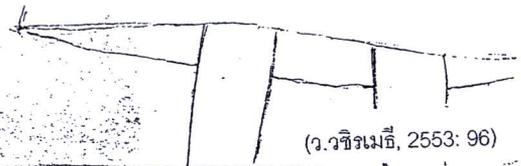
Answer Keys

ปลายทางแห่ง ศรัทธา

เรื่อง ว.วิจิตรเมธี <vimuttayalaya@hotmail.com> ภาพ Getty Images

คนเราจำเป็นต้องมีศรัทธา
(ในอะไรก็ตาม) ในชีวิตโหดร้าย
ถ้าหากไม่มีศรัทธา แต่เป็นคนดี
จะนับต่อชีวิตอย่างไร

ที่ถามมากในที่นี้ ไม่น่าใจ
 ใจที่พูดกับคุณแค่นั้น ถ้าศรัทธา
 ในคำถามนั้นหมายถึง การ "เชื่อมั่น"
 ในอะไรสักอย่างหนึ่ง เหมือนที่บางคนเชื่อมั่น
 ในลัทธิทางการเมืองอย่างปรีชาธรรมิโก หรือบางคน
 เชื่อมในศิลปะอย่างอิมเพรสชันนิสม์ หรือเหมือนกับที่
 คนบางคนเชื่อมั่นหลังของวรรณกรรม เป็นต้น ศรัทธา
 ในฐานะการเชื่อมั่นในพลังของอะไรบางอย่างเหล่านี้
 เป็นสิ่งที่เราแต่ละคนจำเป็นต้องมี เพราะหากไม่มีเลย
 ชีวิตก็คงจะแค่ว่างเปล่า

ศรัทธาที่หมายถึงความเชื่อมั่น เปรียบเหมือน
 แสงดาวที่คอยส่องทางให้เรทั้ง "รู้จัก" (เพื่อจะได้ไม่หลง)
 และ "รู้ทาง" (เพื่อจะได้มุ่งตรงไปสู่เป้าหมาย)

หากขาดศรัทธา ชีวิตก็จะเปลี่ยนแปลงไปกับการ
 ทำอะไรก็ไม่รู้ที่ตัวเองไม่รัก ทั้งไม่มีความสุขที่จะอยู่
 กับมันอีกต่างหาก

หากขาดศรัทธาก็มองไม่เห็นเวลาแต่ละวันที่ไหล
 ผ่านไปนั้นจะนำไปสู่ผลลัพธ์อะไร

ชีวิตที่ไม่มีศรัทธาต่ออะไรเลยก็ไม่ต่างอะไรกับ
 กอสวะที่ลอยคว้างไปกับน้ำ ไม่รู้ว่าจะไปพบกับอะไร
 ระหว่างทาง ไม่รู้ว่าปลายทางจะเป็นอย่างไร

ชีวิตเช่นนี้ นับว่าเป็นชีวิตที่สูญเปล่าโดยแท้
 แต่หากศรัทธา หมายถึง การเชื่อมั่นในศาสนา
 บางศาสนา เช่น ศาสนาพุทธ คริสต์ อิสลาม เป็นต้น
 แล้วคุณรู้สึกว่ามีศรัทธาในศาสนาไหนเลย แต่คุณยัง
 คง "เป็นคนดี" ถ้าเป็นเช่นนั้น ถามว่าจะมีผลลัพธ์ต่อชีวิต
 อย่างไร ก็คงต้องย้อนถามกลับไปว่า คำว่า "เป็นคนดี"
 ของคุณมีความหมายแค่ไหน

- ถ้าการเป็นคนดีหมายถึง
- การคิดดี
- การพูดดี
- การทำดี
- หรือการครองตนเป็นพลเมืองดี
- ถ้าเป็นอย่างนี้ คุณก็เป็นคนที่ดีคนหนึ่งเหมือนกัน

ชีวิตที่ไม่มีศรัทธา
 ดำรงไรเลย
 ก็ไม่ต่างอะไรกับกอสวะ
 ที่ลอยคว้างไปกับน้ำ

และมองในแง่ที่เป็นเนื้อหาสาระแล้ว ก็แสดงว่าคุณเป็น
 คนที่มีศรัทธากับเขาเหมือนกัน และคุณก็น่าจะเป็นผู้ที่
 บรรลุวัตถุประสงค์ของการมีศาสนาอยู่ในโลกด้วย เพราะ
 ศาสนาทุกศาสนาย่อมมุ่งหมายให้ศาสนิกชนของตนเป็นคนดี
 ถ้าคุณเป็นคนดีอยู่แล้ว แม้ไม่ยังคำสอนของศาสนาได้เลย
 คุณก็นับว่าเป็นคนมีศาสนา (เชิงเนื้อหา) ได้เหมือนกัน

ตอนที่ผู้เขียนจาริกเผยแผ่พุทธศาสนาอยู่ใน
 ภาคที่นิยมยุโรปเมื่อเดือนมิถุนายน - กรกฎาคมที่ผ่านมา
 วันหนึ่งที่เวนิส มีฝรั่งคนหนึ่งถามผู้เขียนด้วยคำถาม
 ลักษณะนี้ นั่นคือเขาถามว่า

"ผมเป็นคนไม่มีศาสนา ท่านว่าผมเป็นคนใช้ได้
 ไหม"

ผู้เขียนตอบไปว่า

"คุณจะเป็นคนไม่มีศาสนาก็ได้ แต่คุณจะไม่เป็น
 คนดีคงไม่ได้"

คำตอบนี้ทำให้ฝรั่งเจ้าของคำถามพอใจมาก กรณี
 ของคุณก็เช่นกัน คุณอาจไม่มีศรัทธาในศาสนาที่เป็น
 ตัวสถาบัน แต่ถ้าคุณจับแก่นของศาสนาได้ แล้วอยู่กับ
 กับ "แก่น" นั้นๆ ด้วยการเป็นคนดี คุณก็เป็นคนดี
 ที่น่าสรรเสริญได้เหมือนกัน

อย่างไรก็ตาม ไม่ว่า "ศรัทธา" ในความหมายของ
 คุณจะครอบคลุมความหมายแค่ไหนก็ตาม สิ่งสำคัญ
 ที่คุณจะต้องมีในชีวิตนี้ก็คือ "การมีชีวิตที่มีคุณค่า" ซึ่ง
 วัดกันง่าย ๆ ด้วยหลักการที่ว่า

"ตนเป็นที่พึ่งของตน" และจากนั้นจึง "ให้คนอื่น
 เขาได้พึ่ง"

ถ้าคุณทำได้เช่นนี้ มีศรัทธาหรือไม่มีศรัทธา
 คุณก็เป็นคนที่เข้าท่าคนหนึ่งเลยทีเดียว

หากคิดแบบนักคิด วาดเขียนได้ peesapap_poc@amangin.co.th

Answer Keys

ความหมายของชีวิตที่คุ้มค่า

เรื่อง ว.วชิรเมธี <vimuttayalaya@hotmail.com> ภาพ Getty Images

(ว.วชิรเมธี, 2553: 92)

เราควรใช้ชีวิตที่เหลืออย่างไรดีจึงจะสมกับการที่ได้เกิดมาในชาตินี้ และหลังเกษียณอายุจะใช้ชีวิตอย่างไรให้เป็นสุข ไม่อาลัยในอดีต และไม่ห่วงกังวลถึงอนาคต

A

ชีวิตเป็นสิ่งสูงค่า ถ้าใช้ชีวิตไม่เป็น สิ่งสูงค่านี้ก็จะแตกดับอย่างง่ายดายและไม่คุ้มกับที่โชคได้เกิดมาเป็นคนกับเขาชาติหนึ่ง ในทางพุทธท่านกล่าวว่า สิ่งที่ได้มาแสนยากนั้น

มีอยู่ ๔ ประการด้วยกัน กล่าวคือ

1. ยากเหลือแสน กว่าจะได้เกิดเป็นมนุษย์
2. ยากเหลือแสน กว่าจะดำรงชีวิตรอด
3. ยากเหลือแสน กว่าจะพระพุทธองค์จะเสด็จอุบัติ
4. ยากเหลือแสน กว่าจะได้ฟังสังฆธรรม

การที่คุณรับราชการมาจนเกษียณต้องนับว่าเป็นโชคอย่างยิ่งแล้ว คำถามของคุณตอนนี้ก็คือ จะใช้ชีวิตที่เหลืออย่างไรดีจึงจะสมกับที่ได้เกิดมาเป็นคนกับเขาชาติหนึ่ง และจะใช้ชีวิตอย่างไรดีจึงจะมีความสุข จะวาไปแล้วสองคำถามนี้ก็เป็นเรื่องเดียวกัน คือถามว่าจะใช้ชีวิตอย่างไรจึงจะเป็นชีวิตที่คุ้มค่าที่สุด

ชีวิตที่คุ้มค่าตามทัศนะของพุทธศาสนา ควรจะเป็นชีวิตที่บรรลุทั้งประโยชน์ ๓ ระดับใน ๒ แนว นั่นคือ ประโยชน์ ๓ ระดับแนวตั้ง ได้แก่

1. ประโยชน์ขั้นต้น คือ มีการศึกษาที่ดี มีงานสุจริตทำ มีครอบครัวอบอุ่น มีสถานภาพทางสังคมที่ดี มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ
 2. ประโยชน์ขั้นกลาง คือ มีศรัทธาในสิ่งดีงาม (มีศาสนาประจำใจ) มีจริยธรรมในการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกสาธารณะ (เห็นแก่ส่วนรวม) มีปัญญารู้เท่าทันทั้งทางโลกและทางธรรม (เช่น เข้าใจโลกธรรม ๘ รู้จักไตรลักษณ์ ไม่ยึดติดหัวโขน เป็นต้น)
 3. ประโยชน์ขั้นสูง คือ ผิดตนไม่เป็นคนมีสติ ตื่นรู้ เบิกบาน เข้าถึงวิไลผกาการสูงสุดของความเป็นมนุษย์คือพระนิพพาน ตั้งแต่ขั้นต้นที่ระดับไล่ตราบันถึงขั้นสูงคือพระอรหันต์
- ประโยชน์ ๓ ระดับแนวนอน ได้แก่
1. ประโยชน์ตน มุ่งดำรงชีวิตจนประสบความสำเริง สำสมอง นำพาชีวิตตนให้สามารถคล่องตัว หรพวงวน ครอบงวน ครอบงำ ครอบครองชีวิตอยู่ในโลกอย่างมีความสุข พรั่งพร้อมทั้งวัตถุและปัจจัยศิลปะ วัฒนธรรมและศรัทธา

2. ประโยชน์ท่าน มุ่งเสียสละช่วยเหลือเกื้อกูลคนอื่น เช่น ลูกหลาน สังคม ประเทศชาติ แผ่นดินเกิด ตามแต่ศักยภาพของตนจะพึงทำได้

3. ประโยชน์โลก หากมีความสามารถหรือมีต้นทุนทางสติปัญญา ความดีงาม เศรษฐกิจ (เช่น เป็นมหาเศรษฐีหรือการเมืองระดับโลก) มากล้น จนเป็นที่มั่นใจว่าตนสามารถทำประโยชน์ในระดับโลกได้ ก็ควรลุกขึ้นมาใช้เวลา ปัญญา ทุนที่ตนมีอยู่ยื่น ช่วยเหลือเกื้อกูลปัญหาของมวลมนุษยชาติ

การใช้ชีวิตให้เกิดคุณค่าสูงสุดตามแนวทางที่กล่าวมานี้ สรุปเป็นสูตรง่ายๆ ว่า

“ตนเป็นที่พึ่งของตน (จากนั้นจง) ให้นคนอื่นเขาได้พึ่ง” หากคุณอ่านหนังสือพิมพ์อยู่เสมอ ก็จะพบว่า เมื่อเร็วๆ นี้บิลล์เกตส์ และวอร์เรน บัฟเฟตต์ สองอภิมหาเศรษฐีโลกได้ชักชวนมหาเศรษฐีอีกกว่า 40 คนตกลงเซ็นสัญญาว่าจะบริจาคทรัพย์สินของตนคนละ 50 เปอร์เซ็นต์เพื่อช่วยเหลือชาวโลก

ข่าวนี้ได้รับความสนใจไปทั่วโลก นี่คือตัวอย่างของคนที่ใช้ชีวิตคุ้มค่าตามแนวทางที่กล่าวมา นั่นคือ เขาเหล่านั้นได้ทำประโยชน์ (ทำธุรกิจจนประสบความสำเร็จ) ประโยชน์ท่าน (คือช่วยเหลือสังคมในแผ่นดินเกิดของตัวเองมาพอสมควร) และประโยชน์โลก (ก็คือร่วมกันก่อตั้งกองทุนเพื่อช่วยเหลือชาวโลกโดยไม่จำเป็นต้องเป็นชาวโลกที่เป็นคนในชาติของตนเท่านั้น แต่หมายถึงมนุษยชาติทั่วไป)

หากคุณปรารถนาจะมีชีวิตที่มีคุณค่า ก็ลองลุกขึ้นมาพัฒนาตนเองให้สามารถทำประโยชน์ให้ได้ตามแนวทางที่กล่าวมา (ซึ่งเชื่อมั่นว่าคุณก็ทำได้ถ้าทำแล้วตามแนวตั้งและแนวนอนพอสมควร) ซึ่งไม่จำเป็นว่า จะต้องทำอย่างที่มีหา เศรษฐีเขาหากัน เราอาจลุกขึ้นมาทำอะไรเล็กๆ ตามแต่ศักยภาพของเราจะไหวช่วยนาย แต่หากมีเงินสิ่งที่มีคุณค่ามันมีไว้ใช้ชีวิตไม่สูญเปล่าแล้ว

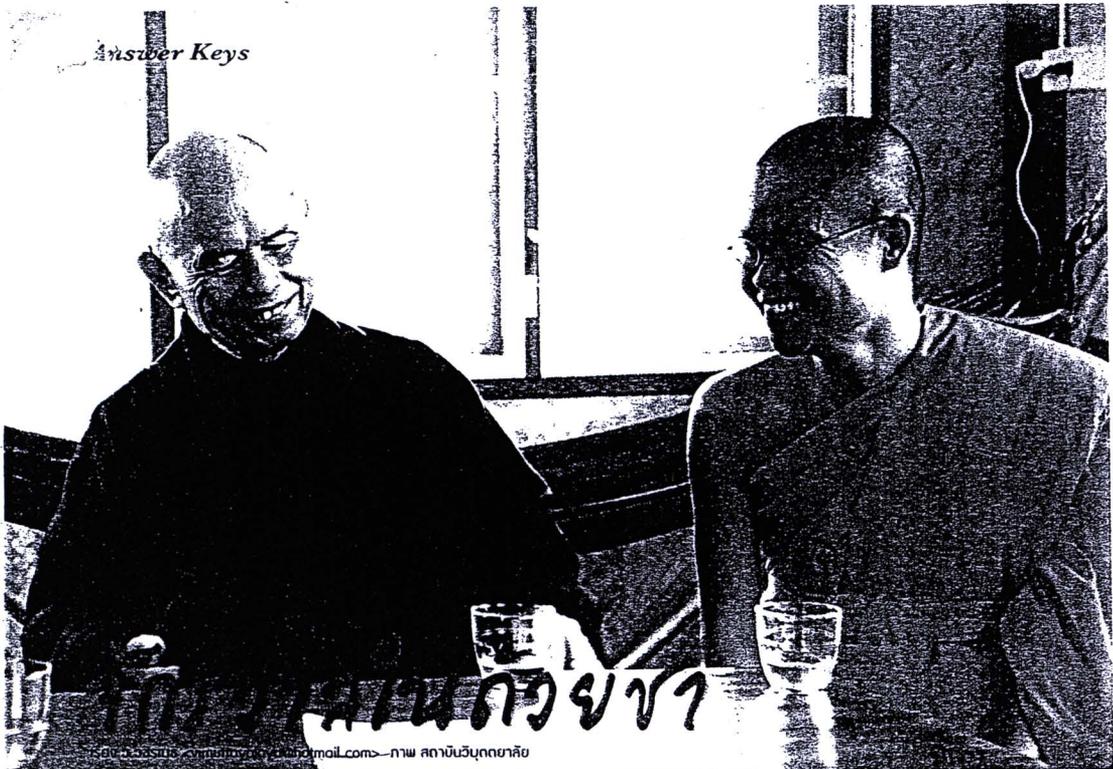
ขอย้ำอีกครั้งหนึ่งว่า ชีวิตที่คุ้มค่าคือชีวิตที่เกิดมาเพื่อตนเองและเพื่อคนอื่น เหมือนที่ปรากฏที่หน้าผากว่า

“อยู่เพื่อตนเอง อยู่แต่สิ้นใจ อยู่เพื่อคนทั่วไป อยู่ชั่วฟ้าดิน”

(ดูซีรีส์เมธี, 2553: 93)

Answer Keys

© 2013 Site: www.dhammadownload.com Email: www.dhammadownload.com - ภาพ: สถาบันพุทธศาสนา

นี่คือจากฉบับพิมพ์ฉบับปฐมฤกษ์ที่พิมพ์โดยมูลนิธิธรรมศึกษา... www.dhammadownload.com - ภาพ: สถาบันพุทธศาสนา

**ปลายรัชกาลของทุกปีใกล้จบลงของกระแสมอสูงส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ออกสู่
ปีที่ประ-ตัก ปีสถาบ-ระ-กักรูป-ปะ-ธิง ผู้ชอ-บ-ก-ม-อ-ว-ล-อ-ว-ก-า ปีหรืออ-บ-น-ส-ก-ท-อ-ย-ปีเก่าต้อนรับปีใหม่
ด้วยบ-ล-ก-ก-ว-ร-ใ-ย-ป-ร-อบ-ปี-น-ก-ย-มา**

มีคำตอบหลากหลายลอมมาให้ครุ่นคิด พินิจไตร่ตรอง แต่เรื่อง
ที่เด่นที่สุดที่ควรถือว่าเป็นสิ่งมงคลแก่ชีวิตก็ยังคงวนเวียนอยู่ในแวดวง
ของธรรมะ ทั้งยังเป็นเรื่องที่ใกล้เคียงกับเรื่องแห่งปีที่ผู้เขียนหยิบมา
เล่าเมื่อปีที่แล้วอีกต่างหาก
หากยังคงไม่ลืม ผู้อ่านของคอลัมน์นี้คงจะยังจำได้ว่า ปีที่เก่า
ในบริบทของศาสนา ผู้เขียนได้เล่าถึงโมฆยามแห่งความสุขที่ได้มีโอกาส
ตอบรับคำนิมนต์เพื่อเดินทางไปร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภาวะเจริญสติตาม
แนวทางของท่านติช นัท ฮันห์ ถึงหมู่บ้านพลัม ประเทศฝรั่งเศส
เป็นเวลากว่าสองอาทิตย์ และจากนั้นก็เล่าถึงวันเวลาที่ไร้ไปอย่างคุ้มค่า
กับโยมพ่อที่ศูนย์วิปัสสนาเจริญสติวัน เชียงราย

ปีนี้ก็เช่นเดียวกัน โมฆยามแห่งความสุขของผู้เขียนยังคงเกี่ยวข้อ
กับครูบาอาจารย์ที่คนทั้งโลกยกย่องนับถือว่าเป็นผู้นำทางจิตวิญญาณ
ที่โดดเด่นที่สุดคนหนึ่งของโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21 กล่าวคือ ระหว่าง
วันที่ 11 ตุลาคม - 1 พฤศจิกายน 2553 หลวงปู่ติช นัท ฮันห์ ได้จาริก
มาเผยแผ่ธรรมยังประเทศไทยอีกครั้งหนึ่ง การมาคราวนี้นับเป็นการ
เดินทางมาอย่างเป็นทางการเป็นครั้งที่สองของผู้นำทางจิตวิญญาณ
ระดับโลกท่านนี้
ท่ามกลางคนไทยนับหลายพันคนที่สนใจในการเจริญสติตาม
แนวทางหมู่บ้านพลัมของหลวงปู่ติช นัท ฮันห์ ผู้เขียนเป็นเพียง
คนเล็กๆ คนหนึ่งที่ได้มีโอกาสร่วมเรียนรู้ภาวะเจริญสติร่วมกับหลวงปู่และ

(จ.จิวเมธี, 2553: 96)

สิ่งของของท่าน แม้จะเป็นช่วงเวลาสั้นๆ ที่ได้ร่วมเรียนรู้กับครูบาอาจารย์ แต่ไม่ขามายสั้นๆ นั่นก็เป็นวันเวลาที่คุ้มค่าอย่างสูงยิ่ง

เช้าวันวันที่ 30 ตุลาคม 2553 เป็นวันสุดท้ายของการจัดคอร์ส ภาวนา และในวันนี้มีกิจกรรมพิเศษ คือการทอดผ้าป่าเพื่อจัดซื้อที่ดิน สร้างหมู่บ้านพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย ก่อนถึงเวลานัดหมายผู้เขียนได้รับความเมตตาจากหลวงปู่ให้เข้ากราบสนทนาธรรมบนกุฏิชั่วคราว ซึ่งสร้างอย่างง่าย แต่มีศิลปะโดยคณะเจ้าภาพมีคุณเมตตา อุทกะพันธุ์ เป็นประธาน

อากาศตอนเช้าตรู่ของเช้าใหญ่ในวันนั้นมีลมแรงเหน็บหนาวจนต้องห่มคลุมด้วยผ้าห่มกันหนาวซ้อนทับบนจีวรอีกชั้นหนึ่ง เมื่อขึ้นไปถึงกุฏิเพียงไม่ถึงสองนาที หลวงปู่ก็เดินอย่างสงบออกมาจากห้องพัก และนั่งลงอย่างเงิบเงิบบนเบาะนั่ง สายตาหลวงปู่ทอดมองผู้เขียนอย่างเยียมไมตรี และสิ่งแรกที่หลวงปู่ทำไม่ใช่การทักทาย หากแต่หลวงปู่หยิบพาน้ำชาขึ้นมาอย่างรู้ตัวทั่ว พร้อมแล้วบรรจุรินชาลงถ้วยชาใบเล็ก ๆ ที่อยู่ในมือขวา จากนั้นท่านยื่นให้ผู้เขียนพร้อมกิริยาเชื่อเชิญให้จิบชาในท่าทางเงิบ แม้ไม่ใช่ชาถ้วยแรกที่หลวงปู่เมตตารินถวาย แต่ถึงกระนั้นผู้เขียนก็ยังคงปิดตึ้นคั้นไม่หาย ท่อยกเอื้อมมือไปรับถ้วยชาจากหลวงปู่ด้วยความรู้สึกใจเจียมกายอย่างที่สุด

หลวงปู่เมตตาอย่างนี้เสมอกับทุกผู้คนที่ผ่านพบ ผู้เขียนไม่ใช่คนพิเศษ แต่ทุกคนที่เคยกราบหลวงปู่ประดะระหนกกรุเป็นอย่างดีว่าใครก็ตามที่อยู่เบื้องหน้าของหลวงปู่ เขาเหล่านั้นล้วนเป็นคนสำคัญ... คงเป็นคนสำคัญเหมือนกับข้อเขียนของหลวงปู่ที่กล่าวไว้ เราควรเคารพในทุกปฏิบัติสัมพันธ์ เพราะนั่นอาจเป็นเวลาเดียวที่ดีที่สุดที่เราจะได้พบกันนอกภพนี้ ในเมื่อเราไม่รู้ว่าหลังจากการพบกันคราวนี้แล้ว อีกเมื่อไร เหตุปัจจัยจึงจะจัดสรรให้เราได้เวียนมาพบกันอีก ดังนั้นไม่มีวิธีใดจะดีไปกว่าการปฏิบัติต่อกันและกันอย่างดีที่สุด และการปฏิบัติต่อกันอย่างดีที่สุดนั้นเป็นเรื่องแสนง่าย เพียงเรามีสติอยู่เสมอ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเรากับคนที่อยู่ตรงหน้าจะนุ่มนวล สงบ งาม และก่อให้เกิดนิมิตหมายแห่งความสุขได้อย่างง่ายดาย ไม่ต้องเสแสร้ง ไม่ต้องไขจิตวิทยา หากเรามีหลังแห่งสติมากพอ หลังแห่งสติจะไม่เปิดโอกาสให้เราทำสิ่งใดอย่างปราศจากความรับผิดชอบเป็นอันขาด

หลังจากนั้นหลวงปู่ได้ผู้เขียนอีกหลายเรื่อง เมื่อได้เวลาอันสมควร พระครูปฏิบัติท่านมีแต่หลวงปู่สอนแต่ทางไปบารมีทางอื่น... เราได้แต่เพียงเห็นที่ทางมูลนิธิหมู่บ้านพหุวัฒนธรรมไทยตั้งใจจะก่อสร้างเป็นหมู่บ้านพหุวัฒนธรรมไทย

เมื่อเวลาอันสมควรหลวงปู่ได้ผู้เขียนบรรยายถึงคตินิยมของหลวงปู่ปฏิบัติ และสอนให้ไปปฏิบัติที่นั่น ณ วัดบึง ประเทศฝรั่งเศส ครั้งนี้หลวงปู่ได้แจ้งว่าท่านเห็นภาพที่คล้ายคลึงกับภาพที่ปรากฏในหนังสือ "จิตตปัญญาศึกษา" (จิตตปัญญาศึกษา) ซึ่งตามปกติเป็นเรื่องที่เข้าใจได้ยาก แต่เมื่อผู้เขียนบรรยายถึงหลวงปู่เป็นผู้บรรยายที่แท้ ท่านกลับ

อธิบายให้เห็นว่าเป็นเรื่องไม่ซับซ้อนเกินกว่าที่คนธรรมดาจะเข้าใจ เครื่องมือในการอธิบายที่พิถีพิถันของหลวงปู่ก็คือ "ชา ! ถ้วย" เท่านั้นเอง

หลวงปู่รินชาช้าๆ ขณะที่เรากำลังจิบจ้องมองชาที่กำลังรินไหล พร้อมสังเกตไออุ่นจากถ้วยชาที่ระเหยหอมกรุ่นออกมาในแง่ หลวงปู่ก็หยุด พลองชูถ้วยชานั่นขึ้นมาตรงหน้า แล้วท่านก็เริ่มบทเทศนาที่ทุกคนต้องนั่งฟัง

"เราเกิดจากส่วนผสมที่ไม่ใช่ชา... หากชาเกิดจากชา ในโลกนี้คงไม่มีชา แต่เพราะชาเกิดจากส่วนผสมที่ไม่ใช่ชา เราจึงมีชาอื่นๆ ไว้จิบ คลายหนาวหรือดับกระหาย เสรล่องพิจารณาลงไป ในถ้วยชานี้สี แล้วเราจะพบว่า ในถ้วยชานี้มีหมู่มะเขม มีสายฝน มีดิน มีปุ๋ย มีหยาดน้ำค้างของชาวไร่ มีพ่อค้า มีนายทุน มีนักการเมือง มีภรรยาส่ง มีอากาศ มีถ้วยชา มีบ้านชา มีคนชงชา และมีชาที่อยู่ในถ้วยนี้ ฯลฯ หากเมื่อไรก็ตามที่เรามองเห็นว่าชาเกิดจากส่วนประกอบที่ไม่ใช่ชา เมื่อนั้นเราจะคลายจากความยึดติดในความเป็นกลุ่มก้อน (ชนชั้น / สังคม) เราจะเห็นอิสระจากการยึดติดในความจริงเพียงชุดเดียว ทัศนคติของเราจะเปิดกว้าง และเราจะมองเห็นความจริงว่า โลกทั้งโลก จักรวาลทั้งหมด ล้วนเชื่อมโยงเป็นหนึ่งเดียวกัน"

ในชาหนึ่งถ้วย หากพิจารณาอย่างลึกซึ้ง เราจะหยั่งถึงอะตอม และจักรวาลว่าล้วนแยกจากกันไม่ออก ความรู้ที่ว่าชาเกิดจากส่วนผสมที่ไม่ใช่ชาทำให้เรารู้จักมองโลกและชีวิตเป็นองค์รวม ทัศนคติแบบแยกส่วน ตัดตอน มองอะไรเป็นส่วนๆ เสียๆ จะลดน้อยลงไป จิตใจจะเปิดกว้าง เมื่อใจเปิดกว้าง ความสำคัญนั้นหมายถึงตัวตนของคุณ ตีเล็กลงที่สุดก็จะหล่นเบาบางลงไป เมื่อตัวตนของเราเบาบาง ความสดชื่นรื่นเริงก็จะสรรเสริญจิตใจให้รื่นเริงอย่างง่ายดาย

ทำไมใครต่อใครจึงกล่าวเป็นเสียงเดียวกันว่า การได้มีโอกาสฝึกปฏิบัติกับหลวงปู่ในก่อให้เกิดความสดชื่นรื่นเริง คำตอบก็ง่ายจะเป็นเพราะว่า ประการหนึ่งเพราะท่านเมตตาด้วยเมตตา และอีกประการหนึ่งก็เป็นเพราะว่า ทุกครั้งที่ฟังเทศนาท่านจะปลดปล่อยเราจากอวิชชาที่แผ่คลุมจิตใจให้อันตรธานไปนั่นเอง

วันที่ 1 ตุลาคม 2553 หลวงปู่เดินทางออกจากประเทศไทยเพื่อมุ่งต่อไปยังฮ่องกง ผู้เขียนและศิษยานุศิษย์ยังได้ตามไปส่งหลวงปู่ถึงสนามบิน ก่อนจากกันในวันที่ 30 ตุลาคม ผู้เขียนยังจำได้ดีว่าหลวงปู่เมตตาขอบหมอนมือ ภาพเขียนปริศนารธรรม และลูกพลัมเข้ฮิมหมื่นลูกให้ผู้เขียนพร้อมกับรอยยิ้ม เป็นรอยยิ้มแห่งปิติสุขที่ส่งผ่นมาจากใจสู่ใจโดยแท้ เป็นรอยยิ้มที่หาได้แค่เมตตา ขอเพียงเรากลั้มตามลมหายใจอย่างเมตตา

ขอขอบคุณ หลวงปู่ปฏิบัติ และคณะผู้ปฏิบัติทุกท่านที่กรุณาให้โอกาสในการปฏิบัติธรรม และขอขอบคุณทุกท่านที่กรุณาให้การสนับสนุนและช่วยเหลือในการปฏิบัติธรรม

ฝากคำถวายเป็นทาน ว. วชิรเมธีได้ที่ peerapat_po@amarin.co.th

Answer Keys

สขั สขาง ค์ ต้องระวังอย่าให้เป็นศัตรู

เรื่อง ว.วชิรเมธี <vimuttavajaya@hotmail.com> ภาพ ถังจิ่ง

กระผม พระมหาพรพล วรพโล (ขออนุญาตเรียกท่านว่าหลวงพี่) ผมเคยพบหลวงพี่แล้วตอนที่มาปฏิบัติศาสนากะท่านเจ้าอาวาส เห็นหลวงพี่ทำงานให้กับพระศาสนาแล้วน่าชื่นใจนึกที่ยังมีพระหนุ่มไม่ทอดทิ้งอุดมการณ์ของพระศาสนา ผมมีเรื่องสงสัยอยากจะถามเพื่อเป็นแนวทางในการทำงานต่อไป ดังนี้

1. เวลาหลวงพี่ทำงานจะต้องเกี่ยวข้องกับสตรีและสขาง ค์ หลวงพี่มีวิธีปฏิบัติอย่างไรที่จะทำให้เกิดดูลอยภาพโดยไม่ไปหลงติด

2. ปัจจุบันพระที่ทำงานเพื่อสังคมส่วนรวมนีน้อย แต่ทำเพื่อผลประโยชน์มีมาก เรียกก่ายๆ ว่าทำงานแลกยศตำแหน่ง ทำอย่างไรจึงจะปลูกฝังอุดมการณ์ที่จะทำนิมพานให้แจ้งให้แก่พระภิกษุสามเณรรุ่นใหม่ทีเข้ามาบวชเรียนในพระมุนทรศาสนา

(ว.วชิรเมธี, 2553: 92)

สตรีเป็นผู้มีคุณูปการต่อพระพุทธศาสนา มาก ผมเคยลองสังเกตดู เวลาไปบิณฑบาต ถ้ามีคนรอตัดบาตรอยู่ร้อยคน กว่า 90 คนจะเป็น สตรี แต่ทั้งๆ ที่มีคุณูปการมากนี้แหละ ถ้าไม่ระวังก็มีอันตรายมาก ได้เหมือนกัน ที่ว่ามีอันตรายมากไม่ได้หมายความว่าสตรีเป็นคนไม่ดี แต่มันเป็นธรรมชาติของมนุษย์ที่ยังคงมีกิเลส จึงมีสิทธิ์ที่จะอ่อนไหวเวลา อยู่ใกล้กัน ดังนั้น ท่านจึงให้ระมัดระวัง "ซึ่งกันและกัน" ให้ดี

ในพระไตรปิฎกท่านกล่าวไว้ว่า สตรีเป็นอันตรายสำหรับบุรุษ บุรุษ ก็เป็นอันตรายต่อสตรี บุรุษและสตรีที่ขาดสติต่างก็เป็นอันตรายต่อกัน และกัน แต่ถ้าสตรีและบุรุษนั้นเป็นผู้มีสติอยู่เสมอ ต่างฝ่ายต่างก็จะ เกื้อกูลซึ่งกันและกันได้เป็นอย่างดี

ปัจจัยสำคัญในการปฏิสัมพันธ์กับสตรีก็คือ "สติ" ถ้าเรามีสติ ก็เป็นอันมั่นใจได้ว่าจะปลอดภัยจากภัยอันจะเกิดจากฝ่ายตรงข้ามได้ ขึ้นหนึ่งแล้ว

แต่อย่างไรก็ตาม แม้สติจะสำคัญ ที่เราก็ต้องสร้างเครื่องมือ ป้องกันขึ้นมาอีกชั้นหนึ่ง จึงจะมั่นใจได้ว่าอยู่ในสภาพที่ปลอดภัยจริงๆ เพราะถึงแม้เราจะมึสติดี แต่ถ้าไปอยู่ในสภาพแวดล้อมที่อาจถูกงูใจ ให้ขาดสติ เช่น อยู่กันสองต่อสองหรืออยู่ในที่ที่ลับหูลับตา ก็ยังไม่พ้นอันตรายอยู่ดี เพราะตระหนักรู้เช่นนี้ ผมจึงมีระบบนิรภัยให้ตัวเอง ด้วยการมีผู้ติดตามเป็นลูกศิษย์ผู้ชายอยู่แทบทุกย่างก้าว ไม่ว่าจะอยู่ที่ วัด ที่สถาบันวิมุตตยาลัย ที่มหาวิทยาลัย ที่ที่ได้รับนิมนต์ไปแสดง ธรรม หรือไปต่างประเทศ ผมไม่เคยเดินทางตัวคนเดียว แต่จะต้องมี ลูกศิษย์ผู้ชายติดตามเป็นเงาตามตัวเสมอไป บางครั้งมีผู้ถามว่าทำไม ต้องไปไหนกันสองคน ซึ่งทำให้มีค่าเดินทางเพิ่มขึ้นสำหรับเจ้าภาพ ผู้นิมนต์ (เช่น เวลาเดินทางไปต่างจังหวัด ซึ่งเจ้าภาพอาจต้องจ่ายค่า เครื่องบิน 2 ที่นั่ง) ก็ต้องตอบเขาไปว่า ลูกศิษย์มีหน้าที่เป็นผู้ช่วยอำนวยความสะดวก ให้พระ เช่น ถือข้าวของ บันทึกรายการ ถือย่าม แต่ สิ่งสำคัญที่สุดที่ผมจะบอกเจ้าภาพเสมอก็คือ เพื่อความปลอดภัย (ไว้มัลกัน) ของผมนั่นเอง ก็ต้องยอมรักษาคำพูดนี้ไว้ จนมีสำนวน พุทธกระซำกันในหมู่ลูกศิษย์ที่ทำงานร่วมกันกับผมว่า "นิมนต์ท่าน ว. ต้องนิมนต์ลูกศิษย์ท่านด้วย"

นอกจากสติและการมีปัจฉิมสมณะ (ผู้ติดตาม) แล้ว สิ่งหนึ่ง ซึ่งผมถือปฏิบัติก็คือ การไม่คุยเป็นการส่วนตัวกับสตรีเลย หาก มีโอกาสได้คุยกัน ผมจะคุยในฐานะพระรูปหนึ่งกับชาวโลกคนหนึ่งเสมอ ผมจะไม่เปิดช่องว่างให้มีการคุยกันในลักษณะความสัมพันธ์ฉันคู่สาว ถ้ำจะคุยกับผมก็คุยเรื่องงาน เรื่องธรรมะ เรื่องปัญหาชีวิตที่อยากให้อาจารย์มาช่วยปิดเป่าเท่านั้น เรียกว่าคุยกันอย่างเป็นทางการเสมอไป ไม่เปิดช่องให้ใครมาอ่อนไหวเป็นส่วนตัว และสำคัญที่สุดก็คือ ผมไม่มีโทรศัพท์ส่วนตัว ไม่มีเบอร์โทรศัพท์ส่วนตัว ใครจะติดต่อ

อะไรก็ตาม ก็ขอให้ผ่านลูกศิษย์ผู้ชายที่ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยก่อนเสมอไป หรือไม่เช่นนั้นก็ติดต่อผ่านเจ้าหน้าที่สถาบันวิมุตตยาลัย ที่คอยทำหน้าที่ประสานงานด้านต่างๆ ให้อย่างเป็นทางการ ซึ่งด้วยวิธีเช่นนี้ก็เป็นการปิดช่องที่จะทำให้สร้างความสัมพันธ์ฉันคู่สาวไปโดยอัตโนมัติ

ส่วนเรื่องเงินก็เช่นกัน ก็ให้มีไว้วางใจ (คนทำการแทนพระ ในแต่ละวัด) เข้ามาทำหน้าที่ดูแลแทน โดยที่เราไม่ต้องเข้าไปยุ่งเกี่ยว เพราะกฎหมายอนุญาตให้พระมีไว้วางใจคอยทำหน้าที่ทางด้านการเงิน แทนอยู่แล้ว ที่สำคัญที่สุด ถ้ามีเหตุให้ต้องเกี่ยวข้องกับเรื่องเงิน ก็ขอให้มีความโปร่งใส ตรงไปตรงมา ไม่ใช้เงินผิดวัตถุประสงค์ไปจากที่เจ้าภาพบริจาค และไม่คิดว่าเงินเป็น "เป้าหมาย" ของการบวช เราต้องชัดเจนว่า เป้าหมายของพระคือพระนิพพาน ไม่ใช่ยศ ทรัพย์ อำนาจ ชื่อเสียง ถ้าเราวางใจไว้อย่างนี้ ก็จะไม่หลงทาง ไม่เผลอไปหยิบเอาก้อนกรวดก้อนหินมาสมอ้างว่าเป็นเพชร

สำหรับผมแล้ว มองว่ายศ ทรัพย์ อำนาจ ชื่อเสียง เป็นเพียง เครื่องมือที่เราหาความดีได้สะดวกขึ้นเท่านั้น มีก็ได้ ไม่มีก็ได้ ไม่ยึดติด ก็ไม่ทำอะไร ที่พูดอย่างนี้ไม่ใช่ขู่ข่มขู่ขู่ แต่ผมเคยอยู่ในจุดที่สามารถ มีสิ่งเหล่านี้หมดแล้ว แต่ผมเลือกที่จะปล่อยวางด้วยความตั้งใจ เพราะตระหนักรู้อย่างชัดเจนแล้วว่า อะไรคือแก่น อะไรคือเปลือกของ พุทธศาสนา เมื่อเราเลือกที่จะทิ้งเปลือก เลือกเอาแต่แก่น การเป็น พระก็เป็นโอกาสที่เราจะได้ทำงานเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลเพื่อนมนุษย์ ได้อย่างเต็มที่

ความสุขที่เกิดจากการได้ทำงานรับใช้เพื่อนมนุษย์นั้นแหละคือคุณค่าที่แท้จริงของชีวิตนักบวช

ส่วนการปลุกฝังให้พระเดรัจฉานใหม่มีอุดมคติในการอุทิศตนเพื่อ พระพุทธศาสนานั้น สำคัญที่สุดอยู่ที่เราต้องช่วยกันสร้างระบบ การศึกษาที่มีประสิทธิภาพขึ้นมา รวมทั้งช่วยเป็นกลไกสนับสนุนซึ่งกัน และกันด้วย เพราะด้วยการศึกษาที่ดีพอเท่านั้นจึงจะทำให้พระหนุ่ม เดเรน้อยของเราว่าพระพุทธศาสนามีคุณค่าแค่ไหน เมื่อเขาเหล่านั้น มีการศึกษาที่ดีแล้ว คุณวิเศษเวทย์ไสยก็ตี การวัดความเจริญในชีวิตพระด้วยศกัศคัศครุฐาน (อย่างชาวโลก) ก็ดี หรือความอิจฉาริษยากันและกันก็ตี ก็จะลดน้อยถอยลงไป

ด้วยการที่เราต่างเป็นภิกษุสามเณรของกันและกันเท่านั้นที่จะ ทำให้เราเติบโตอยู่ในชุมชนแห่งการเรียนรู้และเติบโตตามรอยพระพุทธเจ้า ได้อย่างมั่นคง

ฝากคำถามถึงท่าน ว. ชิวเมธีได้ที่ peerapat_po@amarin.co.th

(ว. ชิวเมธี, 2554: 93)

Amsoor Kyik

ความเพียรและความอดทน

หนังสือเล่มนี้สอนให้เรารู้จัก

หนังสือเล่มนี้สอนให้เรารู้จัก

โดย ว. ชีรเมธี

กรุงเทพฯ: 2553

ผมคิดว่าตัวเองเป็นคนที่มีความเพียรมากที่สุดคนหนึ่ง แต่ทำไมไม่ว่าผมจะทำอะไรก็ตาม มักจะไม่ค่อยประสบความสำเร็จ ทั้งๆที่ผมก็พยายามใช้ความเพียรอย่างถึงที่สุดแล้ว จนบางวันผมเริ่มคิดว่า หลักรรรมเรื่องความเพียรนั้นจะเป็นหมิ่นเสียแล้วหรือ จึงอยากขอกราบเรียนถามว่า มีหลักอย่างไร ความเพียรที่เราตั้งหน้าตั้งตาทำจึงจะส่งผลสำเร็จอย่างที่เราต้องการ

(ว. ชีรเมธี, 2553: 96)

ถ้าหากคุณเพียงพยายามอย่างเต็มที่แล้ว แต่ถึงกระนั้น ความเพียรก็ยังไม่ส่งผลเป็นที่น่าพอใจ ย่อมมีอะไรที่ผิดปกติแน่นอน

เป็นไปได้หรือไม่ว่า คุณเพียรอย่างเดียว แต่ยังคงขาดคุณสมบัติด้านอื่นๆ ด้วย คุณยังจำงานขาดกริ่งพระมหากษัตริย์ได้ไหม ในเรื่องพระมหากษัตริย์นั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของเราทรงสรรเสริญสำคัญไว้ในพระราชพิธีตอนที่ว่าด้วยพระราชปรารภว่า

— “ของขงมีความเพียรที่บริสุทธิ์ ปัญญาที่เฉียบแหลม กำลังกายที่สมบูรณ์”

นี่คือตัวอย่างอันดีว่า เมื่อเรากำลังมีความเพียร ก็ต้องไม่ลืมคุณสมบัติข้ออื่นๆ ด้วย ถ้าเพียรอย่างเดียว ก็เหมือนนักมวยที่มีแต่ “กำลัง” อะจะอะไรก็เดินหน้าชน เดินหน้าชก โดยไม่รู้จักปกป้องตัวเอง นักมวยที่ใช้แต่กำลัง ทว่าขาดความเฉียบแหลมนั้นแพ้นักต่อยัก บางคนแพ้แล้วยังมีอาการป่วย เพราะสมองได้รับการกระทบกระเทือนตามมาเป็นของแถมอีกด้วย

ในอดีตนั้น โลกเคยมีนักมวยที่ “แรงดี” และ “ฝีมือเยี่ยม” ชื่อ *ซูการ์ เรย์ เลียวนาร์ด*

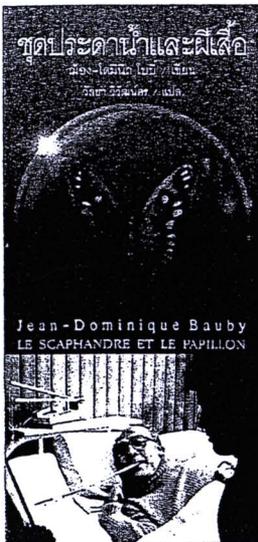
เลียวนาร์ดคือตัวอย่างของคนที่มีความเพียรและมีความเฉียบแหลม ซึ่งแสดงออกผ่านทางฝีมือการชกที่สวยงาม หนักแน่น และทรงประสิทธิภาพอย่างยิ่ง จนผู้ชมให้ฉายาการชกมวยในสไตล์ของเขาว่าเป็นการชกด้วยลีลาสวยงามตั้ง “ผีเสื้อที่กำลังโบยบิน”

เลียวนาร์ดมีความเพียรในการฝึกซ้อมอย่างยิ่ง รวมทั้งมีปัญญาปฏิบัติหน้าที่เฉียบแหลม เขาจึงผสมผสานระหว่างแรงและปัญญาอย่างลงตัว

ความเพียรอย่างเดียวจึงยังไม่พอ ต้องใช้ปัญญาด้วยเสมอไป ในพระไตรปิฎก หลักธรรมเรื่องความเพียรท่านสอนไว้ใน “อิทธิบาท ๔” ขอให้คุณสังเกตให้ดีว่า หลักธรรมที่มากคู่กับความเพียรนั้นประกอบด้วยอะไรบ้าง

- ๑. ฉันทะ ความรัก / ความชอบ / ความหลงใหล / ความคลั่งไคล้
- ๒. วิริยะ ความเพียร / ความขยัน
- ๓. จิตตะ ความมุ่งมั่น / ความอุทิศตน / ความจดจ่อ / ความทุ่มเท
- ๔. วิมังสา ความรู้จักคิด / ความช่างสังเกต / ความรู้จักไตร่ตรอง / ความรู้จักวิเคราะห์หิวจัย

ลองถามตัวเองว่า ทุกครั้งที่คุณเพียรทำอะไรสักอย่างหนึ่ง คุณได้ใช้คุณสมบัติอีกสามข้อที่เหลือประกอบด้วยหรือไม่

ในคำถามคุณเริ่มต้นอย่างเชื่อมั่นว่า ตัวเองเป็นคนที่มีความเพียรมากที่สุดคนหนึ่ง ไม่ว่าจะเมื่ออ่านเรื่องที่จะเล่าต่อไปนี้แล้ว คุณยังคิดเช่นนั้นอยู่หรือเปล่า ช่วงปี ๒๕๔๐ มีหนังสือเล่มหนึ่งตีพิมพ์ออกมาในบรรณพิภพที่ประเทศฝรั่งเศส พอถึงปี ๒๕๔๑ ก็มีแปลเป็นภาษาไทยในชื่อ “ชุดประดาน้ำและผีเสื้อ” หนังสือเล่มนี้ขายดีทั่วโลก โดยสาเหตุที่ขายดีและได้รับการยกย่องเป็นหนังสือสุดพิเศษของนักอ่านจากทั่วโลกรวมทั้งผู้เขียนด้วยคนหนึ่งนั้น ก็เพราะหนังสือเล่มนี้เขียนโดยวีดิพิเศษ

ผู้เขียนหนังสือเล่มนี้ชื่อ *ฌอง-โดมินิก โบบี* เดิมมีอาชีพเป็นบรรณาธิการนิตยสาร ELLE ต่อมาเขาป่วยเป็นอัมพาตทั้งตัวเพราะเส้นโลหิตในสมองแตกสมองและความทรงจำของเขายังคงใช้การได้ แต่อวัยวะส่วนอื่นนั้นขยับเขยื้อนไม่ได้เลย ยกเว้นตาข้างซ้ายที่ยังพอใช้เป็นช่องทางสื่อสารได้บ้าง และด้วยช่องทางสื่อสารเพียงช่องทางเดียวที่เหลืออยู่นี้เอง โบบีก็ยัง

สามารถใช้มันสร้างสรรควรรณกรรมสุดพิเศษฝากไว้ในวรรณกรรมโลกได้เป็นผลสำเร็จ

เขาวางโครงเรื่องไว้ในหัวอย่างเป็นขั้นเป็นตอน จากนั้นจึงเริ่มเขียนหนังสือที่จะเป็นอนุสาวรีย์แห่งชีวิตไว้ในโลก ด้วยการขอให้ผู้ช่วยของเขาชานอัครที่ละตัว หากตัวไหนตรงกับคำที่เขาต้องการจะเขียน เขาจะเลิกเปลือกตาซ้ายทีหนึ่ง ทำอยู่อย่างนี้ ค่อยๆ สมอัครที่ละตัวจนเป็นคำ จากคำเป็นประโยค จากประโยคเป็นย่อหน้า จากแต่ละย่อหน้าถักทอทอกันเป็นบท จากที่ละบทจนกลายเป็นหนังสือหนึ่งเล่ม สมตามเจตนารมณ์ที่เขาต้องการ

ด้วยความเพียรอย่างแรงกล้าเกินมนุษย์ธรรมดา ในที่สุดโบบีก็เขียนหนังสือมหัศจรรย์เล่มนี้ได้สำเร็จ และหลังจากหนังสือตีพิมพ์และวางขายได้เพียงสามวัน เขาก็จากโลกนี้ไปอย่างสงบ ฝากทิ้งไว้แต่เพียงหนังสือแสนพิเศษชื่อ “ชุดประดาน้ำและผีเสื้อ” ที่ยังคงเป็นหนังสือขายดีอยู่จนทุกวันนี้

หากคุณคิดว่า คุณเป็นคนที่มีความเพียรไม่เพียงพอใครหลังจากอ่านเรื่องนี้แล้ว คุณยังคงกล้ายืนยันความตึ๊ดเช่นนั้นอยู่อีกหรือไม่

ฝากคำถามถึงท่าน ว.วชิรเมธี ได้ที่ peerapat_po@amarin.co.th

(ว.วชิรเมธี, 2553: 97)

โครงการ "รวมใจช่วยกันท้อแท้" บริษัทเงินได้ทุนชุมชนทรัพย์สินทางปัญญา มูลนิธิเพื่อการพัฒนาประเทศไทย มูลนิธิเพื่อการพัฒนาประเทศไทย มูลนิธิเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

บริษัทเงินได้ทุนชุมชนทรัพย์สินทางปัญญา มูลนิธิเพื่อการพัฒนาประเทศไทย 000-0-33000-0 ซาซานานาเหนือ ซนพารากวโน

CENTARA Bangkok Post

ปัญญาภิวัดณ์

เรื่อง : ว.วชิรเมธี
ผู้อำนวยการสถาบันปัญญาศึกษา

รับการเหยียดถึงไปทั่วโลก มิเว้นแม้แต่ใน ภาพยนตร์ของฮอลลีวูด สุนทรพจน์ครั้ง สำคัญของท่าน ชื่อเขียนในบทความหลายชิ้น ส่วนสะท้อนให้เห็นว่า ท่านเป็นนักคิดที่ปราดเปรื่อง เป็นนักปรัชญาที่ลุ่มลึก และเป็นนักเขียนที่แหลมคม สุนทรภคาที่ชาวโลกรู้จักเป็นอย่างดี เช่น

"ทรัพยากรในโลกมีเพียงพอที่จะหล่อเลี้ยงคนทั้งโลก แต่ไม่เพียงพอที่จะหล่อเลี้ยงคนละโมภเพียงคนเดียว"

หรือบท 7 ประการ ที่ว่า

"เล่นการเมืองโดยไม่หวังผล การหาความสุขสำราญโดยไม่คิดถึง ว่าจะร้ายเป็นอนันต์โดยไม่ต้องทำงาน มีความรู้หาศาลแต่ความประพฤติไม่ดี ศาสนิกโดยไม่มีหลักศีลธรรม วิทยาศาสตร์ไร้ศีลสำแต่ไม่มีธรรมแห่งมนุษย์

บูชาสูงสุดแต่ไม่มีความเสียสละ"

- เหนืออื่นใดคานธีเป็นมนุษย์ธรรมดาๆ ที่

ทำการกิจสูงส่งต่อมนุษยชาติ ทว่ากลับทำตัวต่ำต้อยอย่างยิ่ง ภาพยนตร์ทุกคนนึกถึงเมื่อเอ๋ยอ้างถึงท่านก็คือ ชายตัวเล็กๆ คนหนึ่ง ที่บ่งเจียม หนึ่งเจียม สมถะ สันโดษ มีศีลมีสติ หนักแน่นในสิ่งจะ ลอยอยู่เหนือกองผลประโยชน์ที่พึงหวง แม้ทั่วโลกยกย่อง แต่ท่านกลับถ่อมตัวต่ำต้อยดั่งท่านเขียนถึงตัวเองว่า

"ข้าพเจ้านั้นหาใช่เป็นนายไม หากแต่เป็น" คนรับใช้ของอินเดียและของมนุษยชาติ โดยผ่านการเป็นคนรับใช้ของอินเดียที่หนึ่ง และเป็นคนรับใช้ที่เจียมใจ เจียมใจ คนรับใช้ที่เพียรตั้งรบนทนต่อสู้ และ (ข้าพเจ้าก็เช่นเดียวกับคนทั่วไปที่) ถึงอย่างไรก็ยังเห็นความผิดพลาดพร่องไปไม่พ้น..."

"ข้าพเจ้าเป็นนักบวชที่ยากจน ทรัพย์สินที่ข้าพเจ้ามีอยู่ในโลกนี้ มีไม่ถึงปีด้วย 6 เครื่องงานรับประทาอาหารตั้งแต่อยู่ในคุก 1 ใบ กระบองใส่นมแพะ 1 ใบ ผ้าปูเตียง 1 และผ้าเช็ดตัวด้วยมือ 6 ชิ้น นอกนั้นก็ยังมีเชือกเสียน ซึ่งก็ไม่มีความค่าหวัดหรือความหมายอะไร"

ในฐานะมนุษย์ปุถุชนคนหนึ่ง คานธีย่อมไม่สมควรแก่แบบไปเสียทุกด้าน แต่เขียนไม่ผิดนัก ในการมองหาความบกพร่องของผู้อื่น จึงขอเอ๋ยถึงเฉพาะด้านที่ควรเจริญรอยตามของ คานธีเป็นสำคัญคุณูปการโดยสังเขป แห่ง บัญญัติที่กล่าวมานี้ คือ รากฐานอันมั่นคงที่ทำให้ปฏิญญาแห่ง "มหาตมะ คานธี" สดุดีอย่างมั่นคงอยู่ในใจของคนเรานานแล้วทั่วโลกอาจอดคิดสับสนได้ และจากปัจจุบันสู่อนาคต สำหรับประชาชนอินเดียแล้ว คานธี ไม่เพียงแต่เป็น "มหาตมะ" เท่านั้น ทว่าท่านยัง ท่านกับช่วยเหลือเกื้อกูลให้คนอื่นได้ค้นพบความจริงนี้ร่วมกันกับตนเองด้วย

- คานธี เป็นนักคิด นักปรัชญา นักเขียนที่มีความคิดคมคายยิ่ง ถ้อยธรรมบทของท่านได้

จิตวิญญาณแห่งคานธี

ในท่าเทียบนามแห่งบุคคลของโลกมีชื่อของ "มหาตมะ คานธี" อยู่ในอันดับต้นๆ แน่แน่นอน ในประวัติศาสตร์แห่งความสำเร็จของบุคคลระดับรัฐบุรุษของโลกหลายคน มีพลังแห่งแรงบันดาลใจที่ตกทอดมาจากคานธีอย่างไม่ต้องสงสัย

บุคคลอย่างมาร์ติน ลูเธอร์ คิงส์ จูเนียร์ เนลสัน แมนเดลา อองซานซูจี หรือผู้นำแห่งบุคลิกของวันนี้อย่างมาร์ก โอบามา ฯลฯ เขาเหล่านี้ล้วนเคยเอ๋ยอ้างว่าได้รับอิทธิพลทางความคิดทางการเมือง ทางจิตวิญญาณมาจากมหาตมะ คานธี อัลเบิร์ต ไอน์สไตน์ เคยกล่าวถึงมหาตมะ คานธีว่า

"คงเป็นการยากที่มนุษย์คนรุ่นหลังจะเชื่อว่า มนุษย์ที่มีเนื้อหนังมังสาอย่างคานธี เคยมีชีวิตอยู่ในโลกนี้จริงๆ"

รศ.ทพ.นวด รุฑกร มหาวชิร ผู้บำทางจิตวิญญาณของอินเดีย และผู้เป็นเจ้าของรางวัลโนเบล สาขาวรรณกรรม ที่มีชื่อเสียงก้องโลก คือ ผู้ชานนามให้กับชายร่างเล็กแต่งตัวบอบๆ ใช้ชีวิตเรียบง่าย แต่มีจิตวิญญาณที่ยิ่งใหญ่อย่างไม่เห็นพาส การงานจันทร์ คานธีว่า

"มหาตมะ คานธี" มหาตมะ แปลว่า "ผู้มีจิตวิญญาณอันสูงส่ง" หรือ "ผู้มีจิตวิญญาณอันยิ่งใหญ่" ไม่เห็นพาส การงานจันทร์ คานธี สำคัญ

อย่างไร จึงได้รับการชานนามให้เป็น "มหาตมะ" ที่คนทั้งประเทศอินเดียและทั่วโลกต่างซึ้งสาธุการ

- คานธี คือ ผู้นำชาวอินเดียในสหภาพแอฟริกาใต้ ลูกชิ้นมาต่อต้านรัฐบาลผิวขาวด้วยสันติวิธี จนรัฐบาลผิวขาวต้องยอมคืน "สิทธิแห่งความเป็นคน" ให้แก่ชาวผิวดำและผิวขาวอย่างเท่าเทียม

- คานธี คือ ผู้นำชาวอินเดียในบ้านเกิดของตัวเอง ลูกชิ้นมาเรียกร้องอิสรภาพให้กับแผ่นดินถิ่นเกิดด้วยสันติวิธี จนในที่สุดประเทศเจ้าอาณานิคมอย่างสหราชอาณาจักรต้องยอมคืนอิสรภาพให้แก่ประชาชนชาวอินเดียทั้งชาติ

- คานธี คือ ผู้ที่มีส่วนอย่างมีนัยสำคัญในการก่อร่างสร้างประเทศอินเดียขึ้นมาให้เป็นปึกแผ่น จนอินเดียกลายเป็นประเทศเอกราชที่มีรากฐานทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยมั่นคงมาจนถึงทุกวันนี้

- คานธี คือ ผู้ที่นำเอาศาสนากับการเมืองเคลื่อนไหวมาบรรจบกัน ทั้งที่ก่อนหน้านี้เรามีความเชื่อที่ว่าสองสิ่งนี้จะต้องแยกขาดจากกันอย่างสิ้นเชิง แต่คานธีไม่เช่นนั้น ท่านยืนยันว่า

"ผู้ที่พูดว่าศาสนาไม่เกี่ยวกับการเมืองนั้น เป็นผู้ที่ไม่ทราบความหมายของศาสนา สำหรับข้าพเจ้าแล้ว การเมืองที่ปราศจากหลักธรรม

ทางศาสนา เป็นเรื่องของความโสมมที่ควรสละและทิ้งเสียเป็นอย่างยิ่ง การเมืองเป็นเรื่องของประเทชาติ และเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิภาพของประเทศชาติมันเป็นเรื่องของผู้ที่มีศีลธรรมประจ่าใจ เพราะฉะนั้นเราจึงต้องนำเอาศาสนจักรไปสถาปนากำไว้ในวงการการเมืองด้วย"

- คานธี คือ ผู้ที่นำเอาสันติวิธีมาเป็นเครื่องมือในการทำงานทางการเมืองจนประสบความสำเร็จและส่งผลไปทั่วโลก สันติวิธีที่ท่านใช้นั้นท่านเรียกว่า "อหิงสธรรม" หรือ Non-Violence และ/หรือ "สตียาเคราะห์" คำสอนเรื่องอหิงสธรรมเป็นชุดจริยธรรมที่เก่าแก่ดั้งเดิมเขาที่มีอยู่คู่โลกมาแต่โบราณนั้นเป็นรูปธรรมชิ้นมาอย่างมีความหมายก็เพราะคานธีนำมาใช้อย่างแยบคาย หากคานธีไม่นำอหิงสธรรมมาประยุกต์ใช้ คำสอนส่วนสำคัญที่สุดประการหนึ่งของอหิงสธรรมหรืออหิงสธรรม ก็คงจะเป็นเพียงถ้อยคำอันสวยหรูที่มีชีวิตอยู่ในคัมภีร์อันศักดิ์สิทธิ์เท่านั้น

- คานธี เป็นนักการศาสนาที่ใช้ศาสนามาเป็นเครื่องมือในการค้นหาความจริงของชีวิต และในขณะที่ค้นค้นหาความจริงของชีวิตนั้น ท่านกับช่วยเหลือเกื้อกูลให้คนอื่นได้ค้นพบความจริงนี้ร่วมกันกับตนเองด้วย

- คานธี เป็นนักคิด นักปรัชญา นักเขียนที่มีความคิดคมคายยิ่ง ถ้อยธรรมบทของท่านได้

คุณยังไม่วางอีกหรือ? ปัญญาภควัฒน์

เรื่อง : ว.วชิรเมธี
ผู้อำนวยการสถาบันวิมุตตยาลัย

แก่นคำสอนสำคัญประการหนึ่งที่โดดเด่นมากของพุทธศาสนา ก็คือ การปล่อยวาง พิจารณาในแง่ของนัยคำ คำว่า "การปล่อยวาง" ดูเหมือนไม่ทำอะไรเลย แต่หากพิจารณาในทางปฏิบัติแล้ว ไม่ทำอะไรเลยก็ไม่ได้

อุปสรรคของการปล่อยวางที่สำคัญ ก็คือ การยึดติดถือมั่นในสิ่งต่างๆ อย่างเหนียวแน่น การยึดติดถือมั่น เกิดจากการที่จิตยังไม่ตื่น ยังไม่รู้ ยังไม่เบิกบาน

ยังไม่ตื่นจากความหลงไปในอดีต หรือในอนาคต ยังไม่รู้ว่าจะปล่อยวางเป็นเพียงของใช้ ไม่ใช่ของฉัน ยังไม่เบิกบาน เพราะยังจมอยู่ในความทุกข์ที่เกาะกุมจิตใจมาอย่างยาวนาน จนกลายเป็นความเคยชินที่แยกจิตออกจากความทุกข์ไม่ได้ แต่เมื่อใครก็ตาม "ตื่นอยู่เสมอ" เพราะจิตมีสติคอยกำกับ อยู่ตลอดเวลา โอกาสที่คนคนนั้นจะเผลอไปยึดสิ่งใดสิ่งหนึ่งก็ เป็นไปไม่ได้ยาก ทว่าสำหรับผู้ซึ่งขาดสติเสียแล้ว แม้ตื่นอยู่ แต่ก็ดูเหมือนจะยังคงหลับใหล

บางคนหลับอยู่เพราะหลงไปในอดีต บางคนหลับอยู่เพราะหลงไปในอนาคต เมื่อจิตยังพัวพันอยู่กับอดีต หรืออนาคต จึงไม่ต้องสงสัยเลยว่าความสับสนวุ่นวายของชีวิตจะเกิดขึ้นมาได้อย่างไร ความสับสนวุ่นวายของชีวิต จะเกิดขึ้นก็เฉพาะกับบุคคลผู้มีสติ ซึ่ง "ตื่นอยู่ในปัจจุบันขณะ" เท่านั้น ส่วนผู้ที่ยังถูกกักขังอยู่ในเรือนจำของความคิดในอดีต หรือความกังวลในอนาคต ยากมากที่จะสัมผัสกับชีวิตที่สดชื่น ยากเหลือเกินที่จะปล่อยวาง ยากที่สุดที่จะค้นพบสัจธรรมอันเป็นสิ่งที่มีอยู่จริง ณ ที่นี้เดี๋ยวนี้ ณ วินาทีนี้

วันหนึ่ง ขณะฝนกำลังตกหนัก อาจารย์ต้นชาน กับอาจารย์เอกไค อยู่ในระหว่างเดินทางไปตามถนนสายหนึ่ง

ขณะที่กำลังสาวเท้าก้าวไปบนพื้นถนนที่ชื้นแฉะและมีน้ำเจิ่งนองไปทั่วนั้นเอง อาจารย์ทั้งสองก็เผลอพบกับหญิงสาวคนหนึ่ง ซึ่งสวมชุดกิโมโน มีพู่ห้อยยาว กำลังยืนหันรับกับชาวอยู่ ณ หัวมุมของถนนสายหนึ่ง

โดยไม่คาดคิด อาจารย์ต้นชานตรงเข้าไปอุ้มหญิงสาวคนนั้นพาข้ามโคลนไปอย่างฉับไว

อาจารย์เอกไคเห็นเหตุการณ์นั้นโดยตลอด ท่วมตกใจมาก เพราะตระหนักรู้เป็นอย่างดีว่าพระไม่ควรถูกตัวผู้หญิงเช่นนั้น ครั้นจะห้าม เหตุการณ์นั้นก็ผ่านไปแล้ว ท่านุ่นนายใจ ฝืนตามตัวเองตลอดการเดินทางว่า ทำไมอาจารย์ต้นชานถึงทำอะไรงงไปโดยพลการเช่นนั้น เมื่อทบทวนความสงสัย ราวุ่นไว้ใจต่อไปไม่ได้ พอเห็นเส้นทางมาถึงสำนักในเปลวกลางคืน ท่านจึงตรงเข้าไปถามอาจารย์ต้นชานด้วยความเป็นห่วงทันที

"ท่านไม่รู้ดีหรือ ว่าพระอย่างเรานั้นและเมื่อต้องตัวผู้หญิงไม่ได้ ยิ่งผู้หญิงสวยๆ อย่างคนเมื่อกกลางวันด้วยแล้ว ยิ่งไม่ควรดูเมื่อต้องตัวด้วยประการทั้งปวง"

อาจารย์ต้นชานหันมาตอบด้วยสีหน้าเรียบเฉย แต่ลมหายใจ

ยังมี "ผมวางเธอไว้ที่นั่นตั้งนานแล้วไม่เห็นว่าคุณยังอึ้งเผลออยู่อีกหรือ?"

ปัญญาภิวัฒน์

เรื่อง : ว.วชิรมณี
ผู้อำนวยการสถาบันวิทยุศัลยศาสตร์

เรื่องเกิดขึ้นที่อินเดีย สมัยโบราณที่เมืองพาราณสี ในยุคที่พาราณสีรุ่งเรืองนับถือว่ามีเมืองพาราณสีเป็นเรือนเพาะชำศาสนาของโลก มีปราสาทอยู่ 2 หลังหันหน้าเข้าหากัน ทางเดินตรงกลางนั้นมุ่งไปสู่แม่น้ำคงคา นักบุญก็อยู่แถวนั้น คนขายก็อยู่แถวนั้น เยาวก็อยู่ย้านนั้น ชาตนาที่อยู่ย้านนั้น

มีดีหลังหนึ่งทั้งเทวาและชาตนาอยู่ใกล้กันมาก ก็เกิดกิจการประชันกันซึ่งๆ หน้า นั่นก็คือปราสาทหลังหนึ่งเป็นสำนักนางโสม สมัยนั้นเขาเรียกว่านครโสภณ แต่สาวหญิงงามเมืองหญิงงามเมืองในสมัยก่อนมีศักดิ์ศรีมากเท่ากับเป็นนางสาวไทย คือเป็นนางงามของประเทศนั้นๆ ใครได้รับการสถาปนาเป็นหญิงงามเมืองต้องถือว่าเป็นเกียรติคุณสูงสุด

ปราสาทอีกหลังหนึ่งเป็นของหลวงปู่ฤๅษี เปิดกิจการเรียกลูกค้าแข่งกัน ฝ่ายหนึ่งเรียกลูกค้าที่เป็นฝ่ายโลก ฝ่ายหนึ่งเรียกลูกค้าที่เป็นฝ่ายธรรม ธุรกิจดีด้วยกันทั้งคู่ คือคนทั่วไปเที่ยวชอ่งนางโสมแล้วถูกแมงดาไล่ข้อม ก็มาหาหลวงปู่ฤๅษีให้ช่วยสะเดาะเคราะห์ เรียกว่าธุรกิจก็เติบโตมาด้วยกัน ทุกวันจะมีคนมาใช้บริการสองสำนักนี้อย่างคับคั่ง ธุรกิจเจริญรุ่งเรืองเรียกว่าไม่ต้องทำการตลาด ไม่ต้องประชาสัมพันธ์

เจ้าสำนักทั้งสองมีปฏิกริยาต่อกันอย่างไรนั้น ไม่มีใครรู้ นักท่องเที่ยวทุกคนที่มาแถวนั้นมักจะถามเสมอว่าทำไมชอ่งนางโสมกับสำนักฤๅษีดีมออยู่ใกล้กัน

เจ้าสำนักนางโสมนั้น ทุกๆ คืนหลังจากปิดกิจการแล้วเธอก็ขึ้นไปบนชั้นบนสุดดมมอขังปราสาทของหลวงปู่ฤๅษี ส่วนหลวงปู่ฤๅษีก็เช่นกัน ทุกๆ คืนหลังจากญาติโยมกลับไปแล้วท่านก็เข้าห้องสงฆ์อาบน้ำพ่อนคลายเช่นน้ำร้อน น้ำเย็นเสร็จแล้วก็ยืนมองไปทางฝั่งชอ่งนางโสมดมมอผู้ดี ฝั่งนางโสมปิดกิจการแล้วก็อาบน้ำร้อน อาบน้ำเย็นใส่ชุดนอนหันหน้ามาทางหลวงปู่ฤๅษีดมมอผู้ดี ต่างคนต่างดมมอทางกันและกัน

หลวงปู่ฤๅษีพอดมมอผู้ดีก็คิดในใจว่า แม้เจ้าโวย ฉันนี่ไม่ได้คิดหรอกว่าจะมาเป็นฤๅษี คิดแต่ว่าจะหาอยู่หากินธรรมดา แต่อยู่ มันก็ตั้งขึ้นมาเอง ก่อนนอนท่านก็พนมมือสาธุ ถ้าได้ร่วมอธิการย์กับเธอสักครั้งก็ไม่เลว แล้วก็หลับไปหิ้งความเพื่อฝัน

ฝ่ายนางโสมก็หันมาทางหลวงปู่ฤๅษีดมมอผู้ดีดมมอ สาธุหลวงปู่เจ้าชุกชุกขยแต่ตัวหัวไม่ขย ในชีวิตนี้ก็ไม่เคยคิดหรอกว่าจะมาเป็นคนบาปขายข้าดิกับานนี้ แต่เพราะลูกเกิดมาจนไม่มีทางเลือก ลูกหรือหาหลวงปู่หรือกิน แต่ครั้งนี้จะไปกราบลูกก็รู้ว่าบาปเต็มตัวลูกขอกราบจากตรงหน้าตั้งนะเจ้าคะ

ต่อมาทั้งสองฝ่ายก็ล่วงดับดับขึ้นกันไปปรากฏว่านางโสมขึ้นไปอยู่บนสวรรค์ชั้น 7 แต่หลวงปู่ฤๅษีไปอยู่กร หลวงปู่ฤๅษีก็ออกอาการโวยวาย ก่อนเดินไปหาเจ้าหน้าที่ในกร เป็นไป

นรกอยู่ในใจ

ได้อย่างไรคนอย่างฉันจะตกนรกได้อย่างไร ฉันช่วยคนไปตั้งเยอะ แล้วดูสิเอามาไว้ในกระทะทองแดง พวกคุณนี่ทำข้อมูลผิดไปหรือเปล่า ถ้าผิดขอโทษรับแก้ใหม่ อภัยให้ได้ตอนนี้ยังทัน เจ้าหน้าที่ที่ขอเวลาไปตรวจเช็คก็พบชื่อหลวงปู่อยู่ในรายการคนที่จะต้องลงนรก เปิดให้หลวงปู่ดูว่าหลวงปู่จะยอมจำนนหรือไม่ เมื่อหลวงปู่ได้เห็นหลักฐานชัดเจนจึงยอมตกนรก

ในสวรรค์นางโสมที่ขึ้นไปอยู่บนสวรรค์ชั้น 7 ก็สมรภูมิตนุสุขไปด้วยทรัพย์สินสมบัติ ทุกอย่างเพียบพร้อม เธอเอะใจว่า ฉันคือคนบาปเป็นนางโสมตั้งแต่อายุ 15-16 ปี ทำมาหลายแล้ว กลับได้มาอยู่บนสวรรค์ก็ต้องมีความผิดปกติกเกิด

ขึ้น ก็เดินไปหาเจ้าหน้าที่ของสวรรค์ ท่านเทพบุตรเจ้ามีความผิดพลาดบางประการเกิดขึ้นหรือเปล่าเจ้าคะ เพราะตามปกติคนบาปอย่างฉันจะต้องลงไปอยู่ในนรกแล้วทำไมดิฉันต้องมาอยู่บนสวรรค์ด้วย

เจ้าหน้าที่สวรรค์ก็บอกว่า ถูกแล้ว คุณอย่างไรก็ต้องขึ้นสวรรค์ เพราะว่าฐานข้อมูลของเราแสดงชัดตั้งแต่คุณยังไม่ตาย นางโสมก็ถามต่อว่า เอ๊ะทำไมดิฉันต้องขึ้นสวรรค์ เจ้าหน้าที่ก็บอกว่า ฉันคุณยอมระลึกดูสิว่าก่อนนอนทุกคืนคุณมานอนอย่างไร

นางโสมก็นึกถึงภาพตัวเองว่าก่อนนอนทุกคืนเรามาความศรัทธาหลวงปู่ฤๅษีอย่างท่วมท้น

ทุกคืนเรากลับมาท่าน ก่อนล้มตัวลงนอนด้วยจิตที่ผ่องใส เพราะว่าเราศรัทธาในนักบุญ แต่คุณมานึกดูแล้วก็ประหลาดนะเราศรัทธาท่านอยู่ห่างๆ เรายังได้มาอยู่ในสวรรค์ อานิสงส์มหาศาลจริง ๆ

ถ้าเช่นนั้นหลวงปู่ฤๅษีที่ช่วยคุณมาทั้งชีวิตป่านนี้จะไม่อยู่บนสวรรค์ชั้นสูงสุดแล้วหรือนึกถึงแล้วเอ็งก็ขึ้นอกขึ้นใจแทนหลวงปู่ฤๅษี นึกเสร็จเอ็งก็นำตาไหล

หลวงปู่เจ้าชุกชุกกราบหลวงปู่อย่างห่างๆ ยังได้อยู่สวรรค์ชั้น 7 หลวงปู่ป่านนี้คงได้อยู่สวรรค์ชั้นพรหมชั้น 16 ชั้นสูงสุด ลูกขอโทษมากกับหลวงปู่ด้วยนะค่ะ

โครงการร่วมใจช่วยภัยน้ำท่วม บริจาคเงินสนับสนุนมูลนิธิธรรมดี โทร. 000-0-33000-0 สาขาธนาคารไทยพาณิชย์ สาขากรุงเทพฯ

CENTARA Bangkok Post

ปัญญาภิวัฒน์

เรื่อง : ว.วชิรเมธี
ผู้อำนวยการสถาบันนิตยศาสตร์

จะแปรรูปเป็น "อาจารย์ใหญ่" ให้กับผู้ที่ยืนดูอย่างแจ่มกระจ่าง

ชีวิตสุดท้ายกับสงครามนี้ (ความตาย) ทุกชีวิตจะเป็นอย่างไร (เกิดขึ้น เปลี่ยนแปร แดกดับ) ทุกชีวิตจะเหลือแค่นี้ (มงคลสุตตันตปิฎก) พระหลายรูปในสมัยพุทธกาล บรรลุธรรมเมื่อได้พิจารณาอสุภภาพของผู้ตาย พระหลายรูปเมื่อหมายคลายกำหนด ปล่อยลง ปล่อยเป็น เห็นธรรม งานศกกลางแจ้ง จึงเป็นนิมิตการที่นำสุขุมที่สุด

งานศพจึงเป็นงานที่ควรทำอย่างเปิดเผยที่สุด เพราะยังเปิดเผย ยิ่งก่อเกิดสติปัญญาแก่ผู้ที่ยังอยู่นับเป็นโชคดีที่วันนี้เรายังพอมองงานศกกลางแจ้งให้เห็นอยู่บ้าง แต่ในเมืองใหญ่ จะหางานศกกลางแจ้งให้ดูชม ไม่ใช่เรื่องง่าย เพราะคนในเมืองใหญ่ไม่ชอบความจริง ไม่อยากฟังความจริง แม้จะรู้ดีว่าวันหนึ่งความจริงสุดท้าย คือ ความตายจะเกิดขึ้นกับตัวเองด้วยเช่นกัน

แต่ถึงกระนั้น พวกเขาไม่อยากฟัง ไม่อยากรู้ ไม่อยากพบ ขึ้นแต่คำว่า "ตาย" ก็ไม่ควรนำมาพูดในชีวิตประจำวัน

งานศพของคนในเมืองใหญ่ จึงเป็นงานสวยงาม เป็นงานเกียรติยศ เป็นงานหรูหรา เป็นงานที่มองไม่เห็น ว่า คนที่นอนอยู่ในโลง จะสอนคนที่อยู่ข้างนอกได้อย่างไร ด้วยท่าทีเช่นนี้เองที่ก่อให้เกิดธรรมเปิดเผยตัวเองอยู่ตรงหน้า คนในเมืองใหญ่ก็ไม่อาจมองเห็น

ในเมืองดังนี้จะปิดหู ปิดตา ปิดใจตัวเองจากสังขารม สดท้ายพวกเขาจึงพลาดโอกาสที่จะได้เรียนรู้ความหมายของการดำรงอยู่อย่างดีที่สุด

ข้างเป็นเรื่องน่าเสียดาย ที่คนซึ่งล้วนแต่จะตายในอนาคต กลับไม่อยากสนทนากับความตาย ทั้งยังมองความตายว่าเป็นเรื่องอัปมงคล!

มหาเศรษฐีคนหนึ่งไปทำบุญวัด เมื่อทำบุญเสร็จแล้ว จึงขอให้หลวงพ่อบรรณาคำวพรให้มีความสวัสดิ์มีชัยตลอดไป

หลวงพ่อบรรณาคำวพร กระดาศ แล้ววัดข้อความที่เป็นพรสุวิเศษ

เศรษฐีเฝ้ามองด้วยใจระทึก เมื่อเขียนเสร็จหลวงพ่อบรรณาคำวพรให้ แต่เมื่อได้รับแล้ว เศรษฐีกลับโกรธสุดขีด เพราะในกระดาศนั้น มีคำวพรที่เขียนว่า "ขอให้พ่อตาย ลูกตาย แล้วหลานก็ตาย"

"หลวงพ่อบรรณาคำวพรให้ครอบครัวยุคใหม่ แล้วมันจะอะไรกัน ทำไมท่านจึงเขียนข้อความที่เป็นอัปมงคลเช่นนี้" เศรษฐีตำหนิหลวงพ่อบรรณาคำวพร หลวงพ่อบรรณาคำวพร พยายามอธิบาย

"อาตมาจะบอกให้ สิ่งที่จะเขียนให้มันไม่ใช่เรื่องอัปมงคล แต่มันคือพรแสนวิเศษ โยมลงคิดดูสิ ถ้าถูกของโยมตายก่อนตัวเอง โยมจะเสียใจขนาดไหน ถ้าหลานของโยมตายก่อน ทั้งโยมและลูกจะเสียใจขนาดไหน แต่ถ้าหากคนในครอบครัวตายไปตามลำดับอย่างเป็นธรรมชาติอย่างที่ท่านอาตมาเขียนให้มัน ก็นับเป็นเรื่องธรรมดาของชีวิต เช่นนี้ ยิ่งไม่นับเป็นพรที่แสนวิเศษอีกหรือ?"

พรอันประเสริฐ

บางคนบ่นว่าทำไม ทำไมเมื่อมีคนตายลง จึงนิยมนำศพไปตั้งสวดพระอภิธรรม หรือทำพิธีกรรมเกี่ยวกับศพกันที่วัด ตามแล้วทำไมไม่เอาที่บ้าน

บางคนอาจตอบแบบง่าย ๆ ว่า ก็เพื่อให้พระสวด บางคนอาจตอบว่า ก็เพราะศพไม่ควรจะอยู่ในบ้านร่วมกับคน

บางคนอาจตอบว่า ชินจังงานศพที่บ้าน ก็คงถูกผีหลอก

เหตุผลที่แท้ที่นิยมสวดศพกันที่วัดก็เพราะท่านต้องการให้พระที่วัดใช้ศพเป็นเครื่องมือในการเจริญ

วิปัสสนากรรมฐาน ยิ่งศพอยู่ในสภาพเน่าเหม็น ดูจากมีหนูหนอนชอนไช ยิ่งเป็นอารมณ์กรรมฐานชั้นดี ยิ่งพิจารณาถึงทำให้เห็นถึงความไม่เที่ยง ไม่ทน ไม่เที่ยงสังขาร

ยิ่งพิจารณาถึงตระหนักถึงสังขารที่ว่า "สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีความเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งนั้นทั้งมวลล้วนมีความดับไปเป็นธรรมดา"

การเผาศพในอินเดีย จึงนิยมทำกันกลางแจ้ง วางศพบนท่อนหิน จากนั้นจุดไฟเผอย่างเปิดเผย ญาติๆ ยืนรายล้อม ดูศพของคนอันเป็นที่รักค่อยๆ มอดไหม้ไป ต่อหน้าต่อตา ศพที่กำลังถูกเผาจนเป็นผงธุลีสุตตันตปิฎก

วิธีทำให้ความทุกข์หมดอายุ

ปัญญาภิวัตน์

เรื่อง : ว.วิจิตรเมธี
ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยยุคยาสมัย

ทุกข์ซ้ำกับซากของอดีตที่ตัวเองซุกซุ่มขึ้นมาบีบคั้นย้ำทำ เหมือนฉายเดี่ยวเอียง หรือเพี้ยนคิดถึงอนาคตซึ่งยังไม่เกิดขึ้น ด้วยความประหวั่นพรั่นพรึง จนจิตสับสนเสียปกติภาพ ปะสาท เข้มงกถียา สมอติงเครียด กล้ามเนื้อเกร็ง เมื่อถึงยามจืด ก็เหนียว ภายก็หนัก พลอยส่งผลต่อระบบการทำงานของ อวัยวะส่วนต่างๆ จนราวไปหมด ในบางคนก็ถึงกับป่วยไข้ ถึงขั้นกินไม่อร่อย นอนไม่หลับ หน้าตาอิดโรย ผิวพรรณวณรรณะ หมองคล้ำ ไม่สดใสอย่างที่ควรจะเป็น

แต่สำหรับผู้ที่มีที่กระบวนการทำงานของจิต ท่านจะไม่ยอมปล่อยให้จิตหลุดเข้าไปสู่โลกของอดีตและอนาคตอย่างขาดสติ เมื่อจิตคิดขึ้นมาถึงอดีต ก็รู้ทัน เมื่อจิตหมกมุ่นถึงอนาคต ก็รู้ทัน พื้นที่ที่รู้ทัน ความคิดที่พุ่งไปในอดีต หรืออนาคต ก็จะดับลงทันที พอความคิดถึงอดีตและอนาคตดับ ก็เท่ากับว่าอายุของ ความทุกข์ซึ่งมาพร้อมกับอดีตและอนาคตก็พลอยจบสิ้นลงด้วย ผู้ที่ไม่หลุดเข้าไปสู่โลกของความคิดในอดีตและอนาคต ท่านเรียกว่าผู้อยู่กับปัจจุบัน

อยู่กับปัจจุบันคือมีความตื่นรู้อยู่กับสิ่งที่กำลังทำอยู่ในขณะนั้นๆ อย่างเต็มเปี่ยม จนจิตไม่มีซึ่งที่จะพุ่งไปในอดีตหรืออนาคต เมื่อจิตไม่ตกเข้าสู่วังวนของอดีตและไม่พุ่งไปในอนาคต ทว่าจ่อจอบอยู่กับสิ่งที่อยู่ตรงหน้า ณ ขณะนั้นจริงๆ จิตจึงผ่อนคลาย สดชื่น ผ่องใส เบิกบาน เมื่อจิตดี ภายก็ดีตาม เพราะจิตเป็นอย่างไร ภายก็เป็นอย่างนั้น

การฝึกอยู่กับปัจจุบัน จึงเป็นศิลปะของการพรางจิตออกมาจากความทุกข์

ใครก็ตามที่ตื่นรู้อยู่เสมอกับทุกเรื่องที่เกิดขึ้นทำทุกคำที่พูดทุกครั้งซึ่งเคลื่อนไหววนนั้นก็เหมือนมีชีวิตอยู่บนสวนสวรรค์อันรื่นรมย์

สวรรค์เป็นเรื่องของชีวิตนี้และเราสัมผัสได้ในขณะจิตนี้ได้ทันที ขอเพียงเราไม่เผลอหลุดเข้าไปอยู่ในอดีตและอนาคตเท่านั้น สวรรค์ก็จะเปิดเผยตัวตนอยู่ตรงหน้าอย่างแจ่มชัด

พระพุทธรูปองค์หนึ่งเสด็จไปพระสุทธาสน์ว่า ชายคนหนึ่งเดินทางอยู่กลางป่า เหน็ดเหนื่อยเสื่อกลางทาง จึงวิ่งหนีชีวิต เมื่อเขาริ้วมาจนถึงหน้าผา ไม้วิ่งจะหนีต่อได้อย่างไร จึงตัดสินใจโหนถ้ำถวัลย์ลงไปเหยียดต้องแดงอยู่ตรงหน้าผา เขามองขึ้นมาข้างบนเห็นเสือตัวเดิมกำลังจ้องตาเข็ง พอมองลงไปข้างล่างมองจากเข็งเห็นกับเขาเล็กสุดหยิ่งแล้ว ยังเห็นเสืออีกตัวหนึ่งยืนจ้องมองเขาดูในหน้ามุ้งร้ายหมายชีวิต เขาไม่รู้อะไรจะทำอย่างไรจึงโหนถ้ำถวัลย์ค้างอยู่อย่างนั้นระหว่างที่หน้าชีวิตกำลังดำเนินไปอย่างใจหายใจคว้านั้นเอง ยังมีหนูอีกสองตัว ตัวหนึ่งขาว ตัวหนึ่งดำ กำลังใช้ฟันแทะถ้ำถวัลย์ที่เขาในอยู่พอดี

ชายคนนั้นนึกไม่ออกว่าจะจัดการอย่างไรกับสถานการณ์ในขณะนั้น ขณะที่กำลังถลนถลนขวัญแหวงอยู่ท่ามกลางความแห่งชีวิต ก็พอดีเขาเหยียบไปเห็นผลไม้วางหนึ่งที่อยู่ระยะไกลมาพร้อมกับถ้ำถวัลย์ที่ตัวเขาในอยู่พอดี เขาเห็นว่าเขารู้สึกหัวกระหายขึ้นมาอย่างฉับพลันจึงคว้าผลไม้วางนั้นมากัดกินด้วยพลันที่รสผลไม้ต้องชีวพาประสาท เขาจึงกินอยู่กับตัวเองว่า

“แทน - มันช่างอร่อยอะไรเช้านี้” ■

พ ความทุกข์มี 2 รูปแบบ หนึ่งคือทุกข์ทางกาย (กายียุทธ) สองคือทุกข์ทางใจ (เจตสิกทุกข์) ทุกข์ทางกายเมื่อเกิดขึ้นแล้ว หากได้รับการเยียวยาอย่างถูกต้องก็หายได้ไม่ยากนัก ส่วนทุกข์ทางใจนั้นหากเยียวยาไม่ถูกต้อง อาจกลายเป็นปัญหาของชีวิตอย่างยืดเยื้อเรื้อรังยาวนาน ทั้งยังอาจส่งผลกลายเป็นทุกข์ทางกายได้อีกต่างหาก ในความทุกข์สองอย่างนี้ ความทุกข์ที่หนักล้าที่สุดคือทุกข์ทางใจ เพราะเมื่อใครก็ตามถูกความทุกข์ครอบงำจิตใจแล้ว ต่อให้เขามีวัตถุพร้อมพรุ่งนี้แค่นั้น มีชื่อเสียง อำนาจ กามารมณ์พร้อมพรุ่งนี้เพียงไร สมกัทธิบรรดามีทั้งหมดถึงมีก็เหมือนไม่มี เพราะใจที่ถูกความทุกข์ครอบงำนั้นจะไม่อยู่ในสภาวะพร้อมต่อการบริโภคสมบัติทั้งปวง ความจริงตามทุกข์ทางใจนั้นมิธรรมดาเป็น“อนิจจัง”คือ

ไม่เที่ยง เกิดขึ้น ดำรงอยู่ ชั่วคราว แล้วก็ดับไป แต่ทำไมเราจึงรู้สึกเหมือนกับว่า ความทุกข์ที่เกิดขึ้นกับใจแต่ละเรื่องนั้นยากที่จะสลัดออกเหลือเกิน บางคนพยายามสลัดอย่างไรก็สลัดไม่ออก เมื่อหมดหนทางจึงต้องพึ่งยาแก้ปวดประสาธา ยานอนหลับ หรือยาเสพติดเพื่อให้ลืมทุกข์ แต่เมื่อกินยาบ่อยๆ ขึ้นในที่สุด จึงสร้างทุกข์เพิ่มขึ้นมาอีกอย่างหนึ่งด้วยการตกเป็นทาสของยา หรือได้รับผลข้างเคียงจากการกินยา จนร่างกายทรุดโทรม มีโรคแทรกซ้อน ความทุกข์ที่เกิดขึ้นกับใจนั้นหากวิธีเยียวยาที่ไม่เป็นปัญหาภัยใหญ่แต่อย่างใด แต่อาศัยยาช่วยก็ไม่ได้เป็น ไม้ถูกวิธี ก็ต้องสังขยาวิธีให้กับความทุกข์ ในทางธรรมท่านกล่าวว่า ความทุกข์ทางใจอาศัยการหวงระลึกลงอดีตที่จบไปแล้วอย่างหนึ่ง กับมัวกังวลถึงสิ่งที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคตอีกอย่างหนึ่ง คนที่ไม่รู้จักการทำงานของตัวเอง พอใจคิดถึงอดีต ก็ทุกข์ซ้ำ

เสด็จมณฑลอุดร ๘๔ พรรษา ๒๕๕๓

อย่าทำงานจนป่วยตาย อย่าหลงใหลตัวเอง

ที้คิดเช่นหนึ่งในประเทศญี่ปุ่น มิได้อยู่
ครอบครัวยุคหนึ่ง หัวหน้าครอบครัวเป็นผู้บริหาร
ที่เก่งมาก กางปีกปกป้องภรรยาและลูกทุกตัว
อยู่กับมาอย่างมีความสุข ทุกๆ เช้าเวลาตีห้า ได้เป็นผู้
หัวหน้าครอบครัวจะบินขึ้นไปเกาะอยู่บนกิ่งไม้ และโกล้ง
คอขึ้นเสียงก้องไปทั่วท้องฟ้า ประมาณหกโมงเช้า
พระอาทิตย์ก็จางลงแสงจันทร์มาส่องแสงสว่างไป
ทั่วทั้งสากลโลก โกล้งคอขึ้นเสียงก้องที่เห็นตะวัน
ค่อยๆ ทอแสงสว่างขึ้นมา เราจะบินขึ้นบนแสงตะวัน
และก็บินภาครวมใจว่า เพราะฉะนั้นตะวันจึงขึ้น มีความ
สุข นี้คือผลงานของมัน

ทุกๆ เช้าได้ตัวมันก็จะบินขึ้นมาเกาะกิ่งไม้ และเมื่อขึ้น
เสร็จแล้วก็รอดูตะวันขึ้นที่เหนือยอดเขา พอตะวันขึ้น
เสร็จแล้วก็บินกลับลงมาหาอยู่กับลูกกับเมีย เขามี
ความสุขมาก

ต่อมาวันหนึ่ง เนื่องจากราคาราคาการะหนักเหลือ
เกิน ร่างกายหนักไม่ไหวก็ป่วย เช้าตรู่มันก็นอนนิ่งกับ
ขึ้นไปเกาะกิ่งไม้ที่เดิม ขณะจะขึ้นเพื่อเรียกตะวันขึ้นก็
ร่วงตกลงมา รู้สึกไม่มีเรี่ยวไม่มีแรง ลูกชายซึ่งเป็นไก่โต้ง
คนรุ่นใหม่ไฟแรงเดินเข้ามาประคองพอ "พ่อ หมว่าถ้า
พ่อขยับไปไหน มันล้มมันแบนเอาไหม" พ่อพยักขยักเป็น
ซื่อโอ ก็คือขอขึ้นมาขึ้นที่ใกล้ๆ "บ้านนายอย่างละ ถ้าขึ้น
ตะวันมันจะขึ้นไหม หัดดูงาหัวตัวเองซะบ้างสิ" เจอผู้

ปัญญาที่ฉาบ

เรื่อง : ว.จิวเมธี
ผู้อำนวยการสถาบันวิมุตตยาลัย

ใหญ่คับดินแบบนี้ลูกหัวคดเลย
เช้าตรู่มันก็นอนนิ่งๆ ที่ป่วย ได้ชื่อไอคิวนี้ก็เป็นขึ้นไปเกาะ
บนกิ่งไม้ และก็ขึ้นครั้งสุดท้าย ขึ้นได้ครึ่งเดียว ตกลงมา
คืนพราคๆ ก่อนจะขาดใจตาย เรียกประชุมผู้ถือหุ้นด่วน
ทั้งภรรยาและลูกมาถามความ สั่งเสียว่า

"เออที่รัก ลูกพ่อ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไปไม่ต้องไม่มี
ชีวิตอยู่ต่ออีกแล้ว และจากนี้เป็นต้นไป พ่อที่ไม่ขึ้นตะวัน
ก็จะไม่ขึ้น" โลกก็จะเข้าสู่สภาวะมืด จะมันขอให้เจอและ
ลูกดูแถมวิธีของเรานี้ให้ดูๆ ถ้าไม่มีที่แล้วจะอยู่กับเดียว
ความยากลำบาก มนุษย์ชาติก็จะถึงคราววิบัติ ดูแลกัน
ดีๆ นะที่รัก"

เสร็จแล้วก็ส่งตัวมันขึ้นไป พร้อมกับความเข้าใจ
ผิดว่า เพราะฉะนั้นตะวันจึงขึ้น หารู้ไม่ว่ามันรุ่งขึ้นพอไป
ตัวมันตายไปแล้ว ตะวันก็ยังขึ้นเหมือนเดิม โลกดำเนินต่อไป
ไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลง ได้ตัวมันไม่ได้เอาตะวันไป
ด้วยสกนิค พระอาทิตย์ยังคงอยู่ พระจันทร์ยังคงทอ
แสง สายน้ำยังคงไหลเอื่อย ดอกไม้ยังคงผลิบาน โลกนี้
ยังคงมีข้าวปลาอาหารอุดมสมบูรณ์ นกก็ยังมิขีวปล่า
อาหาร คนต่างๆ ก็ยังคงทำงานต่อไปได้เหมือนเดิม

จะนั้น ผู้บริหารทุกคน เมื่อเราบริหารงานไปไม่ได้ระดับ
หนึ่งแล้ว อย่าหลงตัวเองว่าองค์นั้นถ้าขาดมันแล้วไป
คือไม่ได้ ความเคืองตัวเองเอาไว้บ่อยๆ ว่า ถ้าขาดมันแล้ว
มันจะไปไม่ได้ เพื่อจะได้ไม่หลงตัวเอง

ผู้บริหารจำนวนมาก หันที่ประสบความสำเร็จก็เริ่ม
ล้มเหลวในวันนั้น เพราะวันที่ประสบความสำเร็จก็เริ่ม
หลงตัวเอง และนั่นแหละคือจุดจบของผู้บริหาร ฉะนั้นจำ
นิทานเรื่องนี้ไว้ วันหนึ่งถ้าเราประสบความสำเร็จ ก็อย่า
ไปหลงตัวเองว่าเราคือเป็นหนึ่งในกองของมัน จนไม่
ยอมบริหารจัดการอำนาจความรับผิดชอบให้กับผู้อื่นเลย
ผู้บริหารที่ดีจึงไม่ใช่ผู้ที่แบกหนักที่สุด ผู้บริหารที่ดีคือ
ผู้ที่แบกหนักพอสมควร และกระจายภาระให้คนอื่นแบก
และประการสำคัญที่สุด ผู้บริหารจะไม่ทำงานจนป่วย
ตาย ■

สถาบันวิมุตตยาลัย จัดกิจกรรมส่งท้ายด้วยธรรม
ต้อนรับด้วยศึล มุ่งเน้นกิจกรรมแห่ง "สติ" เพื่อส่งท้าย
ปีเก่า ต้อนรับปีใหม่ นำความสดชื่นรื่นเริงสู่ชีวิตในทุก
ขณะจิต ผู้ที่สนใจกิจกรรมของสถาบันวิมุตตยาลัย
สามารถติดตามรายละเอียดเพิ่มเติมได้จากเว็บไซต์
www.dhammadatoday.com หรือสอบถามรายละเอียด
เพิ่มเติมได้ที่ โทร. 02-422-9123, 08-1889-0010,
08-9893-2136, 08-7080-7779

(ว.จิวเมธี, 2554: M7)

๑๐
๑๑
๑๒
๑๓
๑๔
๑๕
๑๖
๑๗
๑๘
๑๙
๒๐
๒๑
๒๒
๒๓
๒๔
๒๕
๒๖
๒๗
๒๘
๒๙
๓๐
๓๑

๕

เธอไม่ใช่มัน มันก็ไม่ใช่เธอ

ปัญญาภิวัดน์

เรื่อง : ว.วชิรเมธี

ผู้อำนวยการสถาบันวิมุตตยาลัย

ในพระไตรปิฎก มีข้อความแห่งหนึ่ง ที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ว่า “จิตเดิมแท้นั้นฟ้องใส แต่เศร้าหมองไป เพราะกิเลสที่จรมา”

พระพุทธวจนะนี้ ชี้ให้เห็นความจริง 2 ประการ

หนึ่ง คือ ความจริงอันว่าด้วยธรรมชาติของจิต ที่มีความสว่างกระจ่างใสเป็นเจ้าเรือน

หนึ่ง คือ ความจริงอันว่าด้วยธรรมชาติของกิเลส ที่ไม่ได้มี “ตัวตน” อย่างถาวรอยู่ในจิต หากแต่เป็นเพียง “อาศัยันตุกะ” หรือแขกที่เกิเกิดขึ้นเพียงชั่วคราวแล้วก็แตกดับไป เหมือนกับแขกที่มาเยี่ยมบ้านเราที่นานๆ มาที แล้วก็ต้องลากลับ

เพราะธรรมชาติเดิมแท้ของจิตนั้น มีความฟ้องใส ในการปฏิบัติวิปัสสนา

กรรมฐาน ท่านจึงไม่เน้นให้ผู้ปฏิบัติธรรม ทำอะไรมาก เพียงแต่ “เฝ้าสังเกต” สภาพของจิตเฉยๆ ด้วยความรู้สึกตัวเท่านั้น จิตก็จะเผยธรรมชาติเดิมแท้ให้เห็นเอง

ธรรมชาติของจิตนั้น เปรียบไปก็เหมือนตะวันที่ส่องแสงเจิดจ้าอยู่ตลอด อาจมีบ้างในบางวันที่เรารู้สึกว่า ตะวันไม่สดใสแจ่มจ้า ที่เป็นเช่นนั้นไม่ใช่เพราะตะวันราแสง หรืออ่อนแรงลงไป แต่เป็นเพราะมีเมฆหมอก หรือฝน มาบดบังต่างหาก แต่เมื่อเมฆหมอก หรือฝน ผ่านไปแล้ว แสงตะวันอันเจิดจ้า ก็จะปรากฏตัวเผยให้เห็นธรรมชาติเดิมแท้อันสว่าง กระจ่างอยู่อย่างนั้นมาโดยตลอด

สำนวนจีนเคยกล่าวข้อความในลักษณะที่ชี้ชวนให้เห็นถึงธรรมชาติเดิม

(ว.วชิรเมธี, 2554: M7)

แท้ของตะวันเอาไว้ว่า “แหวกเมฆ เห็นตะวัน”

ตะวันยังคงอยู่ตรงนั้น ขอเพียงรู้จักที่จะแหวกเมฆ

ธรรมชาติของกิเลสนั้น ไม่มีตัวตน ไม่มีตำแหน่งแห่งที่ที่ชัดเจน แต่เกิดขึ้นมาก็เพราะมี “เหตุปัจจัย” (เงื่อนไข) ให้เกิด เมื่อหมดเหตุปัจจัย กิเลสนั้นก็ดับไป

คนส่วนใหญ่ไม่ค่อยเข้าใจธรรมชาติของกิเลส จึงพูดว่า ตัวเขาเกิดมาพร้อมกันกับกิเลส และคิดต่อไปว่า ไม่มีทางสลัดตนให้พ้นจากกิเลส จึงยอมเป็นทาสของกิเลสอยู่อย่างนั้นชั่ววนาตาปี

พระพุทธองค์ตรัสถึงความจริงของกิเลสว่า มนุษย์เกิดมาจากกิเลสก็จริง แต่มนุษย์ก็สามารถฝึกตนให้ลอยพ้นกิเลสได้ อุปมาดังบัว ที่เกิดแต่ตม แต่ก็สามารถลอยพ้นจากตมได้

ทั้งๆ ที่กิเลสไม่ใช่ธาตุแท้ของคน แต่ทำไมคนจึงตกเป็นทาสของกิเลส ดังหนึ่งว่า กิเลสนั้น ประจําการอยู่ตลอดเวลาในจิตของคน

วิไลขานา ก็คือ เพราะคนไม่รู้กระบวนการแห่งการเกิดขึ้นของกิเลสว่า เป็นไปอย่างไร ถ้าเข้าใจถึงกระบวนการของกิเลสเมื่อไหร่ ก็จะสามารถเป็นฝ่าย “จัดการ” กิเลสได้ทันที

ในพระไตรปิฎกอีกเช่นกัน พระพุทธองค์เคยตรัสว่า “กามารมณ์เกิดจากความคิด เมื่อไม่มีความคิดในเชิงกามารมณ์เสียแล้ว ตัวกามารมณ์ (ที่ทำให้เป็นทุกข์) ก็หมายอยู่จริงไม่”

ลองคิดตามดูก็จะเห็นจริง หากหญิงเห็นชาย หากชายเห็นหญิง โดยไม่เต็มจินตนาการ (ความคิด) ลงไป การเห็นระหว่างเพศตรงนั้น ก็จะไม่ก่อให้เกิดปัญหาแต่อย่างใด แต่เมื่อมีการเต็มจินตนาการลงไปเท่านั้น แม้จะเห็นกันและกันเพียงครั้งเดียว ก็สามารถ “จินตนาการ” ต่ออย่างวิจิตรพิริศพรายเช่นไรก็ได้

เพราะธรรมชาติของกิเลสเกิดขึ้นจากจิตที่ “ขาดสติ” พุทธศาสนาจึงสอนให้เราฝึก “เจริญสติ” กันให้มาก เพราะเมื่อมีสติเสียแล้ว กิเลสก็หายไป ที่ใดมีสติ ที่นั่นจึงไม่มีกิเลส ที่ใดมีกิเลสปรากฏตัวอยู่ ก็แสดงว่าที่นั่นกำลังขาดสติ

กิเลส พื้นฐานที่ก่อกินและเกาะกุมใจคนอยู่ทุกเมื่อเชียวจนกล่าวกันว่า เป็น “อกุศลมูล” หรือ “รากเหง้าของความทุกข์” ก็ได้แก่ความโลภ ความโกรธ ความหลง

แม้กิเลสสามตัวนี้ ก็ไม่มีตัวตนถาวร แต่เกิดขึ้นมาเพียงชั่วครั้งชั่วคราวตามเหตุปัจจัย

ถ้าเรารู้ทันธรรมชาติของกิเลส และธรรมชาติของจิตอย่างทีกล่าวกมา การจะประกาศตนเป็นอิสระเหนือกิเลสก็ไม่ใช่ว่าเรื่องเหนือสามัญวิสัยของมนุษย์

รู้ความลับของจิตและของกิเลสอย่างนี้แล้ว หากใครยังยืนยันตีปล้อยตนให้เป็นทาสของกิเลสต่อไปก็ช่วยไม่ได้

•••••

นักศึกษาเซนคนหนึ่ง กำลังลัดค้อม เพราะถูกโทสะกลุ่มรุม จึงไปตามอาจารย์บันไก

“อาจารย์ครับ ผมเป็นคนโมโหร้าย ระวังอย่างไรก็ไม่ค่อยอยู่ ผมต้องทำอะไร จึงจะจัดการกับเจ้าความโมโหร้ายนี้ได้ละครับ”

“โอ้! เธอมีสิ่งแปลกปลอมอยู่ในตัวมากเชียวนะนี่ โทณลองเอาเจ้าสิ่งที่ว่านี้ ออกมาให้ฉันดูหน่อยซิ”

“ผมเอาออกมาให้ท่านดูเดี๋ยวนี้ไม่ได้หรอกครับ”

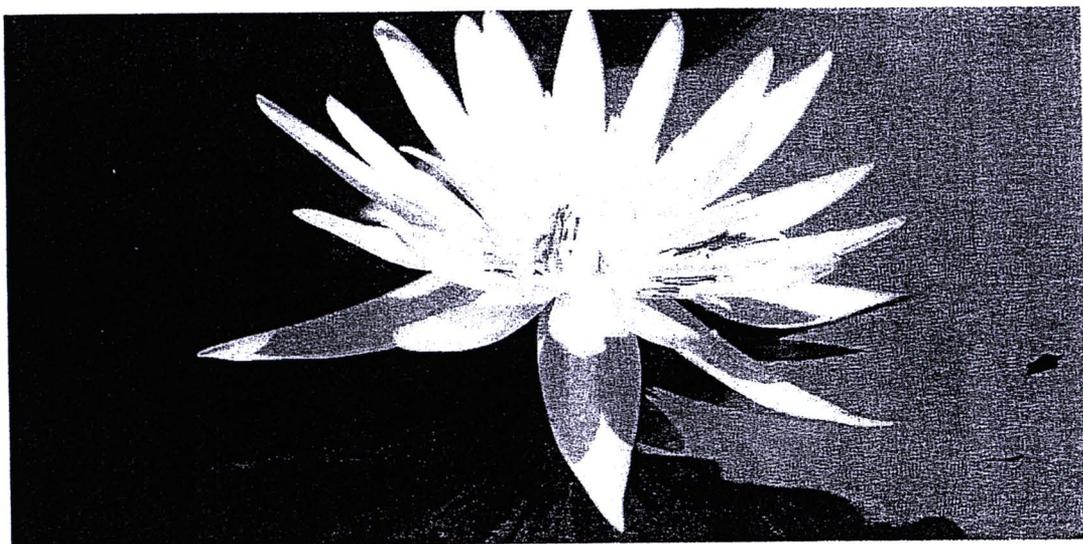
“อ้าว! แล้วเมื่อไหร่กัน เธอจะเอาเจ้าความโมโหร้ายนั้น ออกมาให้ฉันดูได้”

“เออ - - คือ ก็มันเกิดไม่เป็นเวลานี้ครับ”

“อืม - - ถ้าเช่นนั้น เจ้าความโมโหร้ายนั้น ต้องไม่ใช่ธาตุแท้ของเธอแน่ๆ เพราะถ้ามันเป็นธาตุแท้ของเธอจริงละก็ เธอต้องเอาออกมาให้ฉันดูได้ตลอดเวลา นี่แสดงว่า มันไม่ได้ติดตัวเธอมาแต่กำเนิด ทั้งพ่อแม่ของเธอก็ได้มอบให้แก่เธอมา เธอลองคิดให้ถี่ลิ แล้วจะเข้าใจธรรมชาติของสิ่งนี้เอง” ■

(ว.วชิรเมธี, 2554: M7)

พระฤๅเดช

เปลี่ยน
7 วัน อันตราย ให้กลายเป็น
อันเปี่ยมสุข

(ว.วชิรเมธี, 2554: M7)

ปัญญาภิวัฒน์

เรื่อง : ว.วชิรเมธี
ผู้อำนวยการสถาบันวิมุตตยาลัย

เมื่อเทศกาลสงกรานต์มาถึงต้อนรับปีใหม่มาเยือน ใครต่อใครต่างก็รอคอยที่จะเฉลิมฉลอง ท่องเที่ยว รื่นเริงบันเทิงใจกันอย่างเต็มที่ ในเมืองไทยของเรา รัฐบาลก็ประกาศให้ช่วงสงกรานต์ปีเก่า ต้อนรับปีใหม่ เป็นเทศกาลแห่งความสุขที่มีวันหยุดยาวต่อเนื่องหลายวัน และเจ้าวันหยุดยาวต่อเนื่องหลายวันนี้เอง ที่รัฐบาลและสื่อมวลชนเรียกว่าเป็นช่วงเวลา “7 วันอันตราย” มาหลายปี

ทำไมเทศกาลแห่งความสุขจึงกลายเป็น “7 วันอันตราย”

คำตอบก็เพราะว่า ในช่วงดังกล่าวนี้ มักเกิดอุบัติเหตุบ่อยมาก อันเนื่องมาจากการจราจรที่คับคั่ง เนื่องมาแต่การออกเดินทางท่องเที่ยวของประชาชน แต่สาเหตุที่สำคัญยิ่งกว่านั้นก็คือ การดื่มสุรา ของนักท่องเที่ยวนั่นเอง

คนไทยขึ้นชื่อในเรื่องการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ว่ากันว่า ดิตอันดับโลกเสียด้วยซ้ำ แต่ละปี บริษัทที่ขายสุรา ขายเบียร์ ล้วนมีกำไรมหาศาล แต่สิ่งที่ต้องแลกมากับกำไรมหาศาลก็คือ การบาดเจ็บ ล้มตาย ของคนไทยอย่างมากมายชนิดที่ว่า ถ้าเป็นต่างประเทศ ผู้คนบาดเจ็บ ล้มตายขนาดนี้ ต้องถือว่ายู่ในภาวะสงครามกลางเมืองเท่านั้น แต่ในเมืองไทยของเรานั้น ทุกปีจะมีคนบาดเจ็บ ล้มตาย เพราะสุราเป็นสาเหตุกว่า 100 คนขึ้นไป โดยเทศกาล

ใหญ่ๆ ที่มีคนบาดเจ็บ ล้มตาย มากที่สุดก็คือช่วงปีใหม่สากล (1 ม.ค.) และปีใหม่ไทย (13 เม.ย.) ด้วยเหตุที่ทุกปีมีคนตายมากมายจากอุบัติเหตุเช่นที่กล่าวมา วันเวลาแห่งความสุขจึงถูกเรียกขานเป็น “7 วันอันตราย” อย่างที่กล่าวแล้ว

หลายฝ่ายที่ไม่อยากเห็นเทศกาลแห่งความสุข กลายเป็นเทศกาลแห่งโศกนาฏกรรม จึงพากันรณรงค์ให้การเฉลิมฉลองปีใหม่ไม่ถูกนำไปพ่วงกับสุรา เบียร์ เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ทุกชนิด องค์กรเหล่านี้มีทั้งรัฐบาล สสส. และวัดต่างๆ สสส.เองก็ทุ่มเทกับเรื่องนี้มาหลายปี จนปีล่าสุดก็มีแคมเปญโฆษณาที่ชื่อ “ให้เหล้า = ช่าง” ออกมาเตือนสติผู้คนที่มีความนิยมให้เหล้าเป็นของขวัญ หรือแคมเปญ “เมาไม่ขับ” ที่ช่วยกระตุ้นให้คนลดพฤติกรรมเสี่ยงจากการขับรถตอนเมามาย ในส่วนของวัดต่างๆ ก็พยายามชักชวนคนไทยให้หันหน้าเข้าวัดด้วยการจัดกิจกรรมสวดมนต์ข้ามปี

ในปี 2553 นี้ สถาบันวิมุตตยาลัย ที่ผู้เขียนเป็นผู้อำนวยการอยู่ ก็จัดกิจกรรมเตือนสติคนไทยให้หันมาเฉลิมฉลองปีใหม่โดยใช้ธรรมนำทางเหมือนกัน เช่น วันที่ 21 ธ.ค.ที่ผ่านมา ก็จัดงาน “สงกรานต์ด้วยธรรม ต้อนรับด้วยศีล” เพื่อแนะนำศิลปะการเฉลิมฉลองปีใหม่สไตล์ชาวพุทธ ที่เน้นกิจกรรมการเฉลิมฉลองโดยเป็นการเพิ่มคุณภาพชีวิตแทนการตกเป็นทาสอบายมุขอย่างไม่มีลิมิตลูมิตากระทั่งว่า เมามายข้ามปีอย่างน่าสมเพช

นอกจากนั้นในวันที่ 31 ธ.ค. 2553 และวันที่ 1 ม.ค. 2554 ก็จัดกิจกรรม “สงกรานต์ด้วย

(ว.วชิรเมธี, 2554: M7)

ธรรม ต้อนรับด้วยศีล” อีกครั้งหนึ่งที่ศูนย์ วิปัสสนาไร่เชือดตะวัน โดยกิจกรรมทั้งหมดเน้นไปที่การรู้จักเฉลิมฉลองด้วยการปฏิบัติธรรม ไม่ใช่การกิน ดื่ม หลับนอนจนสาแก่ใจ แล้วเมามายขาดสติ จนเป็นเหตุให้บาดเจ็บ ล้มตาย เหมือนการเฉลิมฉลองของปุถุชนทั่วไป

กิจกรรมที่น่าสนใจในช่วงดังกล่าวก็เช่น

1. การสมาทานศีล 8 เพื่อเป็นการจำกัด ครอบผู้สมาทานศีลให้ขีดเส้นเว้นวรรคจาก อบายมุขอย่างสิ้นเชิง อย่างน้อยที่สุดในช่วง รอยต่อระหว่างปีเก่ากับปีใหม่

2. การสวดมนต์ข้ามปี เพื่อเป็นการ เฉลิมฉลองเริงรำขับร้องอย่างมีสติ ก่อให้เกิด บุญกุศลส่งท้ายปีเก่า ต้อนรับปีใหม่ ไม่ใช่การ ร้องท่อมร้องไห้ออย่างขาดสติของผู้ที่เมามาย หรือ บาดเจ็บ ล้มตาย จากการฉลองท่ามกลาง กรุ่นกลิ่นของเครื่องคองของเมาและสารพัด อบายมุข

3. การฝึกเจริญมรณสติ เพื่อให้รู้ว่าเรามี เวลาอยู่ในโลกนี้กันไม่มากนัก ดังนั้นจึงควร ดำเนินชีวิตด้วยความไม่ประมาท คนใน ครอบครัวยุคนี้ได้มีเวลากลับมาดูแลซึ่งกันและ กัน ไม่ห่มโดมทำงานหนักจนสุขภาพเสื่อมโทรม สถาบันครอบครัวแตกร้าง หรือไม่มีเวลาให้กับ ชีวิตในมิติอื่นๆ

4. การเจริญสมาธิภาวนา เพื่อเรียนรู้ที่จะ ทบทวนพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตในรอบปีที่ ผ่านมาในลักษณะ “มองไปข้างหน้าอย่าง มีความหวัง มองไปข้างหลังอย่างมีบทเรียน” หรือ “เรียนรู้จากอดีต กำหนดปัจจุบัน เพื่อสร้าง สรรค์อนาคต”

5. การฟังปฐมเทศนาเมื่อถึงเวลา 01.00 น. อันถือกันว่าเป็นการต้อนรับปีใหม่ด้วยกิจกรรม ที่เป็นมหากุศล ได้ทั้งบุญ ได้ทั้งปัญญา ได้รู้ว่า ปีใหม่ควรจะใช้พุทธธรรมนำทางสร้างชีวิตใหม่ ให้เป็นชีวิตที่ตั้งงามล้ำเลิศได้อย่างไร

6. การทำบุญตักบาตรในตอนเช้าตรู่ของ วันที่ 1 ม.ค. ตามด้วยการแจกผ้าห่มกันหนาว แก่ประชาชนและภิกษุสงฆ์กว่า 1,000 คน/รูป เพื่อเป็นการฝึกส่ง “ส.ค.ส.” (สื่อความสุข) ที่ เป็นแก่นสารซึ่งมีคุณค่ากว่าการอวยพรกันด้วย ปากเปล่าอย่างเทียบกันไม่ได้

นี่คือตัวอย่างกิจกรรมการเฉลิมฉลองปีใหม่ สโลว์ไลฟ์ชาวพุทธ ที่ผู้เขียนจัดเป็นประจำทุกปีที่ ศูนย์วิปัสสนาไร่เชือดตะวัน อ.เมืองเชียงราย จ.เชียงราย และทุกปี ผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมล้วน ได้รับแต่บุญกุศล และแนวทางการดำเนินชีวิต ที่มีคุณค่า ยังไม่ปรากฏว่ามีคนเมามายจนเป็น อันตรายแก่ชีวิต

ในปีนี้ก็เช่นเดียวกัน สถาบันวิมุตตยาลัย ยัง คงจัดกิจกรรมดีๆ เช่นนี้ เพื่อเป็นแนวทางสร้าง สันติสุขให้แก่เพื่อนมนุษย์เหมือนเดิม ทั้งนี้ เรา ก็หวังว่า ด้วยวิถีทางแห่งการเฉลิมฉลองวัน เดือนปีโดยมีธรรมนำหน้า จะทำให้คำว่า “7 วัน อันตราย” กลายเป็น “7 วันอันเปี่ยมสุข” ได้ ภายในอนาคตอันใกล้นี้อย่างแน่นอน ■

(จ.วชิรเมธี, 2554: M7)

เธอคือ...ของขวัญ ส.ค.ส. 2554

Happy New Year 2011

จตุรพลัง

พลังทั้ง 4 เพื่อความสวัสดิ์ของสังคม

ไทย

.....

- 1.พลังปัญญา = ไม่เชื่อต้องศึกษา ไม่มีปัญญาต้องเรียนรู้
- 2.พลังความเพียร = พึ่งความเพียรของตน ดีกว่าพึ่งการบนเทวดา
- 3.พลังความสุจริต = ทำมาหากินอย่างสุจริต ดีกว่าหลงผิดคอร์รัปชัน
- 4.พลังความสามัคคี = ร่วมกันคิด ร่วม

กันทำ ร่วมกันนำประเทศไทยพ้นวิกฤต

จตุรพลัง

ปัญญาเอกเก็จแก้ว กำแสง
วิริยภาพดุจแรง โรจน์กล้า
สุจริตดั่งกำแพง โทษะ สุดพ้อ
สามัคคีปานฟ้า พอกดาวดินหอม

ว.วชิรเมธี

1 ม.ค. 2554

สิ่งที่สูงกว่าเงิน (2)

ปัญญาภิวัตน์

เรื่อง : ว.วิชิตเมธี

ผู้อำนวยการสถาบันวิศุคตยาลัย

ลี้

ปดาศที่ผ่านมามากได้ทราบแล้วว่า อะไรคือสิ่งที่สูงกว่าเงินซึ่งมีอยู่ 7 ประการตามที่กล่าวแล้ว วันนี้มา รู้จักสิ่งที่สูงกว่าเงิน ข้อแรก “การได้เกิดมาเป็น คน”

ทำไมพระพุทธเจ้าจึงบอกว่า การได้เกิดมา เป็นคนนั้นเป็นสิ่งที่สูงกว่าเงิน เพราะว่า พระองค์บอกว่า ในโลกนี้มีสิ่งที่เป็นไปได้ยากทั้ง หมด 4 อย่าง คือ

- 1.ยากเหลือแสนกว่าจะได้เกิดมาเป็นมนุษย์
- 2.ยากเหลือแสนกว่าจะดำรงชีวิตรอด
- 3.ยากเหลือแสนกว่าพระพุทธเจ้าจะเสด็จ อุบัติ
- 4.ยากเหลือแสนกว่าจะได้ฟังสังฆธรรม

ในบรรดาสี่ที่เป็นไปได้ยากในโลก 4 อย่าง นี้ การเกิดเป็นคนเป็นสิ่งที่ยากอันดับที่หนึ่ง ทำไมอาตมาจึงบอกว่ามันยาก เพราะว่ากว่าจะ เกิดเป็นคนนั้น กว่าคุณพ่อคุณแม่ของเราในวัย หนุ่มวัยสาวจะจับกันคิด ยากไหม เล็งแล้วเล็ง อีก เลือกแล้วเลือกอีก

บางทีคิดว่าใช่ ตอนปีหนึ่ง ปีสอง ปีสมาจับ กัน พอปีสี่เลิกกันเสียอย่างนั้น ไม่ใช่ คนที่หนึ่ง ไม่ใช่ พอจบการศึกษาออกมามาทำงาน มาเจอคน

ที่ใช่ คบไป รู้จักแรกๆ ก็พิเศษที่สุด ดีทุก มาตรฐาน แต่พอนานๆ ไป ไม่ใช่ เลิกอีก ได้ แต่งงานจริงๆ ก็คนที่สาม

เมื่อแต่งไปแล้วบางคนพบว่าไม่ใช่ เพราะ ก่อนแต่งไม่เป็นคนที่เหล่า ไม่เป็นชียา ไม่เรื่อง มาก ไม่ใช่ความรุนแรง พอแต่งไปแล้วพบว่าสิ่ง ที่เป็นตัวคนที่แท้จริงเริ่มออกฉาย กลายเป็นว่า คนที่เรารักจริงๆ เป็นคนที่มาทีหลังอีกทอดหนึ่ง นี่กว่าที่ชายหนุ่มหญิงสาวคู่หนึ่งจะรักกันได้ ต้องใช้ความเพียรพยายามในการเลือกค้น กลั่นกรองขนาดไหน

คนที่ใช้ชีวิตคู่ย่อมรู้ดี คู่ไหนก็ตามที่คบกันตั้ง แต่โรงเรียนประถม จนกระทั่งจบมหาวิทยาลัย แล้วได้แต่งงานเลยนั่นถือว่าวิเศษมาก หายาก มาก ส่วนมากกว่าจะได้แต่งงานกันต้องเจอ อุปสรรคแทบล้มประดาตาย

หลังจากแต่งงานกันแล้วปรากฏว่า บางคู่มิ ลุก บางคู่มิมีลูก ก็ยังทุกข์เข้าไปอีก

ไม่นานมานี้ มีโยมคนหนึ่งไปกราบ อาตมาภพที่ศูนย์วิปัสสนาที่ จ.เชียงใหม่ มา กับเพื่อนเป็นคณะ แต่งตัวดีมาก แต่คุยไปได้ สักพักหนึ่งเริ่มน้ำตาไหล อาตมาถามว่าโยมมี ทุกข์อะไรหรือ กว่าจะได้เล่าต้องเช็ดน้ำตา อาตมาบอกสงสัยบ่อน้ำตาอยู่ที่ไหน ไหลปรากๆ อาตมาก็บอกว่าถ้าไหลเสร็จเมื่อไรโทร.บอก ด้วย

พอน้ำตาเหือดแห้งแล้ว อาตมาก็ถามโยมมี ปัญหาอะไร พระอาจารย์เจ้าคะ ดิฉันคิด

อยู่นานมากว่าจะมาหาพระอาจารย์ตีใหม่ เพราะจะว่าไปก็ไม่รู้ว่าควรหรือเปล่า เล่าก่อนสิ อาตมาจึงจะรู้ว่ามันควรหรือไม่ควร

คืออย่างนี้ ดิฉันแต่งงานได้ปีกว่าแล้วคะ สามิเขาอยากมีลูกมาก แต่ดิฉันก็มีให้เขาไม่ได้ ตอนนี่เขาบอกว่า ถ้าสิ้นปีนี้มีไม่ได้ เขาจะไม่ เกรงใจละ เพราะหากก็สำรองไว้แล้ว พระ อาจารย์จะให้ดิฉันทำอะไร พระอาจารย์คือที่ ฟังสุดท้าย พระอาจารย์จะต้องรับผิดชอบชีวิต ของดิฉัน อ้าว ตอนแต่งกันไม่คุยอย่างนี้ ตอน จับกันตอนแต่งกันไม่เห็นมาบอกพระอาจารย์ พอไม่มีลูกมาบอก ให้อาตมาช่วย

อาตมาก็เลยพูดที่เล่นจริงๆว่า โยมเห็นพระ พุทธรูปที่อยู่ข้างหลังอาตมาไหม อาตมาภพตั้ง ชื่อว่าพระเจ้าชานอกผ่องใน โยมอยากมีลูกใช่ ไหม โยมทำความสะอาดพระพุทธรูปนะ แล้ว กลับไปรักษาสิลแปด

อาตมาก็พูดแค่นี้ไม่ได้ให้หลักประกันอะไร กลับมันกลับมาพันคอ คือ เสนอแต่สินค้าแต่ไม่ รับประกัน โยมก็ไปเอาผ้าสะอาดมาทำความ สะอาดพระพุทธรูป กลับไปรักษาสิลแปดทุกวัน พระ เชื่อไหมว่าเกิดอะไรขึ้น อีกสามเดือนต่อ มามาหาอาตมา คราวนี้พาคูณหมอซึ่งเป็นสามี มาด้วย พระอาจารย์นี้ปาฏิหาริย์มีจริง เป็น อย่างไรโยม ดิฉันตั้งครร์กแล้วคะ

อาตมาก็ถามว่า ลูกเป็นผู้หญิงผู้ชาย ต้อง อีกสักพักจะถึงจะรู้ ดิฉันตั้งใจจะชนข้าว ปลายอาหารมาถวายเพลอาตมา หายไป กลับมา

อีกครั้งหนึ่ง เตือนที่แปด พระอาจารย์ นี้ถ้ารู้ว่าพระอาจารย์แม่นอย่างนั้นจะขอผู้ชายอาดมาเลยบอกโยมอาดมาไม่ได้ทำอะไรเลย อยู่เฉยๆ ตกลงได้ลูกหญิงไซ้ใหม่ เจ้าคะ ได้ลูกสาว

พอได้ลูกสาวเท่านั้นละ เนื่องจากเป็นหมอไซ้ใหม่ ก็ไปเล่าให้เพื่อนๆ ฟัง ทีนี้ใครจะแต่งงานแห่มาหาอาดมา กลายเป็นผู้เชี่ยวชาญในการให้ลูก ทุกวันนี้อาดมาก็ไม่คิดว่ามันเป็นเรื่องปาฏิหาริย์ แต่คิดว่ามันเป็นผลของการเชื่อมั่นในคุณงามความดี ทำให้คนดีๆ มาปฏิสนธิในครรภ์ เรื่องนี้สำคัญมาก

เวลาที่คนสำคัญจะมาเกิด ในวรรณคดี พุทธศาสนาท่านเล่าว่า พ่อแม่มักจะรักษาศีลห้า รักษาศีลแปด แล้วพระโพธิสัตว์ก็จะมาปฏิสนธิ ฉะนั้นก็เป็นไปได้ว่า เมื่อเขากลับไปสมทานศีลแปด ตั้งตนเป็นคนดี จิตวิญญาณที่ดีก็มาปฏิสนธิในครรภ์ของเขาได้

เวลาที่สิ่งมีชีวิตจะมาเกิด สเปิร์มของพ่อไปผสมกับไข่ของแม่ เสร็จแล้วไปฝังตัวอยู่ที่ผนังมดลูก กระบวนการนั้นยังไม่เรียกว่าคน เรียกแค่ว่าเป็นเชื้อชีวิต คือเซลล์แรกเกิดมันเกิดขึ้น ภาษาชีววิทยาเขาเรียกว่าไซโกท เซลล์แรกเกิดซึ่งเกิดจากไข่ของพ่อผสมกับสเปิร์มของแม่นั้นเป็นตัวอ่อนชนิดหนึ่ง

ทางพระพุทธศาสนาบอกว่า การที่เซลล์ชีวิตจะเป็นมนุษย์ก็ต่อเมื่อมีปฏิสนธิวิญญาณเข้ามาแทรกอยู่ในเซลล์ชีวิตนั้นด้วย ถ้าปฏิสนธิวิญญาณซึ่งเกิดจากการที่มีใครคนใดคนหนึ่งล่วงลับดับขันธไปแล้วถูกแรงดึงดูดของผู้เป็น

แม่ ผู้เป็นพ่อ ถ้าผู้เป็นแม่เป็นคนที่มีศีลมีสัตย์ ปฏิสนธิวิญญาณที่ดีก็จะมาเกิด แต่ถ้าผู้เป็นพ่อเป็นแม่เป็นคนเลวชั่วช้าต่ำทรามอัปยศอดสูไม่มีศีลไม่มีธรรม สัตว์วันรกรเขาก็มา ฉะนั้นในกรณีอย่างนี้พอปฏิสนธิวิญญาณที่ดีมาจับ ลูกก็คิดไม่ใช่ผลงานของอาดมาแต่อย่างใดทั้งสิ้น เป็นเรื่องของเขาเอง

ทีนี้พอมิปฏิสนธิวิญญาณมาปฏิสนธิในครรภ์ของแม่แล้ว กว่าจะเกิดเป็นคนก็แสนยาก อีก ถ้าไม่บำเพ็ญปัญญา บำเพ็ญศีลสมาธิ เราไม่ได้มาเกิดเป็นคนหรอก เพราะทางที่เราจะไปเกิดมีตั้งหลายทาง จิตวิญญาณบางชนิดอาจจะไปเกิดเป็นสัตว์ บางชนิดอาจจะไปเกิดเป็นเปรต บางชนิดอาจจะไปเกิดเป็นสัตว์นรก บางชนิดอาจจะไปเกิดเป็นสัตว์เดรัจฉาน ฉะนั้นโอกาสที่เราจะเกิดเป็นคนอย่างนี้มันยากแสนยาก

ยากขนาดไหนพระพุทธเจ้าอุปมาให้เห็นภาพว่า ในมหาสมุทรอันกว้างไกลไพศาลแห่งหนึ่ง ลึกลงไปมีเต้าตาดอบคอดอยู่ตัวหนึ่ง แต่เต้าตัวนี้เป็นเต้าตาดอบคอด อยู่ในก้นทะเลลึก ร้อยปี เต้าตัวนี้จะไหลขึ้นมาเหนือผิวน้ำของมหาสมุทรครั้งหนึ่ง เหนือผิวน้ำแห่งมหาสมุทรแห่งนี้จะมีห้วงยางห้วงหนึ่งลอยอยู่ มหาสมุทรแปซิฟิกนั้นกว้างขนาดไหน เหนือผิวน้ำนั่นมีห้วงยางอยู่อันหนึ่งลอยอยู่ ร้อยปีเต้าตาดอบคอดตัวนี้จะไหลขึ้นมาครั้ง ฉะนั้น โอกาสที่เต้าตาดอบคอดตัวนี้ จะเอาหัวมาสวมกับห้วงยางยากไหม ยากมาก พระพุทธเจ้าตรัสว่าถ้าที่เราจะมาเกิดเป็นคนยากกว่านั้นนับแสนนับล้านเท่า

คิดดูสิว่าเราโชคดีขนาดไหนที่ได้เกิดมาเป็นคน มีอวัยวะครบสามสิบสองประการ ฉะนั้นใครที่บอกว่าตัวเองโชคดีร้ายๆ ชีวิตนี้ไม่มีอะไรดีเลย ต่อไปขอให้คิดใหม่ การได้เกิดเป็นคนนี้โชคดีมหาศาลแล้ว ☸

(ว.วชิรเมธี, 2554: M7)

สิ่งที่สูงกว่าเงิน 2 (ต่อ)

ปัญญาภิวัตน์

เรื่อง : ว.วชิรเมธี

ผู้อำนวยการสถาบันวิมุตตยาลัย

โศคติขนาดไหนที่มาเกิดเป็นคน ไม่จับพลัดจับผลูไปเกิดเป็นแมลงสาบ

โศคติขนาดไหนที่ไม่ไปเกิดเป็นจิ้งจก จิ้งจกนั้นหากินบนพื้นราบก็ได้ ต้องไปหากินอยู่ข้างบน แล้ววันดีคืนดีถ้าคนเห็นก็เอาหนังสือตีไปยิงอีก

โศคติขนาดไหนที่ไม่ไปเกิดเป็นหนูอยู่ในท่อสกปรก หากินลำบาก โดยเฉพาะหนูในกรุงเทพมหานคร สารพิษเยอะเหลือเกิน

โศคติขนาดไหนที่ไม่ไปเกิดเป็นนก เป็นกา โศคติขนาดไหนที่ไม่ไปเกิดเป็นลิง เป็นค้าง เป็นงูเหลือม เป็นแมลง เป็นแมงป่อง เป็นตะขาบ เป็นแมงมุม เป็นยุงลาย นั่นคือเรามีสิทธิไปเกิดเป็นสภาพชีวิตแบบนั้นทั้งหมด

มีวิธีทดสอบว่าในสังสารวัฏใครเคยไปเกิดเป็นอะไรมาแล้วบ้าง ท่านบอกว่าเวลาที่เรานั่งฟังธรรม ใครก็ตามที่นั่ง พระขึ้นนะโมบู๊บ มั่นงว่งสวนบ๊ีบ เขาบอกว่าพวกนี้หลายภพหลายชาติพวกนั้นะเป็นงู งูที่อยู่ในรูจำศีลอยู่อย่างนั้น เป็นพวกงูเป็นพวกพญานาคที่อยู่ในรูอยู่ในถ้ำ เพราะฉะนั้นเวลาพระมาเทศน์ แค่อั่งนะโม ตัสสะ ภะคะวะโต เขาก็ไปประเทศอิสราเอล เลบานอน แล้วจบที่อาหรับ คือหนีไปเลย ท่านบอกว่าในหลายภพหลายชาติเคยเกิดเป็นงู

บางคนเวลาพระแสดงธรรม ก็ชอบขีดชอบเขียน มือไม่อยู่เฉย รู้จักจุก บางทีเอามือไปจับเอาเพื่อนข้างตึงโทรศัพท์ออกมาขีด ทำโน่นทำนี่ คือไม่เคยอยู่นิ่ง พระพุทธเจ้าก็บอกว่าพวกนี้สิ่งซัดๆ เคยเกิดเป็นลิงมาก่อน

บางคนเวลานั่งฟังพระเทศน์ ทั้งที่เคยเดินเข้าออกห้องนี้ ไม่รู้จักนั่งก็ทน แต่พอพระเริ่มเทศน์ก็เริ่มมองเพดาน มองพัดลม มองชายมองขวา มองโน่นมองนี่ มองเสร็จแล้วก็เอามาคิดไปเรื่อยเปื่อย พวกนี้เคยเป็นพวกหมอดูทั้งหลาย ชอบจับยามสามตา

บางคนเวลาพระแสดงธรรมแล้วตั้งกายตรงดำรงสติมั่น ตั้งจิตตั้งใจฟัง ตั้งแต่ต้นจนจบ พวกนี้เป็นพวกผู้ดีเก่า คือเคยเป็นนักปราชญ์ราชบัณฑิตมาหลายยุคหลายสมัย เวลาได้ยินพระแสดงธรรมก็จะตั้งใจฟัง

ฉะนั้น ในอดีตชาติหลายล้านชาติภพ เราเคยเกิดเป็นนั่นเป็นนี่มาแล้วนับชาติไม่ถ้วน แล้วก็ยังมีสิทธิไปเกิดเป็นสิ่งสาราสัตว์ภูตผีปีศาจอะไรเยอะแยะมากมายแต่ไม่ไป ในชาตินี้มาถือกำเนิดเป็นคน วิเศษไหม วิเศษขนาดไหนลองคิดดู เมื่อกลับไปบ้าน ไปเจอสุนัข ตามมันดูสิ ถ้าฉันทักแกสลับกัน ให้แกมาเกิดเป็นคน แล้วฉันทักไปเกิดเป็นสุนัข ฉันทักหากินได้ไหมนี่

หรือเวลาเข้าห้องน้ำ เจอแมลงสาบในห้องน้ำก็ให้คุยกับแมลงสาบ ถ้าฉันทักแมลงสาบฉันทักหากินอย่างไร ลองคิดดู คงยากลำบากเหลือเกิน แต่ทุกคน

(ว.วชิรเมธี, 2554: M7)

โชคดีเหลือเกินที่ไม่ไปจับพลัดจับผลูไปเกิดเป็นสิ่งสวรา สัตว์ กูตผีปศาจ เปรต อสุรกาย สัตว์นรก สัตว์เดรัจฉาน บัคนี่เรามาถือกำเนิดเป็นคน และไม่ใช้คนธรรมดา เป็นคนที่มีโอกาสพึงธรรมชาติด้วย โชคดีไหม โชคดี โชคดีมากๆ

ในโลกนี้มีคน 6,000 กว่าล้านคน คิดว่ามีคนที่มีโอกาสพึงธรรมกี่คน คนบางคนในชีวิตไม่เคยฟังธรรม หูได้ยินแต่เสียงคำต่างๆ จนสุขภาพจิตเสื่อมโทรม บางคนอยู่ในห้วงตลอดเวลา หูฟังแต่เสียงอีกทีก็กรีกโครม ไม่ได้ฟังธรรม บางคนไปเกิดในประเทศที่มีสงคราม ได้ยินแต่เสียงระเบิดตูมๆ บางคนได้ฟังแต่เสียงแห่งความทุกข์ตรมขมไหม้ ร้องไห้โหยหวนขมขื่น เพราะไปเกิดในประเทศที่แสนยากจน แล้วเรามาเกิดในประเทศไทยที่แสนดี เราได้ฟังธรรม โชคดีเพียงใด ลองคิดถึง

ฉะนั้น การเกิดเป็นคนนี้ มีโชคอยู่ในตัวแล้วยังไม่พอ โชคมากกว่านั้นคือคนอย่างเราๆ นี้พัฒนาได้ สร้างตึกขึ้นมาหนึ่งหลัง เมื่อบินไปทำธุรกิจที่เมืองนอกสิบปี กลับมาตึกหนึ่งหลังมีพัฒนาการใหม่ กลายเป็นตึกที่มีการศึกษาปริญญาเอกขึ้นมาใหม่ ไม่มี กลายเป็นพระอรหันต์ใหม่ตึกหลังนั้น ไม่เป็น งอกขึ้นมาเป็นร้อยชั้นใหม่ ไม่งอก

แต่ถ้ามีลูกชายอยู่คนหนึ่งส่งไปเรียนต่อที่อเมริกา 10 ปี ตอนไปเขาเป็นเด็กผู้ชายธรรมดา กลับมาเขาอาจเป็นนักธุรกิจผู้ยิ่งใหญ่ก็ได้ หรือเขาอาจจะเล่นการเมือง กลายเป็นนายกรัฐมนตรีของประเทศก็ได้ คนมีพัฒนาการ ฉะนั้นเกิดเป็นคนนั้นโชคมหาโชค

โครงสร้างทางร่างกายของเราก็ประเสริฐกว่าสัตว์ทุกชนิด ไปยืนเทียบกับสัตว์ทุกชนิดได้ดูได้ มีสัตว์ชนิดไหนที่มีโครงสร้างอันประเสริฐเท่ากับคนบ้าง ในแง่ของ

โครงสร้างทางสมอง สัตว์ทุกชนิดสู้สมองคนไม่ได้ ช้างตัวใหญ่มาก แต่คนขึ้นไปขี่ช้าง เลือดคุดมาก แต่คนไปจับเสือมาออกงานวัด ดูสิว่าสติปัญญาคนนั้นวิเศษขนาดไหน

ไม่เพียงแต่เท่านั้น คนทุกคนเกิดมาเป็นปุถุชน ปุถุชน แปลว่า คนกิเลสหนา แต่ถ้าได้ศึกษาธรรมะ ก็อาจกลายเป็นพระอรหันต์ได้ วิเศษไหม นี่แหละคือความวิเศษของการได้เกิดมาเป็นมนุษย์ เพราะเรามีโอกาสได้ฝึกพัฒนาตนมากกว่าสิ่งมีชีวิตทุกเผ่าพันธุ์

ถ้าไปเกิดเป็นสัตว์ สมมติเกิดเป็นไก่ คิดว่าไก่สามารถวิวัฒนาการสูงสุดได้แค่ไหน อาตมาคิดว่า สูงสุดก็เป็นได้แค่ไก่ทอดเคเอฟซีเท่านั้น เกิดมาเป็นควาย วิวัฒนาการสูงสุดของควายก็แค่ได้เล่นหนัง บางระจันสักเรื่องหนึ่ง จะเห็นได้ว่าเกิดเป็นสัตว์วิวัฒนาการได้ยากมาก

แต่เกิดมาเป็นคนจะวิวัฒนาการไปทางไหนก็ได้ทั้งนั้น เกิดมาเป็นคนไทยอาจไปเติบโตที่เมืองฝรั่ง แม้จะเป็นชาวไทยแต่อาจจะพูดจาเป็นภาษาอังกฤษคล่องปรือ สำเนียงไพเราะเพราะพริ้งก็ได้ เกิดมาเป็นลูกนาย ก. นาย ข. แต่อาจกลายเป็นดาราซูเปอร์สตาร์ที่คนรู้จักทั้งโลกก็ได้ เพราะฉะนั้น มนุษย์จึงเป็นศูนย์รวมของศักยภาพพิเศษบรรดามีทั้งหมด ใครเกิดเป็นมนุษย์คนนั้นโชคดีที่สุดแล้ว

การเกิดเป็นคนนั้น สูงกว่าเงิน เพราะเงินที่ว่าแน่ มนุษย์เป็นคนสมมติขึ้นมาใช้ ลองเอาเงินไปให้ควายล้านหนึ่ง ฟรุ้งนี้เข้ากลับลงไปดู ควายเอาไปทำธุรกิจเป็นไหม ไม่เป็น เอาเงินสักล้านหนึ่ง ไปผูกติดไว้กับคอสุนัขตัวโปรด มันดีใจไหม มันจะกั๊กทิ้งเลย เพราะฉะนั้น เงินที่ว่าแน่มาเจอมนุษย์ มนุษย์แน่กว่าเงิน การได้เกิดเป็นมนุษย์จึงเป็นสิ่งที่ประเสริฐสุดยิ่งกว่าเงิน ■

สุขแท้ราคาถูก

ภิกขุวัฒน์

เรื่อง : ว.วชิรเมธี
ผู้อ่านนิตยสารสแกนนิตยสาร

ในหนังสือ “ธรรมะติดปีก” ของผู้เขียน ศ.นพ.ประเวศ วะสี ราชภัฏรำไพพรรณี ผู้เขียน คำนึงมากล่าวไว้ตอนหนึ่งว่า

“ธรรมมีอยู่รอบตัวและในตัว ถ้ามีธรรม จักเห็นธรรมอยู่ทั่วไป และวิธีเข้าถึงธรรม ก็มีหลากหลายวิธี วิธีหนึ่งก็คือ อ่านหนังสือ ธรรมะบ่อยๆ อ่านจนเกิดฉันทะ เมื่อมีฉันทะ การได้อ่านหนังสือธรรมะก็เป็นความสุข เป็นความสุขราคาถูก (Happiness at Low Cost) เมื่อเป็นความสุขราคาถูก จึงทำให้เป็นไปได้ สำหรับทุกคนและจะเป็นไปเพื่อการอยู่ร่วมกัน อย่างผาสุก หากเป็นความสุขราคาแพงย่อม เป็นไปได้เฉพาะคนบางคน และนำไปสู่การแย่งชิงทำร้ายกัน”

คำที่น่าสนใจก็คือ “ฉันทะ” คืออะไร ฉันทะ ก็คือ ความรัก ความชอบ ความพอใจนั่นเอง เมื่อเราทำสิ่งใดบ่อยๆ จนรู้สึกว่าการทำนั้น มันก่อให้เกิดความสุข เราจะเริ่ม “ปลุกรัก” ลง ในสิ่งนั้น อากาทรหลงรักในสิ่งที่ตนทำอย่าง มีความสุขนี่เองคือความหมายของ ฉันทะ และเมื่อฉันทะเกิดขึ้นแล้ว ความยากลำบากจะหายไป ความสุขจะเคลื่อนเข้ามาแทนที่

ผู้เขียนเคยไปเยือนพม่า และไปดูการตีทองที่บ้านช่างทองที่นั่น นักตีทองจะต้องยกค้อนเหล็กหนักหลายกิโลกรัมตีซ้ำๆ ลงไปเพื่อทำให้ แผ่นทองบางที่สุดเท่าที่จะบางได้ วันหนึ่งๆ เขายืนตีทองนับได้เป็นหมื่นครั้ง จนกล้ามเนื้อเป็นมัดๆ เหงื่อโซมกาย

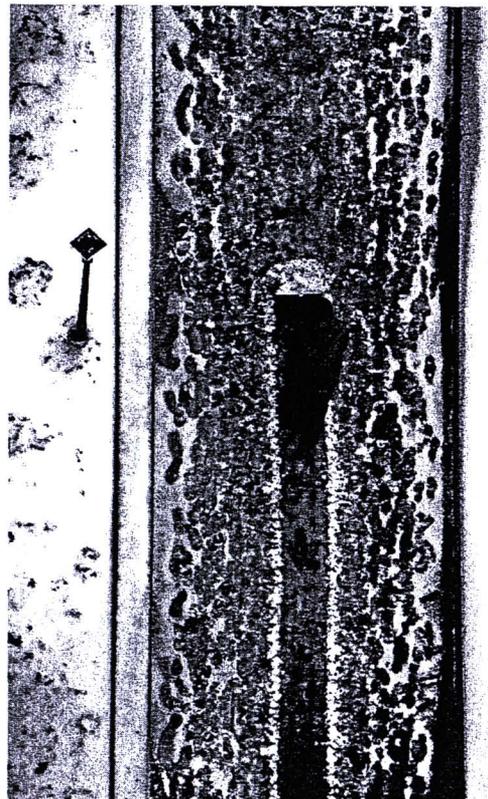
เมื่อถามว่าทำงานหนักอย่างนี้ไม่เหนื่อยหรือ เขาตอบว่า

“ก็เหนื่อยบ้างเป็นธรรมดา แต่มีความสุขมากครับ”

“ทำงานนี้มานานกี่ปีแล้ว”

“เจ็ดปีแล้วครับ”

“มีความสุขทุกวันไหม”

“โอ๊ย ผมมีความสุขที่สุดเลยครับ ไม่ต้องคิดอะไรมาก เขาแผ่นทองวางแล้วก็ตีๆ แข็งแรง ตีอีกต่างหาก”

ว่าแล้วพ่อหนุ่มช่างตีทองก็ทำงานต่ออย่างมีความสุข

ว่ากันว่า บ้านช่างทองที่คณะของเราเคยแวะเข้าไปดูนี้ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ก็เคยไปทอดพระเนตรมาแล้วเช่นกัน

เห็นหรือยังว่างานที่ดูท่าจะเหนื่อยหนัก ลำบากเหลือแสนในสายตาของคนอื่นนั้น ถ้าคนทำงานสามารถปลุก “ฉันทะ” คือพัฒนาจิตใจให้เกิดความรักในงานได้สำเร็จแล้ว ทุกครั้งที่ทำงาน การทำงานก็จะเป็นต้นธารแห่งความสุข ยิ่งทำงานจึงยิ่งเบิกบานและ

(ว.วชิรเมธี, 2554: M7)

มีความสุข

ผู้เขียนเคยนั่งอ่านนอนอ่านพระไตรปิฎก และสารานุกรมชุดใหญ่ๆ หลายสิบเล่ม ตั้งแต่หัวค่ำจนรุ่งสาง ตั้งแต่อายุยังไม่ถึง 20 เสียด้วยซ้ำ ในวัยยังไม่ถึง 20 คงหวั่นร้อนสนใจอ่านพระไตรปิฎกและหนังสืออย่างสารานุกรมอย่างจริงจังได้น้อยมาก เพราะวัยรุ่นน่าจะอยู่กับอะไรที่สบายๆ ไม่จริงจัง แต่สำหรับผู้เขียนแล้ว หลงรักการอ่านพระไตรปิฎกและงานประเภทวิชาการมาแต่อายุ 17-18 อ่านไปยิ้มไปเหมือนตัวเองเข้าไปเดินท่องอยู่ในเนื้อหาของหนังสือเหล่านั้น

พอโตขึ้น เมื่อเรียนระดับปริญญาโท ผู้เขียนก็หลงรักการศึกษาค้นคว้าและการเขียนบทความเชิงวิชาการมาก ยังจำความรู้สึกของตัวเองได้ดีว่า ถ้าได้เขียนบทความเชิงวิชาการแล้วได้ทำ "เชิงอรรถ" ให้ดูพระพุทธรูปของตัวเองมีมาดทางวิชาการหน่อยๆ ละก็ จะรู้สึกปรีดีเปรมอ้อมเอมใจเอามากๆ ในขณะที่เพื่อนๆ มักบ่นกระปอดกระแปดเป็นหมื่นกึ่งหนึ่ง ว่าเมื่อที่สุดกับการเขียนงานเชิงวิชาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าต้องทำเชิงอรรถแทบทุกหน้าด้วยละก็ นั่นคือไม่เขียนไม่มาเลยทีเดียว

งานที่ถือกันว่าเป็น "งานหิน" สำหรับใครต่อใคร ถ้าหากเรามีใจรักอย่างที่เราเรียกกันว่าเกิด "ฉันทะ" ในงานแล้วละก็ ในความยากก็มีความง่าย และในความยากและง่ายนั้นก็ก่อให้เกิดความสุขได้เสมอ

ท่านพระพุทธทาสจึงสรุปว่า "การทำงานคือการปฏิบัติธรรม"

เคยอ่านพบพระสูตรพระสูตรหนึ่งในพระไตรปิฎกแล้วประทับใจมาก คือ เข้าวันหนึ่งในฤดูหนาว ขณะหิมะโปรยสายพรมพรุปกคลุมป่าทั้งป่าจนขาวโพลน ชาวคนคนหนึ่งพาตัวเองเข้าไปหลบได้ร่มไม้ใหญ่ในสภาพตัวสั่นงันงก ที่ได้ร่มไม้มันเขาได้เห็นสมณะหนุ่มรูปหนึ่งนั่งสมาธิพลงเอาผ้าจีวรคลุมโปงทั้งตัวตั้งแต่หัวจรดเท้า และทุกๆ ที่อากาศภายนอกหนาวเหน็บจนเจ็บเนื้อหิมะโปรยปรายไม่ขาดสายถึงเพียงนั้น แต่สมณะหนุ่มผู้มีวิถีชีวิตเรียบง่ายภายใต้จีวรผืนเดียวกลางป่าหิมะกลับดูผ่องใส มีความสุขเบิกบาน จนรัศมีแห่งความสุขนั้นแผ่ซ่านออกมาทางสีหน้าและแววตา ดูนวลผ่องกว่าคนทั่วไป

ชาวคนนั้นเห็นดวงหน้าอันเจิดด้วยบิตุสุขของสมณะหนุ่มรูปนั้นแล้วเกิดความจงใจมาก เขาพิศวงว่า ทั้งๆ ที่นั่งอย่างโดดเดี่ยวอยู่กลางป่าใหญ่ภายใต้บรรยากาศอันหนาวเหน็บเช่นนี้ แต่ทำไมสมณะหนุ่มรูปนี้จึงดูมีความสุขเหลือเกิน เมื่อสงสัยมากจึงออกป่าถาม

"พระคุณท่านขอรับ ท่ามกลางสภาพอากาศเลวร้ายถึงเพียงนี้ ดูพระคุณท่านก็ยังมีมีความสุขเหลือเกินนะขอรับ"

"พ่อหนุ่มเอ๋ย ในบรรดาคนที่นับว่ามีความสุขมากที่สุดในโลกนี้ ฉันคนหนึ่งละที่กล่าวได้ว่าเป็นผู้ที่มีความสุขที่สุดคนหนึ่ง"

ทั้งสองคนสนทนากันต่อถึงเรื่องความสุขอย่างยืดเยื้อ แต่ผู้เขียนขอสรุปสั้นๆ ว่า สมณะหนุ่มผู้รุ่มรวยความสุขคนนั้นหาใช่ใครอื่นไม่ หากคือพระพุทธองค์ของเรานั่นเอง พระบรมครูคือผู้ที่มีความสุขแม้จะอยู่ท่ามกลางสภาพอากาศที่แสนทารุณโหดร้ายในสายตาของคนสามัญ นี่คืออีกหนึ่งตัวอย่างของคนที่ดีค้นพบ "ฉันทะ" ในการทำงานของตนเอง เมื่อค้นพบแล้ว ไม่ว่างานที่ทํานั้นจะยากเย็นแสนเข็ญเพียงไรสายตาคอนอื่น แต่เราก็สามารถที่จะอยู่กับงานนั้นๆ ได้อย่างมีความสุข เป็นความสุขที่เกิดพ่วงมากับการทำงานในลักษณะที่เรียกว่า "คนสำราญ งานสำเร็จ"

ความสุขที่เกิดจากการทำงานด้วยความรักจะก่อให้เกิด "การงานแห่งความรัก" และการงานแห่งความรักย่อมจะก่อให้เกิดความสุข ความสุขจากการทำงานในชีวิตประจำวันก็คือ ความสุขราคาถูกที่เกิดขึ้นได้ในชีวิตของเราทุกคน (หรือเราทุกคนควรพัฒนาให้เกิดขึ้นให้ได้) ดังงานที่เราทำมาพร้อมกับความสุขในทุกๆ วัน ออฟฟิศก็เป็นดินแดนสวรรค์ดีๆ นี้เอง นอกจากนั้นแล้วคุณภาพชีวิตของคนทำงานก็จะเติบโตขึ้นพร้อมๆ กับคุณภาพของงานตามไปด้วย

ไม่ใช่ทำงานให้คนอื่นมีความสุข แต่ตัวเองแบกทุกข์แทบล้มประดาตาย! ■

(ว.จ.ชินเมธี, 2554: M7)

เคล็ดลับแห่งความสุข

กวีวัฒน์

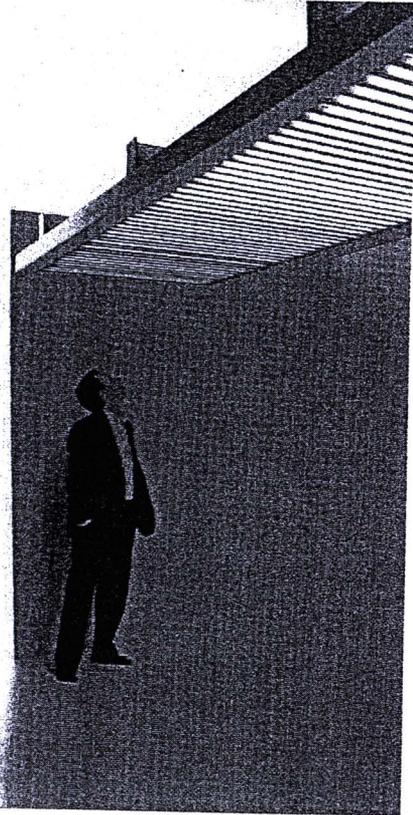
เรื่อง : ว.วชิรเมธี
ผู้อำนวยการสถาบันวิบุลยคุณวิทยาลัย

คนส่วนใหญ่มีความเชื่อกันว่าความ "มี" มีความสุขมากกว่าความ "ไร้" การได้ "เป็น" คนมีชื่อเสียงมีความสุขมากกว่าการเป็นคน "สามัญ" แสนธรรมดา แต่...เมื่อถึงเวลาหนึ่งหลายคนเริ่มคิดสวนทางกับความเชื่อของคนส่วนใหญ่ เพราะเริ่มค้นพบด้วยตัวเองว่าบางทีความ "มี" นั้นไม่ใช่คำตอบที่ทำให้เราพบกับความสุขแต่อย่างใด และบางทีความ "ไร้" กลับทำให้มีความสุขยิ่งกว่า เช่นเดียวกัน ใครบางคนตะเกียกตะกายที่จะได้เป็นนั่นเป็นนี่ แต่พอได้เป็นแล้ว กลับโหยหาความเป็นคนธรรมดาสามัญที่คุ้นชินมาแต่ก่อน

เมื่อหลายปีก่อนผู้เขียนได้ชมสารคดีบทสัมภาษณ์ประธานาธิบดีของประเทศติมอร์ตะวันออกแล้วประทับใจมาก นั่นคือเมื่อนักข่าวซีเอ็นเอ็นคนหนึ่งถามท่านว่า หากเสร็จสิ้นภารกิจรวมประเทศแล้วท่านจะทำอะไรต่อ ท่านตอบด้วยแววตาทอประกายว่า "หลังเสร็จสิ้นหน้าที่การงานในตำแหน่งประธานาธิบดีแล้ว ผมจะกลับบ้านที่ชนบท หลังจากนั้นผมจะทำสวนและปลูกผักทองครับ"

นักข่าวจากตะวันตกทำหน้าหงายๆ ก่อนจะซ้ำกับคำตอบที่เธอคิดว่าคงเป็นเรื่องล้อเล่นของท่านประธานาธิบดีเป็นแน่

อยู่มาวันหนึ่งผู้เขียนเล่าเรื่องนี้ให้กับนักวิชาการคนหนึ่งซึ่งเป็นคนไทยที่มีโอกาสไปทำงานในนามของเจ้าหน้าที่สหประชาชาติ (UN) และได้ใกล้ชิดกับท่านประธานาธิบดีคนนี้พอสมควร เธอได้ฟังแล้วก็นำเรื่องที่ผู้เขียนประทับใจทลสัมภาษณ์ของท่านไปเล่าให้ท่านและภรรยาของท่านฟัง ผลก็คือท่านประธานาธิบดีประทับใจ และไม่คิดว่าจะมีคนสนใจกับวิถีชีวิตของท่านอย่างที่ให้สัมภาษณ์ไปแล้วจริงๆ แล้วท่านกับท่านผู้หญิงก็ฝากหนังสือเล่มหนึ่งมาให้ผู้เขียนเป็นเชิงอนุโมทนาที่สนใจในวิถีชีวิตของท่านเอง

หนังสืออัตชีวประวัติของท่านประธานาธิบดีผู้นำในการก่อตั้งประเทศใหม่ (ติมอร์ตะวันออก) ที่เขียนโดยท่านผู้หญิงของท่านมาถึงมือผู้เขียนพร้อมลายเซ็น อ่านแล้วก็วางไม่ลง เป็นหนังสือชิ้นหนึ่งอีกเล่มหนึ่งที่อยู่ในความทรงจำของผู้เขียน

ประเด็นที่น่าเรื่องนี้มีมาเล่า ก็เพื่อจะยืนยันให้เห็นว่าปรารถนาแห่งชีวิตของคนเรานั้น หากกล่าวอย่างถึงที่สุดแล้ว ไม่ใช่ว่าทุกคนต้องการความ "มี" เสมอไป และไม่ใช่ว่าทุกคนต้องการที่จะ "เป็น" เสมอไปจึงจะมีความสุข เพราะบางทีความมีความเป็นนั้น นอกจากจะทำให้ไม่มีความสุขแล้ว โดยมากมักเป็นอุปสรรคของ

การเข้าถึงความสุขอีกต่างหาก

บางครั้งความสุขของคนเราก็อยู่ที่การได้เป็นคน "ธรรมดา" และอยู่ที่การได้เป็นคนซึ่ง "ไร้" ภาวะผูกพันในทางสังคม มากกว่าการเป็นคนมีชื่อเสียง และการแวดล้อมด้วยประดาวัตถุ อำนาจกิเลสสารพัดชนิด

การเป็นคนง่าย ๆ ซึ่งไม่มีใครรู้จัก มีเวลาเป็นของตัวเองอย่างล้นเหลือ การเป็นคนซึ่งสามารถเดินตัวปลิวไปยังทุกหนทุกแห่งได้อย่างที่ใจปรารถนา โดยไม่ต้องทนแบก "อึดตา" ของตัวเองไปด้วย หรือการมุ่งไปข้างหน้าโดยไม่มีภาวะให้กังวลอยู่ข้างหลังแม้แต่น้อย ใช่หรือไม่ว่าสิ่งนี้คือปรารถนาแห่งชีวิตของคนส่วนใหญ่ในโลกนี้

แต่จะมีสักกี่คนที่ได้เป็นได้ทำอย่างที่ปรารถนาแห่งหัวใจเรียกร้องต้องการ

อะไรกันที่ทำให้เราไปไม่ถึงจุดหมายแห่งความสุขของชีวิตตามที่ตั้งเข็มทิศแห่งชีวิตเอาไว้ อะไรกันที่ทำให้เราจมจ่อมสติดเสถียรอยู่กับสถานะใดสถานะหนึ่ง หรือที่ใดที่หนึ่ง และ/หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างยาวนาน จนปล่อยไม่ลง ปลงไม่เป็น ก้าวไปไม่ถึงความสุขที่สงบเย็นอย่างที่ปรารถนาเสียที อะไรกันคือพันธนาการที่วุ่นนั้น

บางทีคำตอบอาจอยู่ที่นิทานปรัชญาต่อไปนี้ก็เป็นได้

ผู้อาวุโสคนหนึ่งใช้ชีวิตอย่างแสนสุขอยู่กับครอบครัวบนเกาะแห่งหนึ่งมาเป็นเวลานาน ที่เกาะแห่งนี้เขามีบ้าน มีครอบครัว มีทรัพย์สินสมบัติ มีอิสระเสรีในชีวิต มีเวลามากมายจนเขารู้สึกว่าตัวเองไม่ต่างอะไรกับพระราชา

อย่างไรก็ตาม ทุกอย่างในโลกนี้ย่อมมีวันหมดอายุของตัวเองเสมอ แล้วอยู่มาไม่นาน เขาก็รู้ว่าวันเวลาของตัวเองกำลังเดินทางมาถึงโค้งสุดท้ายแล้ว เขาขอให้ลูกๆ พาเขาออกไปสูดอากาศริมทะเลที่ชายหาด เขาหายใจเอาอากาศบริสุทธิ์แห่งแผ่นดินถิ่นเกิดเข้าไปเต็มปอด ทอดตามองทุกสิ่งทุกอย่างที่เป็นสมบัติของตัวเองอย่างภาคภูมิใจ แล้วเขาก็ค่อยๆ หลุดตัวลงกับชายหาด กอบเอาดินทรายสมบัติของเขาแต่เพียงผู้เดียว ในระหว่างนี้เองเขาก็ขาดใจตาย

เมื่อตื่นขึ้นมาอีกที เขาพบว่าตนเองยืนอยู่บนสถานที่อันเป็นที่พำนักแห่งหนึ่ง ช้างหน้าเขามีเทวทูตมากมายมาเชิญให้เขาเข้าสู่ดินแดนสวรรค์อันผาสุก แต่พอเขาช่างเท้าก้าวมาถึงธรณีประตูแดนสวรรค์ทำให้สมาชิกแห่งสวรรค์คนล่าสุดไม่อาจก้าวต่อไปได้อีก เทวทูตสงสัยจึงตรวจค้น ก็พบว่าสองมือของชายชรายังกำดินทรายเอาไว้แน่น เทวทูตบอกให้เขา “ปล่อยวาง” สมบัติเก่าจากแผ่นดินเกิดเสีย มิฉะนั้นก็ไม่สามารถเข้าสู่ดินแดนสวรรค์ได้ แต่ชายชราบอกว่าจะให้เขาทิ้งอะไรก็ได้ทั้งสิ้น แต่จะให้ทิ้งผืนดินจากแผ่นดินเกิดนั้นเขาทำไม่ได้ เพราะ “สิ่งนี้” เป็นเพียงสิ่งเดียว เป็นตัวแทนของความทรงจำอันแสนสุขของเขาในเมืองมนุษย์

เมื่อชายชราไม่ยอมวาง “เงื่อนไข” อันคิดกฎสวรรค์ เขาก็จำต้องรั้งรออยู่ตรงธรณีประตูสวรรค์ชั้นนอกต่อไป ไม่สามารถเข้าสู่ดินแดนสวรรค์ชั้นในได้ ต่อมาเทวทูตคณะเดิมได้เพียงรมาพบเขา และอ้อนวอนให้เขาเข้าไปยังดินแดนสวรรค์เสียที ไม่ว่าจะพยายามอย่างไร ชายชราก็ไม่ยอม “ปล่อยวาง” ดินในมือ เมื่อเขาไม่ยอมปล่อยวางอยู่อย่างนั้น เทวทูตทั้งหลายก็จนด้วยเกล้า จำต้องปล่อยเขาไว้อย่างนั้นตามยถากรรมตั้งหลายสิบปี

กระทั่งเวลาผ่านไปนานแสนนาน วันหนึ่งมีสมาชิกแดนสวรรค์คนใหม่อุบัติขึ้นมา เธอคนนั้นหาใช่ใครอื่นไม่ หากแต่คือหลานสาวของชายชรานั่นเอง เมื่อทั้งสองพบกันตรงหน้าประตูบุกับหลานเฒ่าเข้ากอดกันด้วยความยินดีปรีดา วิภาที่ชายชราเฝ้าดูเข้ากอดหลานสาวนั่นเอง เขาก็พลอดตัวแบมือออก ดินทรายในมือร่วงหล่นลงสู่พื้นโดยฉับพลัน เทวทูตเห็นดังนั้นจึงจับมือบุหลานก้าวผ่านธรณีประตูเข้าสู่แดนสวรรค์ชั้นในอย่างรวดเร็ว

ทันทีที่ชายชราช่างเท้าก้าวผ่านธรณีประตูสวรรค์นั่นเอง เขาก็ตกใจจนตะลึงลาน เพราะแดนสวรรค์อันแสนสุขที่อยู่ตรงหน้าหาใช่อะไรอื่นไม่ เพราะมันคือประตาร์ทพย์สมบัติทั้งปวงซึ่งเขาเคยครอบครองแต่เมื่อยังมีชีวิตอยู่นั่นเอง บัดนี้ทรัพย์สินสมบัติทั้งปวงบนเกาะนั้นได้ลอยเลื่อนมาประดิษฐาน ณ แดนสวรรค์อันแสนสุข พร้อมทั้งยังเปลี่ยนสถานภาพกลายเป็นทรัพย์สินสมบัติอันเป็นที่พิถีพิถันตระการตา รอให้เขาผู้เป็นเจ้าของเพียงหนึ่งเดียวมาครอบครองเหมือนเดิมอยู่เป็นเวลานานแล้ว

พอเห็นเช่นนั้น ท่านผู้เฒ่าถึงกับออกปากอุทานกับตัวเองเบาๆ ด้วยความเสียดายว่า

“โธ่! ถ้ารู้ว่าวิมานอันแสนสุขมีได้มีอยู่แต่ในเมืองมนุษย์เท่านั้น เราก็คงก้าวเข้ามายังแดนสวรรค์นี้ตั้งนานแล้ว” ■

(ว. วชิรเมธี, 2554: M7)

สิ่งที่สูงกว่าเงิน

ปัญญาภิวัฒน์

เรื่อง : ว.วชิรเมธี

ผู้อำนวยการสถาบันวิมุตตยาลัย

เคยมีนักปราชญ์ระดับโลกคนหนึ่งได้พูดวรรคทองเอาไว้ขณะที่เขาแก่มากแล้ว เขาพูดว่า ตอนที่ข้าพเจ้ายังเล็กๆ ข้าพเจ้าเคยคิดว่า เงินเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในชีวิต แต่แล้ววันหนึ่งเมื่อข้าพเจ้าเติบโตขึ้นมาได้ใช้ชีวิตมาจนกระทั่งล่วงเข้าสู่วัยชรา ข้าพเจ้าจึงได้ค้นพบความจริงว่า เงินเป็นสิ่งสำคัญที่สุดนั่นมันเป็นเรื่องจริง

อาตมาตั้งใจฟังประโยคนี้มาก คิดว่าตอนจบมันน่าจะขัดแย้งกัน เพราะเคยได้ยินอัลเบิร์ต ไอน์สไตน์ พูดเอาไว้ว่า ตอนเล็กๆ ข้าพเจ้าคิดแต่จะรัก แต่พอโตแล้วข้าพเจ้าก็รักแต่จะคิด มันน่าจะขัดแย้งอย่างนี้ แต่ผู้ชายคนนั้นก็กลับไปพูดว่าตอนเล็กๆ ข้าพเจ้าเคยคิดว่าเงินสำคัญที่สุด แต่พอโตขึ้นข้าพเจ้าจึงได้รู้ว่ามันเป็นความจริง พูดอย่างนี้ได้ใจคนรักเงินทุกคน

แต่ที่จริงเงินนั้นก็สำคัญมาก แต่ไม่ได้สำคัญที่สุด เพราะว่าถ้าเรามีเงินแต่เราไม่มีสุขภาพที่ดี เรามีเงินแต่เราไม่มีเกียรติ เรามีเงินแต่เราไม่มีคนที่เรารัก เรามีเงินแต่เราไม่มีสถาบันครอบครัวที่อบอุ่น เงินที่เรามีโอกาสไม่ใช่เป็นที่มาของความทุกข์ก็เป็นได้

เงินนั้นสำคัญมากแต่ไม่ได้สำคัญที่สุด เพราะยังมีอีกหลายสิ่งหลายอย่างที่สำคัญมากในชีวิตของเรา แต่มนุษย์

เราในยุคทุนนิยม บางทีก็หลงคิดไปว่าเงินสำคัญที่สุด แล้วก็ทำทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อเงิน โดยหารู้ไม่ว่าบางทีพอเรามีเงินแล้ว เราอาจจะต้องสูญเสียทุกสิ่งทุกอย่างก็เป็นได้

ทำอย่างไรเราจึงจะมีเงินด้วยและมีคุณภาพชีวิตที่ดีด้วย ถ้ามีเงินแต่ไม่มีคุณภาพชีวิต หรือมีคุณภาพชีวิตแต่ไม่มีเงิน ก็จะเป็นสุดโต่งทั้งคู่ ทางสายกลางสำหรับคนมีเงินก็คือ มีเงินด้วยมีคุณภาพชีวิตด้วย

ฉะนั้น วันนี้ที่บอกว่าเป็นสิ่งที่สูงกว่าเงิน หมายความว่า สำหรับคนที่มีเงินอยู่แล้ว อย่าไปคิดว่าเงินคือสิ่งชีวิตการประสบความสำเร็จในฐานะที่เราเป็นมนุษย์ อย่าไปคิดสั้นๆ ว่าเมื่อมีเงินมากที่สุดในโลกแล้ว นี่คือการประสบความสำเร็จ ไม่เป็นความจริงเลย เพราะว่าคนที่มีความมั่งคั่งมากที่สุดในโลกนี้จำนวนมาก ปรากฏว่าเขาก็ยังมีความทุกข์ ดังนั้นการมีเงินเป็นการประสบความสำเร็จได้ในระดับหนึ่ง แต่ยังไม่ถึงที่สุด เพราะว่าเงินเป็นเพียงปัจจัย ยังไม่ใช่เป้าหมายสูงสุดของการเป็นมนุษย์

เมื่อเราตระหนักรู้ถึงฐานะอันแท้จริงของเงินว่าเงินเป็นเพียงปัจจัย พอเรามีเงินปุ๊บเราก็นำเงินไปใช้จ่าย ไม่ใช่เงินเป็นพระเจ้า เวลาเรามีเงินอยู่สักพอนหนึ่ง เท้าพอนหน้ากองสูงจรดเพดาน แล้วมีพระพุทธรูปองค์เล็กๆ วางไว้

กราบเงินกับกราบพระพุทธรูป ให้ความรู้สึกเหมือนต่างกัน ความรู้สึกเชื่อมั่นอบอุ่นใจจากโลกนี้ไปถึงโลกหน้าเงิน ให้ไม่ได้ แต่พระรัตนตรัยให้ได้ เพราะฉะนั้นในทาง พระพุทธศาสนาจึงบอกว่าเงินเป็นเพียงปัจจัย คือเป็น เครื่องไม้เครื่องมือทำให้เราดำรงชีวิตสะดวกเท่านั้นเอง

พอเรามีเงินทำให้ดำรงชีวิตสะดวกแล้ว อย่าพ้อแค่นั้น เราต้องมองหาคุณภาพชีวิตด้านอื่นด้วย ซึ่งสิ่งเหล่านี้แหละ เป็นสิ่งที่สูงกว่าเงิน บางทีถ้าเรามีสิ่งเหล่านี้แล้วเงินอาจจะ ไม่ต้องมีมากก็ได้ เราก็มีความสุข ตรงกันข้ามถ้าเรามีเงิน มากๆ แต่ไม่มีสิ่งซึ่งจะบอกต่อไปนี้ ความสุขอาจจะไม่มี

โลกนี้มีคนมากมายเป็นล้านพันประมาณ แต่คนเหล่านั้น กลับยังมีเงินมากภวาก็มากตามไป แล้วอะไรล่ะคือสิ่งที่ สูงกว่าเงิน สิ่งที่สูงกว่าเงินก็คือ

1. การได้เกิดมาเป็นคน
2. การได้ยลพระพุทธรูปศาสนา
3. การมีกัลยาณมิตร
4. การมีความสุขจิตเป็นนิสัย
5. การมีใจปราศจากริษยา
6. การมีเวลาให้กับบุคคลอื่นเป็นที่รัก
7. การรู้จักสะกดคำว่าพ้อ ■

(ว.วชิรเมธี, 2554: M7)

คมชัดลึก ธรรมสวนะ

คนต่อเบาะโคมฉาย
ว.วชิรเมธี

หัวใจเศรษฐี (๓)

เปลี่ยนเงินตราเป็นสาธารณประโยชน์

ในอดีต มหาเศรษฐีแสนล้านระดับโลกอย่าง จอห์น ดี ร็อกกีเฟลเลอร์, แอนดรูว์ คาร์เนกี มหาเศรษฐียุคต้นๆ ของอเมริกา ก็เป็นบุคคลอันดับต้นๆ ของโลกที่มีเงินระดับหมื่นล้านแสนล้านเมื่อกว่าร้อยปีมาแล้ว

จอห์น ดี ร็อกกีเฟลเลอร์ ได้ก่อตั้งมูลนิธิในชื่อของตัวเองขึ้นมาอุปถัมภ์บำรุงกิจการสาธารณกุศลของอเมริกาและทั่วโลก

แอนดรูว์ คาร์เนกี มหาเศรษฐีจากธุรกิจด้านการถลุงเหล็กก็เช่นเดียวกัน เขาได้บริจาคเงินของตัวเองจำนวนมหาศาลเพราะเขาเชื่อมั่นว่า ทรัพย์สินของคนรวยควรจะถูกเปลี่ยนเป็นประโยชน์สุขของสาธารณะให้มากที่สุด ด้วยความเชื่อเช่นนี้ผู้ชายคนนี้ได้อุทิศเงินจำนวนมหาศาล ก่อตั้งห้องสมุดเอาไว้ทั่วโลก ถ้าเราไปพลิกสารานุกรมโลกฉบับฉบับ ไล่ไปที่ชื่อคาร์เนกี จะเห็นภาพของผู้ชายคนนี้ก็กำลังนั่งก่อกองอยู่ในอิริยาบถทำงานก่อสร้าง ได้ภาพจะมีคำอธิบายว่า “มหาเศรษฐีแอนดรูว์ คาร์เนกี กำลังก่อกอง เพื่อสร้างห้องสมุดให้เด็กๆ”

ลองทายสิ เขาสร้างห้องสมุดกี่แห่ง อาคมาสร้างห้องสมุดไปแห่งเดียวเองที่บ้านเกิด ยังรู้สึกภูมิใจมาจนทุกวันนี้ อี้ออกอ้อมใจว่าตนได้ใช้ชีวิตให้เป็นประโยชน์แก่เพื่อนมนุษย์ นี่แค่สร้างห้องสมุดหลังเดียวเอง ส่วนแอนดรูว์ คาร์เนกี สร้างห้องสมุดทั่วโลกกว่า ๓,๐๐๐ แห่ง จึงไม่ต้องสงสัยเลยว่า เขาจะรู้สึกปีติสุขเพียงไรที่ได้มองเห็นความดีที่ตนได้รังสรรค์ฝากไว้ให้แก่มนุษยชาติ ตัวคาร์เนกีเองตายจากโลกนี้ไปแล้วกว่าร้อยกว่าปี แต่ชื่อของเขายังคงอยู่ในสารานุกรมฉบับสำคัญๆ ของโลกทุกฉบับ

นอกจากจอห์น ดี ร็อกกีเฟลเลอร์, แอนดรูว์ คาร์เนกีแล้ว ที่สหรัฐอเมริกา ยังมีมหาเศรษฐีอีกคนหนึ่งที่ยกทรัพย์สินก้อนโตของตนให้เป็นกองทุนเพื่อก่อตั้งพิพิธภัณฑ์ที่คิดที่ที่สุดแห่งหนึ่งของโลก ในชื่อ “พิพิธภัณฑ์สมิธโซเนียน” พิพิธภัณฑ์แห่งนี้ก็มาจากชื่อของผู้บริจาคเงินที่ชื่อ “จอห์น สมิธ...” นั่นเอง กล่าวกันว่าใครก็ตามที่สนใจใฝ่รู้วิทยาการด้านต่างๆ ของโลก หากได้ไปเยือนพิพิธภัณฑ์สมิธโซเนียน ที่กรุงวอชิงตัน ดีซี ประเทศสหรัฐอเมริกาแล้ว จะต้องยอมรับโดยทั่วกันว่าเป็นพิพิธภัณฑ์ที่รวบรวมไว้ซึ่งภูมิปัญญาของมนุษยชาติที่ดีที่สุดแห่งหนึ่งของโลก

มหาเศรษฐีอีกคนทั่วโลกไม่ลืมก็คือ อัลเฟรด โนเบล คนคนนี้เป็นพ่อค้าขายระเบิดโคคาไนด์ ที่ร่ำรวยมหาศาลในช่วงสงครามโลกครั้งที่ ๒ และหลังจากนั้นเพราะผลิตภัณฑ์ที่ตัวเองสร้างขึ้นคือระเบิดชนิดต่างๆ นั้น เป็นที่ต้องการของกองทัพและของกลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่ที่ต้องใช้ระเบิดในการบุกเบิกสร้างถนนหนทางและอุตสาหกรรมหนักทั่วโลก แต่ครั้งร่ำรวยมหาศาลแล้ว อยู่ต่อมาโนเบล กลับสุขภาพไม่ดี มีโรคเขียดเขิบหลายโรค ระหว่างที่นอนพักรักษาตัว เขาเกิดสำนึกผิด เพราะพิจารณาเห็นว่า นวัตกรรมที่ตนค้นพบถูกนำไปใช้ในเชิงเขียดเขิบเพื่อนมนุษย์ ก่อนเสียชีวิตจึงได้บำปตด้วยการเขียนพินัยกรรมยกมรดกก่อนได้ตั้งเป็นกองทุนรางวัลโนเบล เพื่อมอบเงินจำนวนมากให้แก่บรรดาอัจฉริยะบุคคลผู้สร้างสรรค์ประโยชน์สุขให้แก่มนุษยชาติด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านแพทยศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ รัฐศาสตร์ (สันติภาพ) วรรณกรรม เป็นต้น

ทุกวันนี้รางวัลโนเบล กลายเป็นรางวัลเกียรติยศสูงสุดของโลก ที่เป็นแรงบันดาลใจให้ยอดคนของโลกพยายามสร้างสรรค์นวัตกรรมทางปัญญาเพื่อประโยชน์สุขของเพื่อนมนุษย์อย่างแท้จริง ใครก็ตามที่ได้รับรางวัลนี้จะกลายเป็นบุคคลของโลกเพียงชั่วข้ามคืน แต่ที่เหนือขิงไปกว่านั้นก็คือ ชื่อของอัลเฟรด โนเบล ได้ถูกนิยามใหม่จากเดิมที่เป็นคนบาปกลายเป็นนักบุญไปอย่างไม่น่าเชื่อ

คนที่รู้จักคุณค่าที่แท้จริงของเงิน ย่อมมีชีวิตที่มีเกียรติอย่างนี้เสมอ เศรษฐีตัวจริงเป็นอย่างนี้ กล่าวคือ ถ้ามีเงินมหาศาล ต้องรู้จักเปลี่ยนเงิน (โดยกีทรัพย์สิน) เป็นบุญ (อริยทรัพย์) เปลี่ยนทุนเป็นธรรม (ประโยชน์สุขแก่เพื่อนมนุษย์) หรือยอมรู้จักถือปรัชญา “รวยแล้วต้องให้ ได้แล้วต้องแบ่งปัน”

(ว.วชิรเมธี, 2553: 28)

ว.วชิรเมธี
หัวใจเศรษฐี (๕)

ทรัพย์สินภายนอกเป็นสิ่งสูญไป

ในพระภิกษุที่ ๕ พระพุทธองค์เสด็จนิวัติพระนครกับภิกษุผู้พี่ เพื่อโปรดพระประยูรญาติ ในการเสด็จนิวัติพระนครคราวนั้น พระนางยโสธราพิมพา อัครีตพระอัครชายาเรียกพระราชโอรสมารับสิ่งสิ่งเงินผัดและว่า "ลูกรัก พงษ์มีเสด็จพ่อจะเสด็จมาเสวยที่วังอย่าลืมนะลูกนะ เสด็จพ่อของลูกนะ แต่เดิมพระมเหสีฐานะเป็นถึงเจ้าชายรัชทายาทของอัครีตเสด็จบุตร ในวัยแรกประสูติของพระองค์ มีนมทองทั้งสี่คู่ขึ้นมาทีละนมเมื่อราชสมบัติในพระนครกับภิกษุผู้พี่ของเสด็จพ่อของลูกี แต่เมื่อเสด็จพ่อของลูกเสด็จออกผนวชแล้ว สมบัตินั้นก็ปรังต้องเป็นของลูก นมทองทั้งสี่ก็ของลูก ราชสมบัติก็ของลูก ราชบัลลังก์ก็ของลูก ลูกเอ๋ย ! พงษ์มีแล้วที่เสด็จพ่อของลูกจะกลับมาเยี่ยมเราอีกครั้งหนึ่ง นี่เป็นโอกาสของลูกแล้วนะ อะไรที่ควรเป็นสมบัติของลูก ต้องไปขอคืนมาให้ได้ซิยว่ะ"

วันรุ่งขึ้น เมื่อเสด็จมาเยี่ยมพระนครแล้ว แทนที่จะเสด็จตรงเข้าสู่พระนคร พระองค์กลับเสด็จออกจากประตูเมืองมาใหญ่ในเมืองตามแบบอย่างแห่งพุทธวงศ์ ที่สืบสายกันมาทุกพระองค์ พระตถาคตเสด็จผ่านชานพระนคร ผ่านตรอกเล็กชอยน้อย ทะลุทะลวงเข้ามาในคามนิคม ในที่สุดก็เสด็จจาริกจากจามจนมาถึงพระลานหลวง พระนางยโสธราพิมพาและพระราชโอรสทรงพระเมตตาพระองค์พระเกตุเห็นพระพุทธรูปองค์และภิกษุสงฆ์หลายร้อยรูปกำลังเสด็จตรงมาทางพระลานหลวง เสด็จแม่รับสั่งกับพระโอรสองค์น้อยว่า

"ลูกรัก โยมแม่เนะ สมณะองค์ที่เดินผ่านหน้าลูก นมและเสด็จพ่อของลูกนะ ส่วนที่กำลังเดินตามเสด็จพ่อของลูกมานั้น คือพระอานนท์ พระพุทธอนุชา พระญาติวงศ์ของเราเองนะลูกเอ๋ย ลูก ตามเสด็จพ่อของลูกไปได้แล้วอย่าลืมเสียดนะ อะไรที่เป็นสมบัติของลูก จงขอคืนมาจากเสด็จพ่อของลูกทั้งหมดด้วย"

พระพุทธรูปองค์เสด็จออกจากประตูเมืองตามลำดับ เจ้าชายน้อยทรงวิ่งลงจากพระตำหนักตามพระพุทธรูปไปด้วย พอลมไปทัน ทรงไปยืนอยู่ข้างๆ พระพุทธรูปที่ ๕ ปรากฏว่า

พระโอรสของสมบัติตามทีเสด็จแม่มีดนะไว้ "เสด็จพ่อ หม่อมฉันขอรับพระราชทานมรดกของเสด็จพ่อมาเป็นของหม่อมฉัน พระพุทธรูปเจ้า ๆ" พระพุทธรูปองค์ทรงเงี่ยมพระสรวล ทรงว่าฟังว่า เห็นทีเสด็จแม่จะสอมนมกรมน้อยนี่เป็นแน่ พระองค์ไม่ตรัสว่าอย่างไร เพราะว่าได้กับขี้เจ็ดขบวน ไม่มีทางที่จะขอมะไรอย่างนี้แน่นอน พระองค์ไม่ตรัสว่าอย่างไร ทรงพระดำเนนทรงอัญมณาทกิจจากจารต่อไปตามปกติ พระราหูฤกษ์การน้อยจึงตามต่อไป พลาดคำรัขอราชสมบัติจึงเป็นมรดกตกทอด

"เสด็จพ่อ ขอสมมติ", "เสด็จพ่อ ขอมรดก", "เสด็จพ่อ ขอทองคำ"
พระพุทธรูปองค์ยังคงเย้มพระสรวลในความเงี่ยม ไม่ตรัสว่าอะไร ทรงเย้มพระสรวล พลาด ทรงพระดำเนนไปพลาจจนกระทั่งกลับถึงวัด ถ้างพระบาท วางบาตร ประทับบนพาทธอลาน

"นามีเสด็จ ไหนว่ายังไป ถูกอยากได้อะไรนะ"
"เสด็จพ่อ ถูกอยากได้มรดก ของทุกอย่างที่เป็นของของเสด็จพ่อ มั่นครวะจะเป็นของลูก"
"ถูกอยากได้มากใช้ไหม"
"ขอรับ เสด็จพ่อ"

พอพระราชกุมารพูดมารูปลงเท้าในันแหละ ทรงมอบหมายให้พระภิกษุรูปหนึ่งนำพระราชกุมารไปโปรดพระโรคศา เมื่อพระกุมารถูกปลงพระเศียรแล้ว เสด็จกลับมายังที่ประทับ ทรงรับสั่งถามว่า

"อยากได้สมบัติใช้ไหมลูก"
"ขอรับเสด็จพ่อ"
"เอาละ ถ้างั้นนำตามพ่อแม่ลูกนะ"

"พุทธี สรณ คฤณมี : ข้าพเจ้าขอถึงพระพุทธ ว่าเป็นที่พึ่ง
ธมฺมี สรณ คฤณมี : ข้าพเจ้าขอถึงพระธรรม ว่าเป็นที่พึ่ง
สงฺฆมี สรณ คฤณมี : ข้าพเจ้าขอถึงพระสงฆ์ ว่าเป็นที่พึ่ง"

ตัวการรับโปรดพระคนคนนั้น คือ การเปล่งวาจาขอถึงพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่ง พระราชกุมารกลายเป็นสามเณรรูปแรกในพระพุทธศาสนา เป็นอันว่า สมบัติที่พระกุมารทรงประสงค์ก็ "ได้กับสมบัติ" หรือ "ได้กับทรัพย์" แต่สมบัติที่เสด็จพ่อประทานให้ก็คือ "อริยสมบัติ" หรือ "อริยทรัพย์" นั่นก็คือความเป็นสามเณร ซึ่งเป็นเหตุแห่งเนื้อเชื้อใจของสมณะผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน

(จ.วชิรเมธี, 2553: 28)

คมชลลดา อาริมสวน

งานเขียน

ฉบับจันทร์ที่ 29 พ.ค.

ว.วรินทร์

หัวใจเศรษฐี (๖)

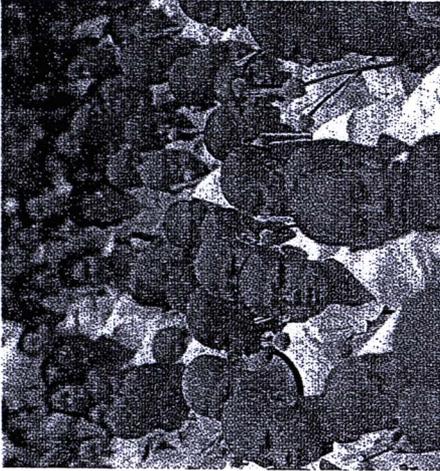
ลูกขอเงิน แต่พ่อแม่ให้สิ่งที่สูงกว่าเงิน

“สามเณร” แปลว่า ผู้เป็นหน่อของสมเด็จพระพุทธคุณารได้เป็นสามเณรรูปแรกในพระพุทธศาสนา เมื่อเข้ามาบวชแล้วก็ปรากฏว่า ไล่เรียน ไล่รู้ ไล่รู้ศึกษาย่างยิ่ง

คุณารได้บวชแล้วสามเณรน้อยผู้ไล่การศึกษาเอาไว้ว่า ทุกเช้าสามเณรจะตื่นขึ้นมาแล้วก็ไปทูลถามพระคุณารว่า จิตใจสงบแล้วหรือยัง พระคุณารตอบว่า “สาธุ วันนี้อยู่ได้ฟังธรรมจากเสด็จพ่อมากมายน่าพอใจหลายพันหัวขอเหมือนดังเมล็ดทรายในกำมือของคุณด้วยเถิด”

ลูกของโยมทั้งหลายเป็นอย่างนี้ไหม ค่ะขึ้นมากตอนเข้าไปทูลทูลถาม “สาธุ วันนี้อยู่ได้ฟังธรรมจากเสด็จพ่อมากมายน่าพอใจหลายพันหัวขอเหมือนดังเมล็ดทรายในกำมือของคุณด้วยเถิด”

นี่แหละนิสัยการศึกษาของเราเดี๋ยวนี้ โดยมากเป็นผู้ที่ไม่มีอุปนิสัยพระคุณ ภาษพระเรียกว่า ไม่มี “ธมมกานตา” (ความไม่

ในธรรม) หรือ “อุททกามตา” (ความไม่ในการศึกษา) เขารวมคนรุ่นใหม่ของเราไม่ค่อยมีอุปนิสัยอย่างนี้ แต่พระราหูคุณาร หรือ รุกขสามเณรนั้น เมื่อบวชเข้ามาแล้ว ทุกเช้าไปทูลทูลถามพระคุณารว่า “สาธุ วันนี้อยู่ได้ฟังธรรมจากเสด็จพ่อมากมายน่าพอใจหลายพันหัวขอเหมือนดังเมล็ดทรายในกำมือของคุณด้วยเถิด”

นี่ยอดคนเขาตั้งปณิธานในการดำเนินชีวิตกันอย่างนี้ คือ ไล่เรียน ไล่ศึกษา ไล่แสวงหาธรรมมากมายน่าพอใจหลายพันหัวขอเหมือนดังเมล็ดทรายในกำมือของคุณ

เราทั้งหลายต้องไม่ลืมนะ บางครั้งความรักก็ทำร้ายลูก ความ

รักก็กลายเป็นความรัก เรียกว่า “พ่อแม่รังแกฉัน” คือ ลูกทำอะไรพ่อแม่ก็คิดไปเสียทุกอย่าง ทำอย่างนี้จะหวังระบบความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่ลูกจะกลับตาลปัตร แทนที่จะเป็นห่วงใยกันแล้ว พ่อแม่จะเป็นผู้บังคับบัญชา แต่กระนั้นพ่อแม่ก็รักลูก

กลายเป็นว่าลูกบังคับบัญชาแล้ว เมื่อลูกเกิดแล้วแล้ว พ่อแม่เป็นอะไร พ่อแม่ก็กลายเป็นว่าผู้บังคับบัญชา คุณพ่อคุณแม่ต้องระวังอย่าให้ความสัมพันธ์กับลูกบิดรจากหน้ามือเป็นหลังมือเป็นอันขาด พ่อแม่ต้องเป็นพ่อแม่บังเกิดเกล้า ลูกต้องเป็นมา

ผู้รักดี (กล่าวเป็นสำนวนไม่ได้หมายความว่า พ่อแม่มีอายุสิทธิ์เหนือลูก จนลูกไม่มีสิทธิ์ไม่มีเสียง แต่หมายความว่า พ่อแม่ต้องยกไว้ในฐานะประมุขคน ส่วนลูกคือกตัญญูบุตรเรวกับคุณครูผู้มีหน้าที่ต้องสนองพระคุณมารดาบิดา) แต่ทุกวันนี้กลายเป็นว่าคุณพ่อคุณแม่เป็นมาผู้รักดี ส่วนลูกเป็นลูกบังเกิดเกล้า นิสิตหลักพุทธศาสนา

เมื่อราหูคุณารบวช ซึ่งการบวชนั้นก็เกิดจากที่พระพุทธองค์ทรงพูดคำที่ว่า คุณารน้อยน้อยใจโลกียทรัพย์ แต่อยากจะมีเลยโลกียทรัพย์นั้นเป็นของที่ไม่มีแก่นสารอันใด ก็มาใช้ไปแล้วก็สิ้นเหลือหมดไป เราจะมอบอริยทรัพย์ดีกว่า

อริยทรัพย์ก็คือ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ กล่าวอย่างสั้นที่สุดก็คือ “ธรรมะ” เมื่อทรงบารพคุณารมาแล้ว ในที่สุดราหูคุณารก็ได้เป็นพระอรหันต์รูปหนึ่งในพระพุทธศาสนา ก็เท่ากับว่าพ่อได้ทำหน้าที่ของพ่อได้สมบูรณ์แบบที่สุด นั่นคือ สอนลูกจากบุตรจนให้เป็นอรุณชน ลูกของโลกียทรัพย์ แต่พ่อให้อริยทรัพย์คุณพ่อคุณแม่ทั้งหลายเคยทำอย่างนี้ไหม

ลูกขอโลกียทรัพย์ แต่พ่อแม่ให้อริยทรัพย์
ลูกขอทรัพย์ภายนอก แต่พ่อแม่ให้ทรัพย์ภายใน
ลูกขอเงิน แต่พ่อแม่ให้สิ่งที่สูงกว่าเงิน!

(ว.วรินทร์, 2553: 28)

คมชัดลึก ธรรมสวนะ

ค้นพบทะเลโคมฉาย

ว.วชิรเมธี

หัวใจเศรษฐี (๙)

ตัวตาย ธรรมยัง

พอพบพระพุทธองค์แล้ว มหาเศรษฐีได้สติธรรมะ ได้เป็นพระโสดาบันบุคคล เปลี่ยนจากปศุชนเป็นอารยชน จึงกราบบังคมทูลเชิญเสด็จพระพุทธองค์ไปเยือนพระนครสาวัตถี พระพุทธองค์ทรงรับนิมนต์ เมื่อทรงรับนิมนต์แล้ว มหาเศรษฐีแสนจะดีใจ รีบเดินทางกลับบ้านเกิด ตลอดเส้นทางเสด็จดำเนินจากกรุงราชคฤห์ มหาเศรษฐีคนนี้ บริจาคเงินสร้างที่พัก สร้างศาลา สำหรับพระพุทธองค์และคณะสงฆ์ประทับระหว่างทาง ดูเหมือนจะทุก ๆ ๑ โยชน์ คือทุก ๑๖ กิโลเมตร และนั่นก็คือต้นกำเนิดของที่พักริมทางมาจนทุกวันนี้

ระหว่างเตรียมการรับเสด็จพระพุทธองค์นั้น อนาคตปิตุภิกขุมหาเศรษฐี ได้ตระเวนดูที่ที่สัปปายะคือเหมาะสมแก่การที่จะสร้างเป็นวัดถวายพระพุทธองค์และคณะสงฆ์ จนในที่สุดก็เลือกได้ที่แปลงหนึ่ง ซึ่งเป็นที่ดินที่ท่าเลดีและเป็นแปลงใหญ่มากพอที่จะสร้างเป็นพุทธาวาส ที่แปลงนี้เป็นสวนสาธารณะของเจ้าชายคนหนึ่งชื่อ เจ้าเชตุกumar

ท่านเศรษฐีได้ขอซื้อที่แปลงนี้จากเจ้าเชตุกumar เจ้าเชตุกumar ทำท้าวว่า "ถ้าท่านมีเงินมากพอ ก็จงเอาเงินมากองเต็มบริเวณที่ดินแปลงนี้เถิด" มหาเศรษฐีเป็นคนจริง รวยจริง เมื่อถูกท้าเช่นนั้น จึงกลับไปขนทองห้าร้อยเล่มเกวียน นำมาเทจนเต็มพื้นที่ จนกระทั่งเหลืออีกหนึ่งตารางวาจน เจ้าเชตุกumar มาเห็น จึงบอกว่า "พอๆ เชื้อแล้วว้าวรวยจริง" ในที่สุดก็เลยยอมขายที่ เจ้าเชตุกumar

เห็นความตั้งใจอันแรงกล้าของเศรษฐีก็อยากมีส่วนร่วมด้วยจึงขอให้เศรษฐีตั้งชื่อวัดที่จะสร้างว่า "วัดเชตุวัน" นัยว่าเพื่อแสดงว่า คนก็มีส่วนร่วมสร้างวัดเหมือนกัน

เมื่อสร้างวัดเสร็จแล้ววัดนี้จึงได้ชื่อว่า "วัดเชตุวัน" หรือ "เชตุวันมหาวิหาร" ครั้นพุทธองค์เสด็จมาถึงกรุงสาวัตถีแล้ว ก็ประทับจำพรรษาที่วัดนี้ยาวนานมากที่สุดสมกับที่มหาเศรษฐีมีศรัทธาสร้างถวายอย่างยิ่งใหญ่ และในเมื่อเสด็จประทับที่นั่นมากที่ทุกแห่งเรื่องราวต่างๆ ในสมัยพุทธกาลจึงเกิดขึ้นที่นั่นมากที่สุดเช่นกัน พระสูตร พระวินัย เหตุการณ์สำคัญ หลายเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธองค์ และพุทธสาวกองค์สำคัญ จึงถูกบันทึกไว้โดยมี "ฉากชีวิต" ที่วัดเชตุวันนี่มากที่สุด ดังปรากฏเป็นหน้าอยู่ในพระสูตรมากมายหลายร้อยสูตรในพระไตรปิฎกอย่างที่กล่าวมาแล้ว แต่คำว่า "สมัยหนึ่ง ขณะที่พระผู้มีพระภาคประทับอยู่ ณ เชตุวันารามมหาวิหาร ใกล้กรุงสาวัตถี ซึ่งสร้างถวายโดยอนาคตปิตุภิกขุมหาเศรษฐี" ชื่อนี้ไม่มีวันลืม

จากชื่อกล่าวมา พอจะเห็นบ้างหรือยังว่า ระหว่างมหาเวณิชซึ่งเป็นพ่อค้าใหญ่ คนมั่งมีเงินมากมายมหาศาล กับมหาเศรษฐีต่างกันอย่างไร

เมื่อไหร่ก็ตามที่พ่อค้าใหญ่ผู้ร่ำรวยมั่งคั่งรู้จัก "เปลี่ยนเงินเป็นบุญ เปลี่ยนทุนเป็นธรรม" เขาจะขยับฐานะจากมหาเวณิช มาเป็นมหาเศรษฐี ซึ่งเป็นบุคคลที่ "แสนประเสริฐ" นั่นที่

อนาคตปิตุภิกขุ มหาเศรษฐีทำตัวอย่างให้เราดูแล้วว่า มหาเศรษฐีกับมหาเวณิชต่างกันอย่างไร ในทัศนะของอาตมา อนาคตปิตุภิกขุมหาเศรษฐีคนนี้ก็ คือ บิลล์ เกตส์ แห่งยุคพุทธกาล เพราะในการสร้างวัดนั้นว่ากันว่า ใช้เงินกว่าหลักพันล้านเหมือนกัน ถ้าเทียบเป็นอัตราเงินในสมัยปัจจุบัน อนาคตปิตุภิกขุมหาเศรษฐี รู้จัก

เปลี่ยนโลกก็ทรัพย์เป็นอริยทรัพย์ ผ่ากผลงานไว้ในพระพุทธานุภาพอย่างยากจะมีใครเทียม สร้างวัดให้กับมหาบุรุษซึ่งเป็นยอดคนของโลกอย่างพระพุทธองค์ประทับจำพรรษาและบำเพ็ญพุทธกิจเกื้อกูลประโยชน์สุขแก่ชาวโลก ครั้นพอร่างกายแตกดับ ชื่อเสียงสกลวงค์และความดีงามที่รังสรรค์ฝากไว้ก็ยังคงอยู่ มีคือตัวอย่างของบุคคลที่ตัวตายแต่ชื่อยัง ซึ่งสอดคล้องกับหลักการในพุทธศาสนาสุภายคบทหนึ่งว่า

"รูป ชีรติ นามโคตติ น ชีรติ"

"รูปร่างสังขารจะแตกสลาย แต่ชื่อเสียงสกลวงค์ใช้รั้งจะหยัดขยงเป็นนิรันดร์"

มหาเศรษฐีคนนี้ เปลี่ยนเงินเป็นบุญ เปลี่ยนทุนเป็นธรรมแล้วยังไม่พอ ยังคงเป็นตัวอย่าง "พ่อรวยสอนลูก" ในแบบฉบับของการใช้ "หนามยอก ต้องเอาหนามบ่ง" อีกต่างหาก

(ว.วชิรเมธี, 2553: 28)

หากินตามธรรมดาไม่ช่วยให้รวยทันใจ ก็เลยต้องใช้ การรวยทางลัดด้วยการทุจริตคอร์รัปชัน ผลก็คือ การคอร์รัปชันกลายเป็นวัตรปฏิบัติของคนไทยส่วนใหญ่ที่ทำมา ค้าขายหรือแม้แต่ของประชาชนทั่วไปในแทบทุกวงการ การเห็นว่าความรวยคือความสำเร็จ แม้จะเป็นทัศนคติ อันตราย แต่ก็ยังไม่อันตรายเท่ากับทัศนคติที่ว่า “รวย ก็ได้ แต่ขอให้แบ่งกัน” เพราะด้วยทัศนคติบาปเช่นนี้ ทำให้คนรวยโดยวิธีที่ไม่ชอบธรรมได้รับการยอมรับว่าเป็น ยอดคนในสังคม

ความชั่วนั้นเป็นอันตรายในตัวเองอยู่แล้ว แต่ระบบความเชื่อที่สร้างความชอบธรรมหรือผลิต คำอธิบายให้กับการทำความชั่วชนิดนั้นๆ กลับอันตราย ยิ่งกว่า เหมือนลัทธิธรรมที่ว่า “การฆ่าคนเป็นบาป” ก็นับว่าอันตรายมากพออยู่แล้ว แต่ทัศนคติที่เปิดโอกาส ให้มีการฆ่าคนโดยไม่บาปอย่างคำกล่าวที่ว่า “ฆ่า คอมมิวนิสต์ไม่บาป” กลับอันตรายยิ่งกว่า คือฉันทานุมัติ ให้โกงอย่างเป็นทางการ ที่สังคมไทยช่วยกันประทับ รับรองความชอบธรรมให้แก่การทุจริตคอร์รัปชันทุก รูปแบบ ทั้งนี้ จะโดยรู้ตัวหรือไม่รู้ตัวก็ตาม แต่มาถึง เวลานี้ทัศนะเช่นนี้ก็ได้กลายเป็นค่านิยมกระแสหลักของ ประเทศไทยไปแล้ว

เมืองไทยของเราหายนะ ล้าหลัง วิกฤตโรบด้าน ก็เพราะบรรดาพ่อรวยหรือมหาเศรษฐี (ที่มีสัมมัญสำนึก บกพร่อง) ทั้งหลายที่ไม่รู้จักสอนลูกให้รู้จักคุณค่าของ เงินอย่างแท้จริง

คมชัดลึก

ศิวชัย วัฒนชัย

ว.วชิรเมธี

หัวใจเศรษฐกิจ (๑๐)

ทัศนคติบาป

เมื่อห้าปีก่อนมีหนังสือชุด “พ่อรวยสอนลูก” ออกวางขายในเมืองไทยดั่งระเบิดเถิงเทิงมาก อาตมาเองเคยซื้อไว้เป็นชุดใหญ่ ซื้อเก็บไว้ศึกษาเหมือนกันนะ เพราะอยากรู้ว่าคนรวยเขาสอนลูกกันอย่างไร แต่พ่อรวยสอนลูกในหนังสือดังกล่าวมัน มุ่งสอนให้ลูกรวยทรัพย์สินภายนอกเท่านั้น ไม่มองไกลไปถึงทรัพย์สินภายใน กล่าวอีกนัยหนึ่งว่า พ่อรวยสอนลูกในปัจจุบัน มุ่งสอนคนให้รวยเป็นหลัก แต่ลืมสอนให้ลูกรู้จักการใช้เงินเพื่อเปลี่ยนเป็นคุณภาพชีวิต หรือเพื่อสาธารณกุศลอันเป็นประโยชน์สุขของคนส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นประโยชน์ที่พึงมุ่งหมายแท้จริงของเงิน

พ่อรวยสอนลูกในหนังสือที่ฝรั่งเขียนแม้จะมุ่งให้คนแสวงหาความรวย แต่ก็ยังเป็นความรวยที่ยอมรับได้ คือไม่ถึงกับสอนให้ทุจริตคอร์รัปชัน แต่พ่อรวยสอนลูกในเมืองไทยในทุกวันนี้เป็นห่วงยิ่งกว่านั้นหลายเท่าตัว ในรอบหลายปีมานี้พ่อรวยคือมหาเศรษฐีจำนวนมากในเมืองไทยของเรา มากไปด้วยความเห็นแก่ตัว ตกเป็นทาสของความโลภอย่างมีคอบอด สอนให้ลูกคือประชาชนคนไทย

รวยในแบบที่ไม่ถูกต้อง ไม่ยั่งยืน จนคนไทยไม่น้อยพากันหันหลังให้ความวิริยอุตสาหะ

กล่าวคือ การรู้จักทำงานหนักอย่างสุจริตชน รู้จักเก็บรู้จักออม การทำงานสุจริต ถูกปลงล้างออกไปจากค่านิยมของคนไทยโดยพยายามชวนกันให้มองว่าการทำงานสุจริต การเป็นคนดี การรู้จักพอ รู้จักเก็บรู้จักมัธยัสต์ เป็นเรื่องเชย ล้าสมัย แล้วสอนกันใหม่ว่าอยากรวยต้องมีหนี้ ใครมีหนี้คือคนมีเครดิต สอนกันเลอะเทอะเลย ธงแห่งความพอดีออกไปไกลถึงขนาดว่า ทำอย่างไรก็ได้ให้รวย โดยไม่ต้องสนใจความชอบธรรม หรือทำอย่างไรก็ได้ให้รวย โดยไม่ต้องคำนึงถึงประเด็นทางจริยธรรม ด้วยการสอนกันผิดๆ เช่นนี้ จึงเกิดเป็นค่านิยมวิปริตในสังคมไทยว่า “รวยก็ได้ แต่ขอให้แบ่งกัน”

เพราะคนไทยถูกกระตุ้นให้รู้สึก ว่า “ความรวยคือความสำเร็จ” ก็เลยอยากร่ำรวยกันทั้งประเทศ เมื่อทำมา

(ว.วชิรเมธี, 2553: 28)

เศรษฐีได้ยื่นเข็มนั้นกับบ่มพินใจ “เออ เราพลาดเอง...” จึงวางเงื่อนไขใหม่ให้ลูกปฏิบัติตาม

“ลูกรัก ลูกไม่ฟังธรรมก็ไม่เป็นไร แต่วันพรุ่งนี้ ถ้าลูกไปวัดแล้วฟังธรรมด้วย พ่อจะให้เงินเพิ่มเป็น ๒๐๐ เหรียญทอง ว่าไง อยากได้ไหม”

ลูกชายได้ยินว่า ถ้าวันพรุ่งนี้ไปวัดแล้วได้ ๒๐๐ เหรียญทอง คราวนี้ตาถูกาวเลยรีบรับคำของพ่อ รุ่งขึ้นรีบไปวัดแต่เช้า ตั้งใจฟังธรรมตามคำของพ่อทุกอย่าง ตกเย็นกลับบ้าน มาขอรับเงิน พ่อจึงถาม

“พระพุทธองค์เทศน์เรื่องอะไร”

“จำไม่ได้ครับ”

“อ้าว ทำไมลูกไม่จำ”

“พ่อไม่ได้บอกให้จำ”

เศรษฐีเห็นเล่ห์ของลูกชายแล้วก็ต้องลอบถอนใจ แต่ท่านไม่ท้อ เมื่อเห็นว่ากุศโลบายของตนยังมีช่องโหว่ ก็จึงวางอุบายใหม่ ท่านเสนอเงื่อนไขกับลูกชายว่า

“ลูก ถ้าวันพรุ่งนี้ลูกไปวัดแล้วฟังธรรม จากนั้นจามาเล่าให้พ่อฟังด้วยนะ พ่อจะให้รางวัล ๕๐๐ เหรียญทองเลยแฮะ”

พ่อได้ยินว่า ถ้าพรุ่งนี้ไปวัดอีกแล้วจำได้ด้วยว่าพระพุทธองค์ทรงสอนเรื่องอะไร จะได้รางวัลก้อนใหญ่กว่า ๕๐๐ เหรียญทอง คราวนี้ลูกชายเศรษฐีถึงกับนอนไม่หลับ รุ่งขึ้นรีบตื่นแต่เช้าเข้าไปวัด ด้วยความตั้งใจที่อยากจะได้เงิน ก็จึงต้องหาที่ที่เหมาะสมที่สุดที่จะจดจำพระธรรมได้ง่ายๆ ดังนั้นเขาจึงเลือกเอาหลังธรรมาสน์ของพระพุทธองค์เป็นที่นั่งฟังธรรม

ในสมัยพุทธกาล ยังไม่มีเครื่องบันทึกเสียงเหมือนสมัยนี้ วิธีฟังเทศน์ให้จำก็คือ ต้องฟังด้วยใจจริงๆ ผู้เทศน์ก็เทศน์จากใจ ผู้ฟังก็ฟังด้วยใจ เราเคยสังเกตบ้างไหมว่า ทำไมในครั้งพุทธกาล คนฟังเทศน์แล้วบรรลุธรรมกันง่ายๆ คำตอบก็คือ เพราะเขาฟังด้วยใจ คนเทศน์ก็เทศน์จากใจ พอเทศน์จากใจ แล้วก็สดับด้วยใจ จึงบรรลุธรรมกันง่ายๆ เจ้าลูกชายตัวน้อยของมหาเศรษฐีก็เช่นกัน นั่งอยู่เบื้องหลังธรรมาสน์ฟังพระพุทธองค์เทศน์พยายามหลับตาจดจำทุกถ้อยกระถางความจากพระโอษฐ์ของพระองค์ เพราะว่าตอนเย็นต้องรายงานพ่อ แลกกับเงิน ๕๐๐ เหรียญทอง ถ้าฟังไม่จบ จำไม่ครบ คงไม่ได้เงิน เห็นเงิน ๕๐๐ เหรียญทองกองอยู่ตรงหน้า เจ้าตัวเล็กจึงใส่ความตั้งใจในการฟังเทศน์ลงไป ร้อยเปอร์เซ็นต์

พ่อตั้งใจฟังธรรมไปถึงตรงกลางเรื่อง โพธิจิต ก็ผลิบาน เกิดการตื่นรู้ขึ้นมา ก็เลศที่สังสมหมักหมมกันมาเป็นแสนล้านชาติภพ ฟังครั้นลงเป็นแถบ ม่านหมอกแห่งอวิชชาอันตรธานไป

(ว.วชิรเมธี, 2553: 28)

คม:ชิด:ลึก

กณดอบเล:โคมฉาย

ว.วชิรเมธี

หัวใจเศรษฐี (๑๑) เม็ดทรายในรองเท้า

อนาถปิ่นจิก มหาเศรษฐี เป็นตัวอย่างของพ่อรวยสอนลูกที่โลกไม่มีวันลืม เพราะท่านรู้จักค้นหา “แก่นสารของทรัพย์” อย่างที่วิญญูชนพึงกระทำ

กล่าวคือ อยู่มาวันหนึ่งท่านมานั่งคิดว่า วัดเราก็สร้างถวายพระพุทธองค์แล้ว ตัวเราเองก็ได้ดีมีมรดกธรรมแล้ว ลูกแก้วเมียขวัญโดยมากเกือบทั้งหมดล้วนเป็นอริยุคคลที่ได้ดวงตาเห็นธรรม เหลืออยู่คนหนึ่งคือเจ้าลูกชายคนสุดท้อง ที่มีวัตรปฏิบัติสวนทางกับตนเองอย่างสิ้นเชิง คือ พ่อสนใจไฟธรรม แต่ลูกสนใจไฟอธรรม พ่อเข้าวัด ลูกเข้าหาอบายมุข ลูกคนสุดท้องของเศรษฐีเปรียบเหมือนเม็ดทรายในรองเท้า ที่ทำให้ท่านรู้สึกไม่มีความสุขกับชีวิตอย่างที่ควรจะเป็น เพราะเขามีนิสัยตรงข้ามกับพ่อทุกอย่าง วันหนึ่งท่านเศรษฐีจึงคิดอุบายขึ้นมาได้ เรียกลูกเข้ามาหาสั่งลูกว่า

“ลูกมานี่สิ ลูกอยากไปวัดไหม”

“ทำไมผมต้องไป วัดมีอะไรดี”

คุณโยมเชื้อใหม่ วัดเขตวันกับคฤหาสน์ของ อนาถปิ่นจิก มหาเศรษฐี ตั้งอยู่ตรงข้ามกันเลย อาตมาไปดูมาแล้วเมื่อต้นปี (๒๕๕๓) จากคฤหาสน์ก็ยังคงอยู่ เรียกได้ว่าอยู่ตรงกันข้ามเลย พ่อไปวัดทุกวัน วันละสามครั้ง แต่ลูกไม่ไป พ่อจึงถาม

“ลูก อยากไปวัดไหม”

“ทำไมผมต้องไป”

“ไม่ไป ก็ไม่เป็นไร แต่ถ้าลูกไปวัดในวันนี้ พ่อจะให้เงินร้อยเหรียญทอง ว่ายังไงอยากไปหรือเปล่า”

ได้ยินว่าพ่อจะให้เงินตั้งร้อยเหรียญทอง ลูกชายรีบรับปาก

“ครับ งั้นผมไปเดี๋ยวนี้เลย”

พอลูกไปวัดตลอดวัน ตอนเย็นกลับมา พ่อจึงถามว่า

“วันนี้พระพุทธองค์เทศน์เรื่องอะไรลูก”

“ไม่รู้สิ” ลูกชายตอบ

“เฮ้ แล้วไม่ได้ฟังธรรมหรือลูก”

“ก็พ่อไม่เห็นบอกว่าต้องฟังธรรมนี่ครับ”

(ว.วชิรเมธี, 2553: 28)

เห็นหรือยังว่าค่านิยมวิปริตอย่างนี้แผ่คลุมโลกนี้ทั้งโลกแล้ว ดังนั้นเราทั้งหลาย ซึ่งวันนี้โดยมากเป็นมหาเศรษฐี และบัดนี้ได้ยกฐานะตัวเองขึ้นมาเป็นมหาเศรษฐี ส่วนคุณโยม ผู้หญิงก็เรียกว่าเป็น มหาเศรษฐีนี้ เพราะเราวิธีที่จะเปลี่ยนเงินเป็นบุญ เปลี่ยนทุนเป็นธรรม นี่คือวิธีการที่ถูกต้องที่เราจะปฏิสัมพันธ์กับเงิน นั่นก็คือเมื่อมีเงิน จงรู้จักเปลี่ยนเป็นบุญ เมื่อมีทุน จงรู้จักเปลี่ยนเป็นธรรม เมื่อมีโอกาสเป็นมหาเศรษฐี ควรเลื่อนตัวเองขึ้นไปอีกเป็นมหาเศรษฐี และเมื่อมีเงินมีทองมากมายมหาศาล หลายแสนหลายล้านบาท ก็ไม่ควรจะยึดอยู่แค่นั้น แต่ควรบอกตัวเองว่า เงินคือปัจจัย ไม่ใช่เป้าหมายสูงสุดของชีวิต เพราะโลกนี้ยังคงมีสิ่งที่สูงกว่าเงิน นั่นคือ ชีวิตดีงาม ชีวิตที่เลิศล้ำเพราะอรรถด้วยมรรคผล นิพพาน คือการเดินอยู่บนหนทางที่ถูกต้อง การมีชีวิตที่อุดมเต็มด้วยความสุขที่เกิดจากความดีงาม และการมีชีวิตที่สงบเย็นและเป็นประโยชน์แก่เพื่อนมนุษย์เพราะถอดถอนความเห็นแก่ตัวได้อย่างหมดจดสิ้นเชิง

ในทางพุทธศาสนา ท่านถือว่าสาระของเงินอยู่ที่การให้ สาระของชีวิตอยู่ที่การเข้าถึงแก่นสารของสังขารธรรม เงินตามนัยของพุทธธรรม ควรถูกใช้เป็นปัจจัย ซึ่งเป็นเครื่องอำนวยความสะดวกในการดำเนินชีวิตให้มีวัตถุประสงค์พร้อม เมื่อมีเงินมากพอจนก่อเกิดภาวะกินอิมมออันแล้ว ก็ควรวางใจในการหาเงินแค่นั้น ไม่มัวหาเงินเพลินจนลืมนึกไปว่ามนุษย์ยังมีศักยภาพด้านอื่นอีกมากมายรอให้พบและพัฒนา

แต่นั้นไปจึงใช้ชีวิตมุ่งไปสู่การหาธรรมมา คำจูนชีวิตด้านใน ให้เบิกบาน สันติ มีความสุข และอิสระ เมื่อชีวิตส่วนตนทั้งด้านนอก (กาย+เงิน) ด้านใน (ใจ+ธรรม) สมบูรณ์แล้ว ก็ควรอุทิศตนบำเพ็ญประโยชน์เพื่อมวลมนุษยชาติด้วยการใช้นั้นเอง เป็นเครื่องมือบำเพ็ญกุศลสาธารณะเหมือนอย่างที่ท่านอดิพนธ์ มหาเศรษฐี ร็อคกี้ เฟลเลอร์ คาร์เนกี อัลเฟรด โนเบล และ บิล เกตส์ ทำให้ดูเป็นอุทาหรณ์

กล่าวอีกนัยหนึ่งว่า เงินต้องเป็นปัจจัย ไม่ใช่เป้าหมาย เงินต้องถูกเปลี่ยนเป็นคุณภาพชีวิต ไม่ใช่ภาระของชีวิต เงินต้องเป็นเครื่องมือของธรรม ไม่ใช่เครื่องมือของอธรรม หากเงินถูกใช้เป็นเครื่องมือของอธรรมเมื่อไหร่ เมื่อนั้นโลกจะถึงการฉกฉวย รุนแรงโหดเหี้ยม และมนุษย์ที่ไม่รู้จักใช้เงินให้เป็นเครื่องมือของธรรม ก็ถือว่าเป็นมนุษย์ที่มีวิวัฒนาการทางปัญญาอยู่ในขั้นต่ำตึกต่ำบรรพ์ ตามคติพุทธ เงินต้องถูกเปลี่ยนเป็นบุญ (ความดี) ทุนต้องถูกเปลี่ยนเป็นธรรม (ประโยชน์สุขของมหาชน) จึงจะเป็นระบบปฏิสัมพันธ์ที่ถูกต้องระหว่างคนกับเงิน

คมชัดลึก

สนอวยเล โคนฉาย

ว.วชิรเมธี

หัวใจเศรษฐี (จบ)

เงินคือปัจจัย ไม่ใช่เป้าหมาย

บริโภคินิยมก็คือ ทำที่เชื่อมั่นกันว่า การบริโภคสูงสุดก็จะทำให้มีความสุขสูงที่สุด ความสุขขึ้นอยู่กับความสามารถในการบริโภคปัจจัยสี่ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกที่ทั้งหมดเท่าที่มนุษย์จะผลิตขึ้นมาเสนอและสนองกันได้

เห็นหรือยังว่าโลกภายใต้ทุนนิยม วัตถุนิยม และบริโภคินิยม ซึ่งเป็นอิทธิพลของโลกาภิวัตน์ ทุนธนาภิวัตน์ หรือกล่าวอย่างสั้นที่สุด อวิชชาภิวัตน์ การครอบงำโลกของอวิชา ทำให้มนุษย์เบียดเบียนตัวเอง เบียดเบียนครอบครัว เบียดเบียนสังคม เบียดเบียนสิ่งแวดล้อม เบียดเบียนโลก ลดทอนศักยภาพของความเป็นมนุษย์ให้ต่ำลงอย่างชนิดที่ไม่เคยมีมาก่อน กระทั่งโลกเข้าสู่กลียุคเกิดสงครามแย่งชิงทรัพยากร แย่งชิงอำนาจ ซ้ำยังมากด้วยวิกฤติต้มยำกุ้ง วิกฤติแฮมเบอร์เกอร์ วิกฤติพลังงาน วิกฤติอาหารเขอะแยะมากมาย เพราะอะไร เพราะว่าชาวโลกในทุกวันนี้ไม่รู้จักเปลี่ยนเงินเป็นบุญ เปลี่ยนทุนเป็นธรรม ไม่รู้จักว่านอกจากเงินแล้วยังมีสิ่งที่สูงกว่าเงินขึ้นไป นั่นก็คือ ชีวิตที่ดีเพราะมีคุณภาพชีวิต และชีวิตที่ดีเพราะมีความเข้าใจต่อโลกและชีวิตอย่างถ่องแท้

ชีวิตที่ดีอย่างพื้นฐานก็คือ การมีคุณภาพชีวิต เพราะรู้จักเปลี่ยนเงินให้เป็นเครื่องมืออำนวยความสะดวกในการดำรงชีวิต ชีวิตที่ดีตามความหมายอย่างสูงก็คือ ชีวิตที่ได้ลิ้มรสมรรคผลนิพพาน ใครก็ตามเดินตรงตามพระพุทธองค์ไปแล้ว ได้ค้นพบสิ่งที่สูงกว่าเงินคือมรรคผลนิพพาน คนคนนั้นจะเห็นเงินเป็นเพียงปัจจัย ไม่ใช่เป้าหมายสูงสุดของชีวิต พุทธศาสนากล่าวว่าเงินคือปัจจัย แต่คนไทยและชาวโลกในเวลานี้ถือว่า เงินคือเป้าหมายสูงสุดของชีวิต ดังนั้นเราจึงทำทุกอย่างเพื่อแลกกับเงิน แม้กระทั่งเราจะสูญเสียการอยู่ในประเทศร่วมกันอย่างสันติ เราก็ยอม

(ว.วชิรเมธี, 2553: 28)

ชายด้วยความรักอย่างสุดซึ้ง นานที่นั่น ท่านเกิดปีติเบิกบานสราญใจ น้ำตาเอ่อท่วมเต็มสองตา พ่อผู้เคยลี้มรรคผลนิพพานชั้นโสดาบันมาก่อนรู้สึกขึ้นมาทันทีว่า “เรานอนคายตาหลับแล้ว สิ่งใดที่พ่อควรจะให้แก่ลูก บัดนี้ เราได้ให้สิ่งนั้นเสร็จสิ้นสมบูรณ์แล้ว”

คืนนั้นมหาเศรษฐีเดินเข้าไปในห้องนอน นอนไม่หลับทั้งคืน รอพระพุทธรองค์จะเสด็จดำเนินมาเสวยในวันพรุ่งนี้เช้า พ่อพระพุทธรองค์เสด็จดำเนินมา สองคนพ่อลูกอรอรับเสด็จด้วยใบหน้าอิมบุญ โดยเฉพาะเจ้าลูกคนสุดท้อง แต่ไหนแต่ไรมา พ่อพระมานี้ไปผับเลยนะ วันนี้พระพุทธรองค์เสด็จดำเนินมาถึง เขาไปรอรับอยู่เชิงบันได คอยตักน้ำล้างพระยุคลบาท เอาผ้าสะอาดมาเช็ด แล้วมานั่งอยู่เบื้องพระพักตร์รอฟังเทศน์ รอประเคนจตุปัจจัยไทยธรรม นั่งเฝ้าขมุ่ขมุ่สงบอยู่เบื้องหน้าพระสงฆ์อย่างชนิดที่ไม่เคยเป็นมาก่อน ภาพที่เห็นเบื้องหน้า ทำเอามหาเศรษฐีผู้เป็นพ่อพูดอะไรไม่ออก วันนี้ช่างเป็นวันที่มหาเศรษฐีมีความสุขที่สุดในโลก มหาเศรษฐีบริจาคเงินนับแสนนับล้านรูปีสร้างวัดให้พระพุทธรองค์ประทับจำพรรษา ยังไม่มีความสุขเท่าได้เห็นลูกชายของตัวเองเข้าสู่เส้นทางธรรม สมกับที่พระพุทธรองค์ทรงตรัสไว้ว่า

“ยิ่งกว่า ความเป็นเอกราชในแผ่นดิน
ยิ่งกว่า ความเป็นเทพเหนือหมู่เทพ
ยิ่งกว่า ความเป็นจักรพรรดิราช
นั่นคือ โสดาปัตติผล”

นี่คือสุดยอดเคล็ดลับของพ่อรวยสอนลูก (การรู้จักเปลี่ยนเงินเป็นบุญ เปลี่ยนทุนเป็นธรรม) ในวันที่มหาเศรษฐีค้นพบว่า ลูกชายของตัวเองได้ค้นพบ “สิ่งที่สูงกว่าเงิน” กล่าวคือ มรรคผลนิพพาน วันนั้นเป็นวันที่มหาเศรษฐีมีปีติสุข คุณโยมเชื่อไหมว่า ในโลกนี้ยังมีสิ่งที่สูงกว่าเงิน คือการได้ก้าวเดินอยู่บนอริยมรรค นี่ต่างหากสิ่งที่เราทุกคนควรจะทำ ประพฤติปฏิบัติ ทุกวันนี่โลกทั้งโลกตกอยู่ในสภาวะทุนธนาภิวัตน์ เงินครอบโลก เพราะโลกาภิวัตน์ ความโลภครองโลก เครื่องมือของทุนธนาภิวัตน์ หรือ โลกาภิวัตน์ ก็คือ วัตถุนิยม ทุนนิยม และบริโภคนิยม

วัตถุนิยมก็คือ ค่านิยมที่ว่า ความสำเร็จของมนุษย์ วัดกันที่ความมั่งคั่งพร้อมในเชิงวัตถุ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสัญลักษณ์ของวัตถุที่สำคัญที่สุดก็คือตัวเงินในบัญชี ที่ยิ่งมากยิ่งขึ้น ยิ่งดี ทั้งๆ ที่เงินที่มากมีนั้น เกินกว่าความจำเป็นที่จะต้องกินต้องใช้นับแสนล้านเท่า แต่ถึงกระนั้น มนุษย์ก็ยังคงถูกกระตุ้นให้ต้องการไม่รู้จบ

ทุนนิยมก็คือ คติที่ถือกันว่า ทุกอย่างตีเป็นเงินได้ทั้งหมด เพื่อการได้มาซึ่งเงินแล้วอะไรที่ขายได้ ก็ควรจะนำมาขายทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นสินค้า วัตถุดิบ ศิลปวัฒนธรรม ภูมิรัฐ ภูมิธรรมภูมิปัญญา แม้กระทั่ง “ชาติ” หรือ “จิตวิญญาณ” ซึ่งเป็นธรรมชาติส่วนที่ลึกและสำคัญที่สุดของความเป็นมนุษย์ ก็หันขายได้ถ้ามีผู้ต้องการซื้อ ทุนนิยมซื้อทุกอย่างขายทุกอย่างโดยไม่สนใจว่าจะส่งผลกระทบต่อคน สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม วิถีชีวิตอย่างไร

คม·ชล·ลิก

นวนิยายเล่มนี้

ว.วชิรเมธี

หัวใจเศรษฐี (๑๒)

ปิติสุข

บัดนี้ เจ้าลูกชายคนสุดท้องของมหาเศรษฐีได้ดวงตาเห็นธรรม สำเร็จเป็นพระอรหันต์ บุคคลชั้นโสดาบัน เป็นผู้เที่ยงแท้แน่นอนต่อพระนิพพานอันเป็นมรรคผลสูงสุดชนิดไม่แปรผันเป็นอื่นอีกแล้ว เย็นวันนั้น เมื่อพระพุทธรองค์ทรงจบพระธรรมเทศนาแล้ว เขาเดินกลับบ้านด้วยสีหน้าปิติเบิกบาน อิ่มเอิบ รับประทานอาหาร ชำระกาย แต่ไม่รีบไปพบหน้าพ่อเพื่อขอรับเงินเหมือนทุกวัน

ดกกลางคืนพ่อกาเคาะประตูเรียก

“ลูก ไปฟังธรรมใหม่วันนี้”

“ครับพ่อ”

“แล้วพระพุทธรองค์เทศน์เรื่องอะไร”

คราวนี้ลูกชายเล่าเป็นฉาก ๆ จำได้ทุกถ้อยกระทงความ

“โอ...ลูกพ่อเก่งจังเลย เออเนี่ยแม่ลูกรัก ฟรุ้งนี้พ่อได้กราบอาราธนาพระพุทธรองค์ไว้ แล้วละ พระองค์ท่านจะเสด็จมาเสวยที่บ้านเราเนลูก ฟรุ้งนี้พ่อพระพุทธรองค์มาเสวยที่บ้านเราเน พ่อดังใจว่าจะมอบเงิน ๕๐๐ เหรียญทองให้กับลูกคนเก่งของพ่อต่อหน้าพระพุทธรองค์เลยทีเดียว”

พ่อดิฉันว่า พ่อจะมอบเงินให้ตนต่อหน้าพระพุทธรองค์เท่านั้นแหละ ลูกชายคนสุดท้องของเศรษฐีหน้าแดงด้วยความอายตั้งลูกคำถึงสูง พลังห้ามปรามพ่อเสียงหลง

“พ่อ อย่าเขี้ยวนะ อย่าให้พระพุทธรองค์รู้ว่า ผมไปฟังธรรมเพราะต้องการเงินค่าจ้าง”

“ทำไมล่ะลูก”

“ผมอายครับพ่อ”

คุณสมบัติพื้นฐานของพระโสดาบันก็คือ ความละอายชั่วกลัวบาปสูงมาก พระโสดาบันนั้นท่านถือหลักของสัตบุรุษที่ว่า

“อย่าเห็นว่าเป็นความเล็กน้อย แล้วจึงละเลยไม่ทำ

อย่าเห็นว่าเป็นความชั่วเล็กน้อย แล้วผลไปทำ”

ลูกชายเศรษฐีพ่อบรรลุโสดาปัตติผลเป็นพระโสดาบันบุคคลแล้ว จึงเกิดความละอายแก่ใจอย่างท่วมท้น

พ่อดิฉันและได้เห็นความเปลี่ยนแปลงในตัวลูกชายเช่นนี้แล้ว มหาเศรษฐีลูบหัวลูก

ธรรมากี่ฉบับ ว่ากันแล้ว

นอบมีได้ใจออกไปเป็นอันมาก
เพื่อสร้างสิ่งที่ดีกว่า การศึกษา
ได้กับตัวเอง หรือคนอื่น
ในสิ่งไหนของเรา แต่การศึกษา
ออกเป็นระดับชั้นของบุตร ระดับอนุบาล
ประถม มัธยม อุดมศึกษา
โดยเฉลี่ยแล้ว หนังสือจะอ้างถึง
ศึกษาศาสตร์ระบบที่วางเอาไว้ มีกันแต่
ของชีวิตไปไม่บ่อยกว่า 20 ปี
แต่สิ่งๆ ที่มีวางอยู่ในหัวของพวกเรา
ศึกษาระบบรวมกันแบบหนึ่ง ว่า บ้างก็
กลับย้อนหน้า การศึกษาแต่ไม่ช่วย
อะไรเลย

ในบางราย ยังได้รับการศึกษา ยังมี
ปัญหาชีวิตมากขึ้น ความสามารถในการ
บริหารจัดการชีวิตตัวเอง คนเป็นทุกข์ของ
ศึกษาตฤณาคือโลก โลก ของ อ่าง
ห้วยกับบ้าน

บางคนที่ได้รับการศึกษา กลายเป็น
ทำดีคือช่วยตัวเองไม่เป็น
ความปรารถนาเรียนในการใช้สติปัญญา
หลาย ๆ คน พุศ ก็อะไร ก็คืออยู่ใน
อากาศดีจนทางปัญญาของผู้อื่นเปลี่ยน
แต่ในบางคนที่รับทั้งนี้ ทั้ง ๆ ที่ได้
รับการศึกษาแล้ว แต่กลับ ยิ่ง
ยิ่งไกล การศึกษา กลายเป็นศัตรู
อันคมกริบที่เราใช้ทำลายชีวิตตนเองและ
คนอื่นอย่างน่าอัศจรรย์
การศึกษาที่ให้เป็นและเป็นอยู่ในทุก
วันนี้ จึงเป็นเพียงการวิ่งแข่งหรือมีให้คน
นำไปทำมากกว่า แต่ยังไม่ใช่วิธี
ในการ เปลี่ยนคุณภาพชีวิต ของคนให้

การศึกษาเริ่มต้น เมื่อคน...

สามารถยกระดับของจากจุดเริ่มต้นมาเป็น
ก็ยกย่องคนได้ดีอย่างที่ควรจะเป็น
แม้ไม่รู้ยุคซึ่งมากด้วยคนที่ได้รับการศึกษา
มาอย่างเต็มระบบ
ก็กลับได้ไม่เต็มตัวด้วยชีวิตด้วยปัญญา-
ถูกแบ่งการล่า การไล่ อยู่ดีไม่ไหน
การศึกษาที่แท้ ซึ่งสามารถเปรียบเทียบ
หนึ่งให้ พลัง จากคุณธรรมความดีที่คนให้เป็น
คนดีนั้น เริ่มตั้งแต่โรงเรียน เริ่มตั้งแต่การอบรมการ
แบบใด เป็นไปอย่างที่คิด

๐ ๐ ๐ ๐
ในบางคนที่รับการศึกษา ยังมี
กำลังอ่อนหรืออยู่ในวิถี โจรคนหนึ่งอย่าง
อย่างเดียวกัน ชีวิตชีวิตที่ออกมาใช้กัน
-มีเงินเท่าไร ส่งมาให้หมด ถ้าคิดถึถึถึ
เข้าไปใช้ชีวิตกันนะ
จ. ว. โจร โจรคนหนึ่งก็ว่าอย่างการไป
สวดมนต์นั่งอยู่ที่พระพุทธรูป ก่อแบบอย่างคิด
ราคาอยู่ไปว่า
"อย่าเพิ่งถอนออกมาได้ไหม เงินอยู่ใกล้ตัว
ไหน อย่าก็ไปเปิดเขียง"
ว่าพวงกับเงินพระพุทธรูปไปเห็นไม่มี
อะไรเกิดขึ้น

ขณะที่ใจกำลังง่วนกับเงินในลิ้นชัก ทำก็เออ
ทำก็เออ ครั้นถึงหัวค่ำเสียงที่กึกก้องเสียงไม่
เชื่อว่าทำกำลังถูกปล้น
"โอ... อย่าเอาเงินไปไหนนะ เหลือไว้ให้

อดมาช่วยกันในวันพุธนี้ด้วย
ใจกว้างใจไปถึงไหนหนะ เหลือไว้ในลิ้นชักไม่
ก็ทำ ทำ แล้วก็จากไปอย่างงู คอปลิวก็ขยับเขยื้อน
เขยื้อนพืดพืดพืด
ขณะที่ใจกำลังง่วนกับเงินในลิ้นชัก
ปมจางจางจางก็เอียงบางบางประไรคั่งก้าง
นี่อยู่ใครให้เข้าไว้ห้อง หัวรู้จึกของเคยเสีย
บ้างสิ
เจ้าวรายี่ยังไปใช้ครู ก่อนจะเอ่ยปากขอ
คุณอย่างเสียไม่ได้ แต่ก็ได้คิดดีจากไปอย่างไร
ร่องรอย

ไม่นานหลังจากนั้น ตำรวจจับโจรคนนี้ได้ ผู้
เสียหายหลายคนคิดว่าเขาเป็นเขาเป็นกับของนา
ตัวกัน เมื่อเขาทราบข่าวได้ไปใครเอาก็อย่าง
ชื่อของหลวงพ่อก็เป็นหนึ่งไปรายตามที่ถูกพาดพิง
ถึง ตำรวจตามหาที่วัดและขอตอบปากคำ ทาน
จ. ว. โจร โจรคน
"เจ้าคนนี่ไม่โจร อย่างน้อยในส่วนตัวออกมา
ได้เคยก็ช่วยกันเรา จ้าไว้ว่า ตามมาเป็น
ผู้มอบเงินให้เขามอง ครั้นรับเงินในแล้ว ก่อจะกลับ
เขาหัวรู้จึกของเคยเสียต่างหาก"

เจ้าหัวไม่เพียงคำให้การของอาจารย์แล้วจึง
เกิดสำนึกบางอย่างซึ่งไม่ใจ
แต่อย่างไรก็ตาม เมื่ออาจารย์ให้กำเส้น
งานเขา แต่เจ้าทรมานอื่น ไม่คิดเช่นนั้น หลายปี
ผ่านไปเมื่อเขาพ้นไปของออกมาจากคุก สิ่งแรกที่ตา
ทำก็คือ กลับไปหาอาจารย์จ. ว. และขอฝากตัวเป็น
ศิษย์ท่านไปตลอดชีวิต ■

(จ. ว. ว. ๒๕๖๓, 2553: 56-57)

SSS มา กั ว ด้ ว บ ั
ว.จ.วิกรมเมธี

คำ

สองว่าด้วย นตดา
เป็นคำเชื่อมกับเงาของ
พุทธศาสนา
เมื่อเราตรวจพุทธพจน์ดี ๆ ทุกครั้ง
เราจะสะดุ้งกับบางคำในนตดาเสมอ
ในบทที่แปดตอนต้น เราจะได้พบ
คำเชื่อมที่ว่า สองว่าด้วยผู้ซึ่งมีนตดาต่อ
สรรพชีพ หรือพูดอย่างไว้ชัดแจ้งก็
ไม่มีนตดาที่ใด ไม่มีสิ่งใด ไม่มีชื่อยาเข้
ไม่มีปริณาม

สามคำนี้เห็นเป็นแห่งตามธรรม
ของวาทัน ต้องไปรวมเข้าไว้จึงเป็น
กรอบของนตดาที่พูดด้วยอย่างกว้าง
ซึ่งสัตว์ที่มีชีวิตอยู่และสิ่งอื่นใดในโล
ผู้ซึ่งมีปรมาภพ

เป็นความที่วิเศษจากจุดที่เรากำลังเห็น
นี่เองและจะบอกไปจนสุดถึง
จักรวาลอันไม่มีที่สิ้นสุด

นตดาที่เห็นเพื่อใช้พรมแดน
ไว้ชัดแจ้งก็ (อันมีอยู่ตามนตดา) แต่
ออกไปอย่างไม่มีสิ่งใด บรรดาจะ
ให้สรรพชีพ สรรพชีพ มีความสุขโดย
ส่วนเดียว

หลักของนตดาเป็นเชิงที่
ในทางพุทธี ขุทมิณเป็นเรื่องราว
แต่ในทางปฏิบัติ ใช้ทุกขณะทำให้
เพราะมีอยู่เสมอที่ใด ไม่ยอมให้
ใครบงการเมื่อรวมสุข มีอยู่อย่างที่เรา
รู้จักว่า เขายังไม่ยอมยกมือให้ใครบงการ
และนี่ทำให้ไม่ยอมยกมือให้ใครบงการ
ยังมีชีวิตที่ บริบูรณ์ อย่างแท้จริง
นตดาที่อื่นก็ว่าไม่ต่างเชิงใด จึงมี

คณทุกภควิมมีบ้อยยกเว้น

ไม่ใช่บตดาไว้พระเจดีย์ หากแต่เป็น
นตดาที่ขั้ว วออยู่เบื้องตึกในพระวิหาร
และมีเป็นชิ้นหนึ่ง จึงเป็นนตดาที่มี
คณน้อย ยังไม่สมบูรณ์เพราะลึกลับใจของ
ผู้ซึ่งนตดาให้มีความรักแก่สัตว์ทั้งโลก
อย่างเสมอเท่ากัน

เมื่อมีจิตใจใจแคบ พลังของนตดา
ก็จึงไม่บริสุทธิ์
สำหรับผู้ซึ่งไปอาบแสงนตดาได้อย่าง
หมดใจ ก็จะไม่ยอมยกเว้นสิ่งใดกับนตดา
ไป ผิดกับเจตนาที่จะถึงเวลาที่เลิกแบ่งแยก
สรรพชีพ สรรพสัตว์ ออกเป็นพวกๆ พวก
เขาเป็นสัตว์ หรือเป็นสัตว์ชนิดหนึ่งนตดา
จนกระทั่งการรับยอดศีลตามกรรมของเห็น

สรรพสัตว์ให้แตกต่างหลายด้วยความ
เป็นหนึ่ง และตามการที่กสรรพัศน์ สรรพ
ชีพได้บ่งพลังใจจริงๆ หากฝึกถึงขั้นนี้เกิน
เมื่อไหร่ เมื่อไหร่ไรก็ได้ชื่อว่า เป็น นตดา
พรมวิภพ (ผู้มีนตดาเป็นเรือนใจ) อัน
ถือกันว่า บรรลุเป้าหมายสูงสุดของการ
แสงนตดาแล้วโดยสมบูรณ์

"โสด ปิตถัมภิกา นตดา"
"นตดาธรรม คำจุลโสด"

0 0 0

ขานนตดาหนึ่ง จึงงนทุกชีวิต
ส่วนทุกสิ่งให้ภควิมมีผู้ซึ่งสิ้น เมื่อทำบุญ
เสร็จแล้ว พวกก็ให้พร เมื่อพระให้พร
เขาบอกว่า

"หลวงพ่อกับ กรรมของนตดาได้
ในส่วนที่สุดที่สุดของนตดาอยู่ที่ไหน
ขอรับ"

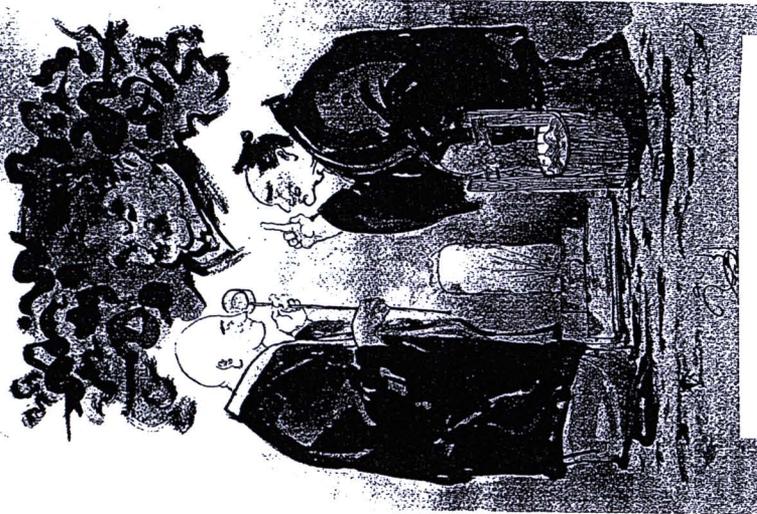
"อภิวานะกรรมของนตดา สรรพ
สัตว์ทั้งโลกจะได้รับส่วนนตดากรรม
ส่วนนี้ของนตดาไปครึ่งนี้ด้วย"
ได้เป็นเช่นนั้น ขานเรียกพิททำไม้ดี
เขาตอบว่า

"หลวงพ่อกับ กั สรรพสัตว์ทั้งโลกก็
จะได้รับส่วนนี้ด้วย กรรมหนึ่งก็ได้รับ
เพราะศรัทธาใจ คงจะแบ่งส่วนนตดา
ไปจากนตดา หลวงพ่อกับ ได้ไปตลอด
นตดาที่ส่วนนตดาให้เฉพาะกรรมมาได้
ไหนหรื"

หลวงพ่อกับเขาจึงใจแคบ จึง
อธิบายว่า การสวดนตดาที่ส่วนนตดาด้วย
นตดาที่อื่น จะต้องแบ่งส่วนนตดาทุก
ไปยังสัตว์ทั้งโลกอย่างไม่มีข้อใด ไม่เลือก
ที่ใด ไม่ยกเว้น หากแต่ต้องแบ่งส่วนนตดา
นั้นออกไปด้วยไม่คิดหรือเอาที่ผิดแห่ง
สวดโดยส่วนโลกด้วยจิตใจไพศาล ไว้ชัด
จึงที่เรามาถึงนี้บ้าง ขานฟังแล้ว ยังไม่
ยอมจำใจ เขาจึงขอรับว่า

"หลวงพ่อกับเห็นนตดาอยู่" เขายัง
กอบเจมีนตดา

"แต่ไปบดกันบ้างได้หลอรับ ผมมี
เพื่อนเป็นนตดาหนึ่ง มันก็พูดกรรมแล้ว
ระยิบระยับผมไม่ยอมยกมือให้ ได้ หลวง
พ่อกับขอไปรวมกันกับสัตว์โลกทั้งปวงขอ
ขอรับ"

(ว.จ.วิกรมเมธี, 2553: 56-57)

(จ. วชิรเมธี, 2553: 56-57)

ธรรมภาควัดมณี

ว. ช. ช. มณี

สี่

๑. ขรรคที่ผูกของพระอริยโ
มี 5 ประการ
๒. เราผูกเพื่อช่วยเป็นอริยธรรม
ธรรมชา ไม่มีใครช่วยที่ช่วยคนอื่นได้
๓. เราผูกเพื่อช่วยเป็นอริยธรรม
ไม่มีใครช่วยที่ช่วยคนอื่นได้
๔. เราผูกเพื่อช่วยเป็นอริยธรรม
ไม่มีใครช่วยที่ช่วยคนอื่นได้
๕. เราผูกเพื่อช่วยเป็นอริยธรรม
ไม่มีใครช่วยที่ช่วยคนอื่นได้

๖. เราผูกเพื่อช่วยเป็นอริยธรรม
ไม่มีใครช่วยที่ช่วยคนอื่นได้
๗. เราผูกเพื่อช่วยเป็นอริยธรรม
ไม่มีใครช่วยที่ช่วยคนอื่นได้
๘. เราผูกเพื่อช่วยเป็นอริยธรรม
ไม่มีใครช่วยที่ช่วยคนอื่นได้
๙. เราผูกเพื่อช่วยเป็นอริยธรรม
ไม่มีใครช่วยที่ช่วยคนอื่นได้
๑๐. เราผูกเพื่อช่วยเป็นอริยธรรม
ไม่มีใครช่วยที่ช่วยคนอื่นได้

ไม่เรื่อทักช้า..เขามาแน่

การเจริญธรรมที่ดี มีผลตามแบบ แต่แบบที่นำมาใช้ต้องใจเองได้ทุกวันนี้คือ การที่ตัว
"วันนี้ คือ วันสุดท้ายของชีวิต"
ผู้รู้ที่คิดว่า วันนี้คือวันสุดท้ายของชีวิต จะรีบทำความดีแล้ว เขาจะใช้เวลาแต่ละวัน
อย่างรู้ค่าที่สุด เลือกรสชาติที่ตนชอบที่สุดที่คิดดีที่สุด วันหนึ่งมีความตามหาพรากตน หรือ
ตายอันเป็นที่รัก ก็จึงไม่มีเหตุให้ต้องเสียใจไปภายหลัง
แต่ในทางกลับกัน หากเราไม่เคยเจริญธรรมแต่เสีย
พลังที่ความตายจึงจะมาถึงตน หรือตกอันเป็นที่รัก ต่างคนก็ต่างแต่จะกระทำราว
หากไปห้องรับแขกไปสู้อื่น
คนที่เตรียมตัวตาย จึงไม่กลัวตาย
สาวคนที่ไม่เคยเตรียมตัวตาย ความตายนั้นเป็นเรื่องน่ากลัว
กลัวว่าสิ่งชั่ว ที่น่าทำ กลับไม่ได้ทำ กลัวว่าสิ่งดีที่ทำได้แล้ว จะไม่ทำตามทุกสิ่งทำได้ใน
โลกหน้า

0 0 0

อาจารย์เคยเจออยู่หลายคนหนึ่ง นอกที่ดูก็ดูดีด้วยตัวสัพพัญญูธรรม
"ไม่เป็นไร ฉันแค่ต้องจากพวกเธอไปนะ"
ญาติพี่น้องแล้วนี่ อาจารย์ได้แต่แอบยอ
"ดังนั้น ในวันนี้เวลาที่เหลืออยู่ไม่มากนัก พวกเธอควรเร่งสั่งให้"
ศิษยาภิบาลฟังแล้วพจนาคิดไปว่าท่านพูดเล่น แต่ในขณะนั้น พวกเขาก็พูดกันเองถึง
ต่อมาพอถึงวันสุดท้ายของวันนี้ ท่านผู้เฒ่าพูดอีกว่า
"พวกเธออย่าเร่งสั่งมากนักอย่างนี้ แต่อย่ารีบร้อน พยายามฟังให้ดี และอย่ารีบร้อน
ก็จะรออยู่จากพวกเธอไป"
ศิษยาภิบาลฟังแล้วพจนาคิดว่าท่านพูดเล่น เป็นเรื่องง่าย คิดไปว่าท่านอาจารย์ขำ
รับความกลัว จึงรีบเอ่ยตอบ พจนาคิดอยู่ในใจว่าท่านพูดเล่น มีหน้าที่ทำก็ทำ
มองไม่เห็นความกลัวนั้นจะบอกได้อย่างไร
เพียงคนเดียวเอง ก็จะไม่รีบร้อน
พอถึงเวลาตาย ศิษยาภิบาลฟังแล้วพจนาคิดว่า อาจารย์ผู้เฒ่า จากไปแล้วอย่างใจเย็นกับ

ธรรมภาควิชา

รวมกับผู้บริหารเชิงสังฆไม่
อาจแยกจากกัน ถ้าเราไม่แยก
ธรรมะออกจากผู้บริหาร หรือ
แยกตัวออกจากการบริหารแล้ว ก็
นั่นแหละ ไม่มีกิจจริง บริหารแต่ไม่มี
คุณธรรม ก็กลายเป็นเพียงคนเก่งที่เก่ง
ถึงผู้บริหารที่มีคุณธรรมที่แท้จริง
เพราะชาติวิไลธรรมะ ถึงใช้ยานา
บริหารที่ไม่ดีพินาศ ดังนั้น ธรรมะใน
การบริหารจึงเป็นสิ่งจำเป็นขาดไม่ได้
ธรรมะในการบริหารที่ถูกต้องไม่
สามารถนิยมยกย่องในทันทีได้ทั้งหมด
จะขอชื่นชมยกย่อง เพื่ออนาคต
เปลี่ยนเรียนรู้กันเพื่อมาขอปรึกษาหารือ

ทฤษฎีผู้บริหาร

- ทฤษฎีผู้บริหาร 4 แบบ คือ
- 1.ผู้บริหารแบบพนักงานรถไฟ
- 2.ผู้บริหารแบบนายแพทย์
- 3.ผู้บริหารแบบช่างาน
- 4.ผู้บริหารแบบชาวประมง

ผู้บริหารแบบพนักงานรถไฟ :

อากาศแห้งแล้งจากญี่ปุ่น แห้งผ้ง
รถไฟในญี่ปุ่นมีรถแล่นขบวน ถึงวิ่งรถไฟ
ที่เดินหัวขบวนผู้โดยสารขึ้นได้ อากาศ
แต่อากาศที่วิ่งขบวนรถขบวนวิ่งไป
การทดลอง ถ้ามีรถไฟขบวนที่รถไฟ
ขบวนที่แล่นขบวนรถไฟขบวนที่วิ่ง
แต่ในอากาศที่วิ่งขบวนรถไฟขบวนที่
การวิ่งขบวนรถไฟขบวนที่วิ่งขบวน
ขบวนที่แล่นขบวนรถไฟขบวนที่วิ่ง
ขบวนที่แล่นขบวนรถไฟขบวนที่วิ่ง

ธรรมะสำหรับนักบริหาร

สิ่งที่ไม่ดีถึงไหน ไม่เพียงแต่ในตรงเวลา แต่

ยังตรงเวลาประจำ
ผู้บริหารแบบพนักงานรถไฟในเมือง
รถไฟ คือ ไม่ดีถึงไหน ไม่เพียงแต่ในตรงเวลา แต่
ยังตรงเวลาประจำ
ผู้บริหารแบบพนักงานรถไฟในเมือง
รถไฟ คือ ไม่ดีถึงไหน ไม่เพียงแต่ในตรงเวลา แต่
ยังตรงเวลาประจำ

ผู้บริหารแบบนายแพทย์ :

ผู้บริหารแบบนายแพทย์ คือ เอาธรรมะ
มาใช้กับคนไข้ที่ไม่เป็นโรค นึกถึง
อะไรที่ไม่เป็นโรค นึกถึงคนไข้ที่ไม่
เป็นโรค นึกถึงคนไข้ที่ไม่เป็นโรค

ผู้บริหารแบบช่างาน :

ผู้บริหารแบบช่างาน คือ เอาธรรมะ
มาใช้กับคนที่ไม่เป็นช่างาน นึกถึง
คนที่ไม่เป็นช่างาน นึกถึงคนที่ไม่
เป็นช่างาน นึกถึงคนที่ไม่เป็นช่างาน

ผู้บริหารแบบชาวประมง :

ผู้บริหารแบบชาวประมง คือ เอาธรรมะ
มาใช้กับคนที่ไม่เป็นชาวประมง นึกถึง
คนที่ไม่เป็นชาวประมง นึกถึงคนที่ไม่
เป็นชาวประมง นึกถึงคนที่ไม่เป็นชาวประมง

ผู้บริหารเชิงสังฆ :

ผู้บริหารเชิงสังฆ คือ เอาธรรมะ
มาใช้กับคนที่เป็นสังฆ นึกถึง
คนที่เป็นสังฆ นึกถึงคนที่เป็นสังฆ
นึกถึงคนที่เป็นสังฆ

ผู้บริหารแบบนายแพทย์ :

ผู้บริหารแบบนายแพทย์ คือ เอาธรรมะ
มาใช้กับคนไข้ที่ไม่เป็นโรค นึกถึง
อะไรที่ไม่เป็นโรค นึกถึงคนไข้ที่ไม่
เป็นโรค นึกถึงคนไข้ที่ไม่เป็นโรค

ผู้บริหารแบบช่างาน :

ผู้บริหารแบบช่างาน คือ เอาธรรมะ
มาใช้กับคนที่ไม่เป็นช่างาน นึกถึง
คนที่ไม่เป็นช่างาน นึกถึงคนที่ไม่
เป็นช่างาน นึกถึงคนที่ไม่เป็นช่างาน

ผู้บริหารแบบชาวประมง :

ผู้บริหารแบบชาวประมง คือ เอาธรรมะ
มาใช้กับคนที่ไม่เป็นชาวประมง นึกถึง
คนที่ไม่เป็นชาวประมง นึกถึงคนที่ไม่
เป็นชาวประมง นึกถึงคนที่ไม่เป็นชาวประมง

ผู้บริหารแบบพนักงาน

ผู้บริหารแบบพนักงาน คือ เอาธรรมะ
มาใช้กับคนที่ไม่เป็นพนักงาน นึกถึง
คนที่ไม่เป็นพนักงาน นึกถึงคนที่ไม่
เป็นพนักงาน นึกถึงคนที่ไม่เป็นพนักงาน

ผู้บริหารแบบนายแพทย์

ผู้บริหารแบบนายแพทย์ คือ เอาธรรมะ
มาใช้กับคนไข้ที่ไม่เป็นโรค นึกถึง
อะไรที่ไม่เป็นโรค นึกถึงคนไข้ที่ไม่
เป็นโรค นึกถึงคนไข้ที่ไม่เป็นโรค

ผู้บริหารแบบช่างาน

ผู้บริหารแบบช่างาน คือ เอาธรรมะ
มาใช้กับคนที่ไม่เป็นช่างาน นึกถึง
คนที่ไม่เป็นช่างาน นึกถึงคนที่ไม่
เป็นช่างาน นึกถึงคนที่ไม่เป็นช่างาน

ผู้บริหารแบบชาวประมง

ผู้บริหารแบบชาวประมง คือ เอาธรรมะ
มาใช้กับคนที่ไม่เป็นชาวประมง นึกถึง
คนที่ไม่เป็นชาวประมง นึกถึงคนที่ไม่
เป็นชาวประมง นึกถึงคนที่ไม่เป็นชาวประมง

ด้วย นักคิดผู้บริหารแบบธรรม

ด้วย นักคิดผู้บริหารแบบธรรม คือ เอาธรรมะ
มาใช้กับคนที่ไม่เป็นนักคิด นึกถึง
คนที่ไม่เป็นนักคิด นึกถึงคนที่ไม่
เป็นนักคิด นึกถึงคนที่ไม่เป็นนักคิด

ผู้บริหารแบบธรรม

ผู้บริหารแบบธรรม คือ เอาธรรมะ
มาใช้กับคนที่ไม่เป็นธรรม นึกถึง
คนที่ไม่เป็นธรรม นึกถึงคนที่ไม่
เป็นธรรม นึกถึงคนที่ไม่เป็นธรรม

ผู้บริหารแบบธรรม

ผู้บริหารแบบธรรม คือ เอาธรรมะ
มาใช้กับคนที่ไม่เป็นธรรม นึกถึง
คนที่ไม่เป็นธรรม นึกถึงคนที่ไม่
เป็นธรรม นึกถึงคนที่ไม่เป็นธรรม

ผู้บริหารแบบธรรม

ผู้บริหารแบบธรรม คือ เอาธรรมะ
มาใช้กับคนที่ไม่เป็นธรรม นึกถึง
คนที่ไม่เป็นธรรม นึกถึงคนที่ไม่
เป็นธรรม นึกถึงคนที่ไม่เป็นธรรม

(จ.วชิรเมธี, 2553: 56-57)

ธรรมากว๊าน

ว.จิวินธี

ใบบอกเมืองที่สัมพันธ์พระ โดยปัญหาธรรมแบบที่พูด ซึ่งขออนุญาตแยกตัวว่า เป็น

ญาติแห่งพระพุทธรูปของได้ เมื่อมองไปยังส่วนอื่น มันมีองค์หนึ่ง ที่จะเป็นบ้านเมืองที่สงบสุขทุกแห่ง เพราะในเมื่อมีพระพุทธรูปอยู่ ก็ย่อมมีโลกธรรมสี่ข้อได้ใช้บัญญัติ อันวิเศษสุดนั้น ในกรมเป็นแผนกที่ชีวิต สหสัมพันธ์กัน

แต่ในโลกรวมกันเป็นจริง อาจไม่เป็นเช่นนั้น เพราะจากจากแล้วแต่ตัวที่สัมพันธ์นั้น ไร้อย่างดีทุก โดยทั่วไปในผู้ที่เกี่ยวข้องกัน จากนั้นก็ถึงบุญและชีวิต ส่วนเจ้าของสัมพันธ์ก็เกี่ยวข้องกันว่า พวกมันมีวิเศษพิเศษไว้ในตอนธรรม โดยที่แทนไปโดยนิตยออกอากาศ

บางทีไม่พบแต่ไม่บ่อยเลยยกเทกัน เวลาสัมพันธ์กันเหมือนก็ไม่ค่อยผูกพันกัน

สัมพันธ์ได้รับการบูชาอย่างหนึ่ง หรือที่ให้นามการบูชาไปอย่างหนึ่ง ไม่ใช่ได้และแยกกัน

เป็นได้อย่างดีที่ตนเองหรือ เครื่องประดับที่หนึ่งที่หนึ่ง

พูดว่าในทางธรรมนั้น หากจะมีอยู่ ทั้งจึงแห่งวิญญูซึ่งสูงส่งที่มนุษย์ได้รู้ ที่ก่อให้เกิดความมากอยู่ใต้น้ำดูของตนอย่างความยึดติดใจกัน ยึดติดกันแล้ว คนได้ศึกษาองค์เอาไว้แล้ว และพร้อมจะส่งออกไปยังคนต่อไป ในภาพพุทธที่แบบที่ใจอย่างหนึ่ง

พระอุตรที่ดกที่สุด

ผู้ที่มี เมล็ดจากเมล็ดว่า หนังสือ หรืออีกต่าง
แล้ว
สัมพันธ์ ย่อมแล้ว ความสัมพันธ์ที่ดกด้วย
แต่สัมพันธ์ที่ไปทุกทิศทาง ไปทุกที่ออกมา
ประจักษ์ได้เพื่อแก้ปัญหาในชีวิตจริง
ที่ไม่ต่างอะไรกับหนังสือที่ดกด้วย
ปฏิบัติปฏิบัติเหมือนว่า ไป

สองวิธีของไปปฏิบัติหนังสือของ
ก็แตกต่างกันไป
สัมพันธ์ดี อยู่ในที่ และอุปถัมภ์โดย
เปิดออกต่อบ้านหรือโลก?

การเปิดให้สัมพันธ์ที่อุดมด้วยปริชาญาณ
อันลึกซึ้ง กลางศตวรรษเป็นเพียงของระดับอื่น
ต้นหนังสือเล่มนี้ไปเพื่อรับแจก ไม่ไปตีพิมพ์
หรือไม่ก็ส่งแจก

ใช่หรือไม่ว่า ผู้ที่มีที่อยู่ที่ มีที่เหมือนกับไม่มี
บูชา ก็เหมือนกับไม่ได้รับการบูชา
รักษาไว้ ก็เหมือนกับไม่รักษา
เป็นไปเรื่องหนังสือแจกหรือ?

0 0 0

ผู้รักการปฏิบัติธรรมที่หนึ่งไปขึ้นชื่อ
แต่สุดคน มีความประสงค์ที่อยากจะทำพระ
สุดจากภาวธรรมอันเป็นกลางเป็นขึ้น แต่ขึ้น
ต่อมารวมกันนี้ไม่ใช่เรื่องง่าย เป็นต้นว่า ต้อง
แกะตัวหนังสือที่เป็นหนังสือที่ดกด้วย ไปจะดี
มาไว้ที่นั่นที่นั่นการวิจัยหนังสือที่ดกด้วย
ลักษณะแต่ที่นี้ที่หนังสือ

แต่ที่ว่า ที่ว่านี้เป็นแบบใหญ่ แต่สุดสุดคนก็
ไม่เคยยอมแพ้ เว้นแต่ออกไปเป็นใจจากวิถีชีวิต
ที่หรือด้วยความมุ่งมั่น แต่แห่งมีความตั้งใจ
สูง ว่า เป็นจากวิถีชีวิตที่หาไม่ได้

ไปด้วย จะได้มีมาแต่ละครั้งๆ ต้องพร้อมไม่
น้อย แต่ไม่จำเป็นอย่างไร ในที่สุด เมื่อ
เวลานางไปถึง 10 ปี ก็ได้มีมากพอที่จะพิมพ์
พระสูตร

ในปีที่ได้มีหนังสือพระสูตรเล่มนี้เอง
แต่ถูกกีดกันออก มันจากนั้นก็อยู่โดยปริยาย
ห้ามปรามกันเอง พระสูตรเล่มนี้คือเรื่อง
และกล่าว ถึงกบฏที่นั่นแล้ว ๑๓๐๐ ปีคือ
ความอดอยากที่พระราชาคนต่อมา
ที่ตามมา กับหนังสือว่า

แต่สุดคนที่คิดในใจนี้ที่ได้จากการเขียนไป
เพื่อพิมพ์พระสูตรนั้น บริษัทที่ช่วยหนังสือ
ก็ออกตัวว่าไม่พบราคาคนต่อมา
จากนั้น ก็เริ่มออกออกๆ ี่ไปจนถึงเมื่อ
พิมพ์พระสูตรอีกรอบ

หนังสือนี้พอพิมพ์อยู่ในที่ที่รุ่งเรือง
พิมพ์พระสูตรได้แล้ว ก็ให้ไปถึงอีกที่ไรก็ตาม
ที่มากับพระพุทธรูป แต่สุดคนที่ออกทางเงิน
เพื่อร่วมสวดที่กระทำกันโดยไม่ดูที่เนื้อหา
อะไรก็ถูกไป เราคิดว่าในใจนี้จากหนังสือที่
อีกครึ่งที่ช่วยแก้ปัญหาของเพื่อนร่วมชาติ

หนังสือที่หนึ่งถูกที่ไรก็ตามแต่ที่ว่าแล้ว
แต่สุดคนที่มองพระสูตรเพื่อพิมพ์พระ
สูตรอีกครึ่งหนึ่ง ความนี้ ไปไหนที่ถึงไปว่าจุด
สมานและแบบที่ทุกประการ มันแต่เป็นต้น
มาพระสูตรที่ได้รับการจัดพิมพ์เป็นภาษาอยู่ใน
ใจนี้ก็เกิดขึ้นในต้นแต่คนที่อยู่

ทุกวันนี้ อาจไปไม่มากแต่ไปถูกหลานฟัง
อยู่ตลอดเวลา

แต่สุดคน เคยพิมพ์พระสูตรสามชุด
สองชุดแรกนั้นเป็นชุดสองหน้า
แต่เป็นของชุดที่ตีพิมพ์ชุดสุดท้าย อย่างไม่มี
หนังสืออื่นกับได้

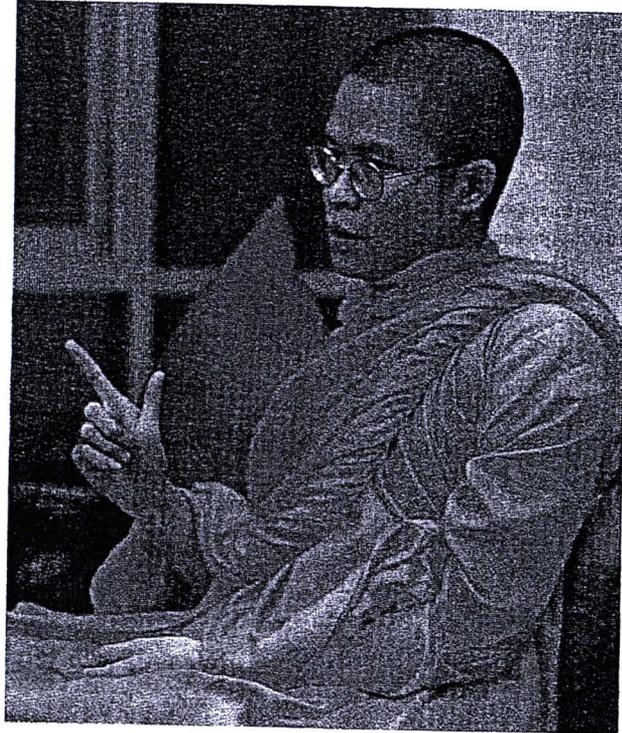

(จ.จิวินธี, 2553: 56-57)

ธรรมภาณวิวัฒน์
ว.วชิรเมธี

ศ.ค.ศ.๒๕๕๔

Happy New Year 2011

จตุรพลัง

พลังทั้งสี่ เพื่อความสวัสดิ์ของสังคมไทย

1. พลังปัญญา = ไม่เชื่อต้องศึกษา
ไม่มีปัญญาต้องเรียนรู้
2. พลังความเพียร = พึ่งความเพียรของตน
ดีกว่าพึ่งการบงแหวดา
3. พลังความสุจริต = ทำมาหากินอย่างสุจริต
ดีกว่าหลงผิดคอร์รัปชั่น
4. พลังความสามัคคี = ร่วมกันเกิด ร่วมกันทำ
ร่วมกันแก้ปัญหาประเทศไทยพันวิกฤติ

จตุรพลัง

ปัญญา เฒ่าแก้วแก้ว
วิริยภาพ ตูจแรง
สุจริต ดังกำแพง
สามัคคี ปานฟ้า

กำแสง
โรจนกล้า
ไพเราะ สดพ้อ
พอกดาวดินหอม.

ว.วชิรเมธี

(ว.วชิรเมธี, 2553: 56-57)

จตุรพลัง

พลังทั้งสี่ เพื่อความสวัสดิ์ของสังคมไทย

1. พลังปัญญา = ไม่เชื่อต้องศึกษา
 = ไม่มีปัญญาต้องเรียนรู้
2. พลังความเพียร = พึ่งความเพียรของตน
 = ดีกว่าพึ่งการบนทวดา
3. พลังความสุจริต = ทำมาหากินอย่างสุจริต
 = ดีกว่าหลงผิดคอร์รัปชั่น
4. พลังความสามัคคี = ร่วมกันคิด ร่วมกันทำ
 = ร่วมกันนำประเทศไทยพ้นวิกฤติ

o o o

จตุรพลัง

ปัญญา เหนกเง็กแก้ว
วิริยภาพ ดุจแรง
สุจริต ตั้งกำแพง
สามัคคี ปานฟ้า

กำแสง
โรจน์กล้า
ไพเศษ สุดพ่อ
พอกตัวดินหอม.

ว.วชิรเมธี

(ว.วชิรเมธี, 2553: 56-57)

ศิลปะการลบจากหลังม้า

ธรรมาภิวัดณ์

ว.วชิรเมธี

นักอรรถาภิธานที่ผู้เขียนจัดขึ้นต่างกรรม ต่างวาระ เช่น ภาพนาสำหรับคนรุ่นใหม่ ภาพนาสำหรับนักธุรกิจ ภาพนาสำหรับครอบครัว ภาพนาสำหรับสตรีที่กำลังตั้งครรภ์ หรือภาพนาสำหรับพระภิกษุ-สามเณร และภาพนาสำหรับชาวต่างชาติ ที่ศูนย์วิปัสสนาไร่เชิญตะวันนั้น ผู้เขียนลองสังเกตดูผู้เข้าร่วมภาพนามาหลายปี ได้พบความจริงอย่างหนึ่งว่า หลายคนที่จะเข้าร่วมภาพนา เริ่มนึกถึงการภาพนาก็ต่อเมื่อเริ่มค้นพบว่ามีปัญหาสุขภาพบางอย่าง หรือเริ่มรู้สึกท้อ ชีวิตกำลังเสียสมดุล แต่ก็มีไม่น้อยเหมือนกันที่ไม่เจ็บไข้ได้ป่วย มีเงิน มีงาน มีการศึกษาดี และยังหนุ่มสาว แต่ก็อยากเรียนรู้ว่าพุทธศาสนาสอนอะไร และจะนำไปใช้ในชีวิตได้อย่างไร ก็สมัครเข้ามาเรียนรู้อีกครั้งเรื่อยๆ

แต่สำหรับผู้ที่สนใจมาร่วมงานภาพนา เพราะเริ่มรู้สึกตัวว่า มีปัญหาสุขภาพนั้น หลายคนเมื่อจบคอร์สแล้ว ก็ค้นพบคำตอบ และสามารถเปลี่ยนชีวิตตัวเองไปในอีกรูปแบบหนึ่ง กล่าวคือ จากเดิมที่เคยใช้ชีวิตเหมือนตัวเองเป็นเครื่องจักรในโรงงานที่ทำงานแบบไม่มีวันหยุด ก็เริ่มรู้จักคำว่า 'ทางสายกลาง' เริ่มรู้ว่า ชีวิตที่ดี ไม่ใช่ชีวิตที่มีเงินเยอะที่สุด หากแต่คือ ชีวิตที่มีสมดุลงาน สมดุลชีวิตต่างหาก ใครก็ตามที่จัดสมดุลงานสมดุลชีวิตได้ จนเกิดสภาวะ 'งานก็สัมฤทธิ์ ชีวิตก็รื่นรมย์' นับว่าเป็นคนที่ประสบความสำเร็จในชีวิตคนและชีวิตการทำงาน แต่ใครก็ตามที่งานสัมฤทธิ์ ทว่า ชีวิต

ซมซิ่น (งานรุ่ง ชีวิต/สุขภาพร่วงโรย) ก็ยังถือว่าอยู่ห่างไกลความสำเร็จมากมายนัก

คนจำนวนมากในยุคนี้ นิยมการทำงานหนักหรือบางทีแม้ไม่นิยม แต่ก็ถูกสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจบีบให้ต้องทำงานหนักเกินขีดความสามารถของกายและใจ จนดูประหนึ่งว่า กำลังตั้งป้อมเป็นศัตรูกับตัวเอง หรือกำลังสาปแช่งตัวเองทางอ้อม ด้วยการเสพติดการทำงานอย่างไม่ลืมหูลืมตา เช่น บางคนอยู่กับคอมพิวเตอร์ทั้งคืนทั้งวัน จนสายตาและประสาทตาเสีย ปวดหลัง ปวดกล้ามเนื้อ ระบบการทำงานของร่างกายผิดปกติ บางคนเสพติดการทำงานหนักจนเอาที่ทำงานเป็นบ้านหลังที่หนึ่ง ส่วนบ้านจริงๆ นั้นปล่อยให้โหล่งโหล่งไม่มีชีวิตชีวา วันๆ แทบไม่ได้กินข้าวร่วมวงกับลูกและภรรยา บางคนนำเงินจนไม่ยอมจัดสรรวันหยุดให้กายและใจ ได้พักผ่อน เมื่อทำงานจนมีเงินมากๆ แล้วจึงได้ไปนอนใช้เงินอยู่ในห้องไอซ์ชิวด้วยความเศร้าใจ

นี่คือตัวอย่างบางตอนของชีวิตที่เสียดุลยภาพ

ในปรัชญาจีน มีนิทานอยู่เรื่องหนึ่งที่ครูบาอาจารย์ของผู้เขียนเคยเล่าให้ฟังตั้งแต่ครั้งเมื่อสนใจศึกษาเรื่องจีน จนเป็นเหตุให้ได้เดินทางไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ญี่ปุ่น เรื่องมีอยู่ว่า

ชายคนหนึ่งเมื่อเรียนจบแล้ว ได้รับของขวัญชิ้นหนึ่งจากพ่อเป็นม้าหนุ่ม ม้าตัวนี้ผิวดำตมก ท่วงทีงามสง่า แข็งแรง เขาดีใจมากกับรางวัลแห่งชีวิตชิ้นนี้ หันทีที่ได้ม้าจากพ่อ จึงกระโดดขึ้นควบขี่ทันทีอย่างมีความสุข

แต่หลังที่เขากرโดดขึ้นขี่ ม้าตัวนี้ก็ออกวิ่งอย่างรวดเร็วไม่ยอมหยุด บังคับอย่างไรก็ไม่เป็นผล ท่ามกลางความเร็วของผิวดำดำ เขาไม่กล้าจะกระโดดลงเพราะเกรงอันตราย ในเมื่อไม่กล้ากระโดดลงจากหลังม้า บัดจิตตันทุ่มจึงต้องควบขี่อยู่บนหลังม้า เช่นนั้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ม้าหนุ่มแน่นผมสีดำสนิท ม้าพาเขาริงจากบ้านสู่บ้าน จากเมืองสู่เมือง จากประเทศสู่ประเทศ จากวันสู่คืน จากเดือนสู่ปี จากวัยหนุ่มแน่นผ่านวัยกลางคน จนกระทั่งผมสีดำของเขากลายเป็นผมสีดอกเลาขาวโพลนเต็มหัว แต่ถึงกระนั้น เขาก็ยังไม่ได้ลงจากหลังม้า ร่างกายของเขา หลุดโหล่ง อมโรค เหี่ยวยาน หน้าตาของเขามีแต่ริ้วรอยของวันเวลา ดวงตาของเขานั่งโหยขาดชีวิตชีวา เหมือนซากศพที่ยังมีลมหายใจ

วันหนึ่ง ขณะควบขี่อยู่บนหลังม้าผ่านไปทางย่านชุมชนแห่งหนึ่ง ผู้คนหลายร้อยคน เห็นเขาควบม้ามาแต่ไกล ต่างพากันมองดู เมื่อเขาควบม้าเข้ามาใกล้ ด้วยความเร็วสูง ชาวบ้านจึงตะโกนถามด้วยความสนใจใคร่รู้ว่า เขากำลังจะควบม้าไปไหน ชายชราอดีตบัณฑิตหนุ่มตะโกนตอบสวนออกไปว่า

"ผมก็ไม่รู้เหมือนกันว่าผมกำลังจะไปไหน เพราะนับแต่ขึ้นขี่อยู่บนหลังม้า ผมก็ยังไม่เคยลงเลยแม้แต่ครั้งเดียว ถ้าคุณอยากรู้ว่าผมกำลังจะไปไหน ก็ลองถามม้าของผมดูสิ"

แล้วม้าจะตอบแทนเขาได้ไหม?

ใช่หรือไม่? เราแต่ละคนที่กำลังทำงานงกๆ แทบล้มประดาตาย จนไม่มีเวลาหยุดพักผ่อน ไม่มีเวลาให้ตัวเอง ให้ครอบครัว

(ว.วชิรเมธี, 2553: 56-57)

ให้อบรมชาติ ให้สังคม หรือให้หมอ (ยาม
รู้สึกว่ามีสบาย/หรือผัดพันกับหมอบ่อยๆ)
ให้วัด (= ให้การฟื้นฟูจิตวิญญาณ) ให้การ
เดินทางท่องเที่ยว หรือให้การเติมเต็มทาง
ปัญญาด้วยการอ่านหนังสือดีๆ หรือการ
เรียนรู้เพิ่มเติมจากหลักสูตรต่างๆ ก็ไม่ต่าง
อะไรกับบัณฑิตหนุ่มคนนั้น ที่นับแต่ขึ้นชื่ออยู่
บนหลังม้าแล้ว ก็ไม่รู้จักศิลปะที่จะลงจาก
หลังม้าเพื่อเอาเวลาไปเรียนรู้และพัฒนาชีวิต
ในมิติด้านอื่นๆ บ้าง

หากคุณเป็นคนหนึ่งที่ควบขี่อยู่บนหลัง
ม้ามาแสนนาน จนชีวิตเริ่มเสียดสมถ

ปีใหม่นี้ ก็ควรจะเริ่มทบทวนวิถีชีวิตแบบ
เดิมได้แล้ว จากนั้น ควรบอกตัวเองให้มอง
หาวิธีลงจากหลังม้าเป็นพักๆ แล้วค่อยกลับ
ขึ้นไปควบขี่ใหม่ก็ยังได้ ทั้งนี้ เพื่อจะได้มี
เวลาไปทำอย่างอื่นที่มีคุณค่าไม่น้อยไปกว่า
การควบขี่อยู่บนหลังม้าเพียงอย่างเดียว

หรือหากคนใกล้ตัวของคุณ เป็นนักขี่ม้า
มายาวนานจนเสียดชีวิตบนหลังม้า หากมี
เวลา คุณก็ควรตัดบทความนี้ให้เขาอ่าน
แล้วถามเขาว่า

“เมื่อไหร่คุณจะลงมาจากหลังม้าเสียที”

ศิลปะการลงจากหลังม้าเป็นพักๆ หรือ
ลงแบบลาขาด เพื่อจิตสมถะชีวิต ไม่ใช่
ศิลปะชั้นสูง ใครๆ ก็ทำได้ ถ้ามีสติ แต่ถ้า
ปราศจากสติเสียแล้ว แม้มีใครไป
ตะโกนบอกให้ลงจากหลังม้า บ้างที่เขาอาจ
ด่าตอบ ซึ่งหากเป็นเช่นนั้น ก็จงปล่อยเขาให้
ควบม้าต่อไปจนเสียดใจของเขาเถิด ■

ซึ่งต้องเป็นผู้สร้างคนให้เป็นมนุษย์ที่มีการศึกษา และชีวิตที่ดี แต่กลับสอนสิ่งที่ผิดๆ ให้ศิษยานุศิษย์ และด้วยความรู้และทัศนคติอันเป็นพิษที่เขาคอย ปลุกฝังให้แก่ศิษย์ จึงทำให้ศิษย์กลายเป็นคนเลว เห็นผิดเป็นชอบ ไม่เพียงสร้างเนื้อสร้างตัวด้วย สติปัญญาของตนไม่ได้ แต่ยังประทุษร้ายชีวิต ของคนอื่นให้เดือดร้อนไปทั่ว

คนกะล่อนบางคน มีหน้าที่เป็นพ่อ-แม่ ซึ่ง ต้องเลี้ยงดูลูกอย่างดีด้วยความรัก ความเอาใจใส่ แต่กลับไม่สนใจใยดีลูก คลอดเข้ามาแล้วก็ปล่อย ปล่อยให้ไปจับเขามาแล้ว ก็มอบให้เจ้าหน้าที่เป็น ผู้ให้อาหาร ส่วนตัวเองซึ่งเป็นเจ้าของจริงๆ ไม่มี เวลาใส่ใจใจดูแลอย่างใกล้ชิด เมื่อเขาเลี้ยงลูก ด้วยวิธีเดียวกับที่คนเลี้ยงสัตว์ ลูกจึงมีอุปนิสัยไป ทางสัตว์ กล่าวคือ ขาดสำนึกถูกผิดดีชั่ว ไม่ละอาย ชั่ว กล่าวบาป ขาดความกตัญญูรู้คุณ และพร้อม เสมอที่จะทอดทิ้งพ่อ-แม่ ซึ่งเขาไม่มีความผูกพัน มาแต่ต้น

ในทางกลับกัน หากเราแต่ละคนเป็นคนตรงไป ตรงมา ตัวมีหน้าที่อย่างไร ก็ทำหน้าที่อย่างนั้นให้ดีที่สุด ตนเป็นคนอย่างไร ก็แสดงตนว่าเป็นคนอย่าง นั้นจริงๆ ไม่ 'หน้าไหว้ หลังหลอก' คนเช่นนี้ จะเป็น คนที่ประสบความสำเร็จในชีวิต และช่วยพวงโลกนี้ ให้สูงขึ้น เขาจะกลายเป็นนักแก้ปัญหาของโลก ไม่ใช่ชนักโยนปัญหาใส่โลก เขาจะสามารถในการแก้ ความวุ่นวาย ไม่ใช่เป็นผู้สร้างความวุ่นวาย

หากโลกนี้มีคนที่พูดอย่างไร ทำอย่างนั้น ทำอย่างไร ก็พูดอย่างนั้น ตนเองมีหน้าที่อย่างไร ก็ทำหน้าที่นั้นๆ อย่างตรงไปตรงมา ไม่ลวงโลก โลกของเราก็คงวิโรจน์จากที่เห็นและเป็นอยู่

ทุกวันนี้อ่างงชนิดพลิกหลังมือเป็นหน้ามือเลย ที่เดียว

o o o

ที่วัดเขินแห่งหนึ่ง มีภิกษุและภิกษุณีอยู่ด้วยกันหลายรูป

ภิกษุณีรูปหนึ่ง เธอชื่อ 'เอจุน' เป็นสาวงาม สดสวยมากมาก่อน

แม้เมื่อบวชแล้ว เธอจะโกนผม สละพัศตรา- ภารตังคตมาทิ้ง หันมาบ่มใจด้วยเครื่องบ่มของนักบวชปอนๆ ที่ไม่มีสีสัน แต่ทว่าถึงกระนั้น ความงามของเธอก็ยังคงแวววาวแสงฉายเจิดจรัส เหมือนดังดวงจันทร์ที่สุกสว่างอยู่ท่ามกลางหมู่ ดาวฉะนั้น

ความงามของเอจุน ทำให้นักบวชชายหลายรูป ไม่สบายใจ

บางรูปกินไม่ได้ นอนไม่หลับ จำวัดไม่สนิท เพราะถูกเสน่ห์ทางเพศของเอจุนรบกวนอยู่ทุกเมื่อ เชื้อวัน

อยู่มาวันหนึ่ง ภิกษุหนุ่มรูปหนึ่งทนต่อความ งามของเอจุนไม่ไหว จึงตัดสินใจเขียนจดหมายรัก ถึงเธอ พร้อมทั้งนัดแนะขอพบเธอเป็นการส่วนตัว เอจุนอ่านจดหมายฉบับนั้นแล้วก็เก็บไว้ วันหนึ่งเมื่อภิกษุ ภิกษุณี และคฤหัสถ์ญาติโยมมา ร่วมกันในวันพระใหญ่ ขณะที่การแสดงธรรม ของพระชั้นผู้ใหญ่จบลงแล้ว เอจุนจึงลุกขึ้นยืน ท่ามกลางที่ประชุมสงฆ์ ทุกคนตะลึงงันกับสิ่งที่เธอ กำลังทำ เธอประกาศก้องกลางที่ประชุมว่า

"ภิกษุที่เขียนจดหมายรักถึงฉัน หากท่านรักฉัน จริงๆ ก็ขอจงเดินออกมาเถิด จงมากอดฉันที่ตรงนี้ เต็มใจนี้เลย"

ภิกษุทั้งวัดเวียบกริบ! ■

(ว.วชิรเมธี, 2553: 56-57)

ถ้าจะรัก ก็จงรักอย่างเปิดเผย

ลักษณะเรายุ่งเหยิงมากขึ้นทุกวัน เหตุแห่งความยุ่งเหยิง แม้จะมีมาจากหลายสาเหตุ แต่สาเหตุหลักๆ ก็มาจากคนเรานี่เอง

คนที่ทำให้โลกยุ่ง มีอยู่หลายประเภท แต่ประเภทที่ทำให้โลกยุ่งหนักหนาสาหัสก็คือ คนที่มีหน้าที่ แต่ไม่ยอมทำหน้าที่ของตนเองอย่างตรงไปตรงมา

ตัวเองมีหน้าที่อย่างหนึ่ง แต่กลับเผผลไปทำสิ่งที่ไม่ใช่หน้าที่อีกอย่างหนึ่ง หรือไม่ตรงกับหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย แต่แม้จะทำในสิ่งซึ่งไม่ใช่หน้าที่ ทว่า คนเช่นนี้ก็ยังคงแสดงตนต่อสังคม ต่อโลก ว่าตนยังคงเป็นคนที่ทำหน้าที่ของตนอย่างดีที่สุด

คนที่ทำอย่างหนึ่ง แต่แสดงตัวเป็นอีกอย่างหนึ่ง มีชื่อเรียกว่า คนกะล่อน คนกะล่อนนี่แหละคือตัวป่วนให้โลกนี้มีแต่ความวุ่นวาย

คนกะล่อนบางคน มีหน้าที่เป็นตำรวจ ซึ่งต้องบำบัตทุกข์ บำรุงสุข แต่งานที่ทำจริงๆ กลับตรงกันข้าม เพราะมุ่งแต่บำบัตสุข และบำรุงทุกข์ให้แก่ชาวบ้าน

คนกะล่อนบางคน มีหน้าที่เป็นนักการเมือง ซึ่งต้องบริหารราชการแผ่นดินให้ประเทศชาติและประชาชนมีความสุข แต่งานที่ทำจริงๆ กลับเป็นการทำลายการบริหารราชการแผ่นดิน แทนที่แผ่นดินจะสงบสุข กลับปล้นเอาความสุขไปจากแผ่นดิน

คนกะล่อนบางคน มีหน้าที่เป็นแพทย์ ซึ่งต้องรักษาไข้ให้กับคน แต่กลับเห็นคนไข้เป็นเหมือนลูกค้า ไม่เพียงไม่ช่วยรักษาไข้ แต่กลับใช้คนไข้เป็นช่องทางในการทำอะไรให้แก่ตัวเอง

คนกะล่อนบางคน มีหน้าที่เป็นครู

ธรรมากิวัตนั

ว.วชิรเมธี

4

(ว.วชิรเมธี, 2553: 56-57)

เบาสบาย อารมณ์ดี เหมือนมีสายลมอ่อนๆ ออบอุณละมุน ละไมคอยโลมไล้ให้ผ่อนคลายหายกังวล

การจะมีความสุข ความสดชื่น เบิกบานเช่นนั้นทุกลมหายใจเข้า-ออก กระทั่งทำให้ยิ้มได้ทุกวัน มีอารมณ์ขันอย่างเหลือเฟือ มีรอยยิ้มแจ่มใสทั่วดวงหน้า ต้องมีเทคนิคพอสมควร เป็นต้นว่าต้องรู้จักวางท่าที่ต่อความสุข-ความทุกข์ในชีวิตเสียใหม่ให้ถูกต้อง จากนั้นก็เพียรฝึกวิธีที่จะมีความสุขด้วยตัวเองให้เป็น ซึ่งเคล็ดลับที่ว่านี้ไม่ยากเลย

ในพุทธธรรมท่านวางหลักเบื้องต้นสำหรับคนที่กำลังแสวงหาความสุขมาเติมเต็มให้กับชีวิตเอาไว้ว่า

1. ไม่เอาทุกข์ทับถมตนที่ไม่มีทุกข์
2. ไม่สละความสุขที่ชอบธรรม
3. ไม่หมกมุ่นแม้ในความสุขที่ชอบธรรมนั้น
4. เพียรพยายามกำจัดเหตุแห่งทุกข์ให้สิ้นไป ขออธิบายเพิ่มเติม ดังนี้

1. ไม่เอาทุกข์ทับถมตนที่ไม่มีทุกข์

ธรรมชาติของปุถุชนมักชอบแค้นแค้นแก้แค้น แค้นแกว่ง แค้นหาทุกข์ ตัวเองไม่มีทุกข์ก็ไปปรับเอาทุกข์ของคนอื่นมาเป็นทุกข์ของตน เช่น นั่งดูละครหลังข่าวอยู่ดีๆ เกิดไม่ชอบหน้าพระเอก-นางเอกขึ้นมา ก็เก็บเอามา 'ซุ่น' อยู่ในใจได้เป็นวัน บางทีอ่านหนังสือพิมพ์แต่เข้าพบข่าวที่ไม่น่าชื่นใจ ก็ 'เก็บ' เอาข่าวสารอันเป็นโศกนาฏกรรมเหล่านั้นเข้าแฝงฝังไว้ในหัวคิดหลายชั่วโมง เสพข่าวสาร รายการทีวีที่มีโทษบ่อยๆ ก็พลอยทำให้เป็นคนอารมณ์บูดขึ้นมาได้ง่ายๆ นานไปถ้าไม่รู้เท่าทัน สิ่งนี้จะสถิตอยู่ในความเคยชิน แล้วตกผลึกกลายเป็นนิสัยได้ง่ายๆ จนกลายเป็น 'อุปนิสัยแห่งความทุกข์' ลองสังเกตพฤติกรรมของตัวเองดู ทุกข์ที่ไม่จำเป็นทั้งหลายแฝงตัวเข้ามาสู่ชีวิตของเราได้อย่างไร ถ้าเรารู้เท่าทัน ความ

ทุกข์ 'จร' ทั้งหลายที่แอบมา 'ตีสนิท' อยู่ในใจเราจะหายไปครั้งต่อครั้ง

2. ไม่สละความสุขที่ชอบธรรม

ความสุขที่ชอบธรรม ก็คือความสุขทางใจอันเกิดจากการที่เราใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่า เช่น การมีใจเมตตา การมีใจกว้าง การรู้จักปล่อยวาง การเป็นผู้ให้ การมีครอบครัวที่อบอุ่น หรือการที่ได้เคยยิ้มใจเบิกบานจากการฝึกสมาธิภาวนา จนสัมผัสได้ถึงความสุขเย็นภายใน ความสุขขั้นสูงที่ทำให้หัวใจอ่อนโยน ผ่อนคลาย ร่างกายไม่ตึงเครียดอย่างนี้ เราเคยสัมผัสบ้างหรือเปล่า ถ้าหากเคยมีประสบการณ์เรายังรักษาความสุขที่วางใจเอาไว้ได้เหมือนเดิมหรือไม่

3. ไม่หมกมุ่นแม้ในความสุขที่ชอบธรรมนั้น

หากเคยมีความสุขใจแล้วก็ไม่ควรยึดติดอยู่แค่นั้น เพราะความสุขยังมีอีกหลายชั้น ควรพัฒนาตัวเองให้ได้รับความสุขที่ประณีตยิ่งขึ้นไปตามลำดับ

4. เพียรพยายามกำจัดเหตุแห่งทุกข์ให้สิ้นไป

ประการสุดท้าย ที่สุดของการมีความสุขก็คือ การไม่มีเหตุแห่งความทุกข์หลงเหลืออยู่ในใจ ซึ่งการจะทำเช่นนี้ได้ ทำง่ายนิดเดียว คือ ต้องฝึกสมาธิกันบ่อยๆ จนจิตมีสติ สามารถรู้เท่าทันปรากฏการณ์ต่างๆ ทางใจและทางสิ่งแวดล้อมได้อย่างรู้เท่าทัน เกิดอะไรขึ้นในชีวิตก็ 'รู้ทัน' เมื่อรู้ทันก็จะ 'รู้ทัน' คือ ป้องกันทุกข์ได้อย่างทันทั่วทั้งที่ไม่เปิดโอกาสให้ทุกข์ได้อ้อยอิ่งอยู่ในใจเราเป็นเวลานานๆ อีกต่อไป

หากฝึกใจได้ถึงขั้น 'รู้ทัน' เมื่อไร ทันทีที่ 'เห็นทุกข์' ก็จะเป็น 'เห็นธรรม' ตามมาอย่างฉับพลัน อันใจที่รู้ทันธรรมรู้ทันทุกข์นั้น จะเป็นใจที่เบิกบานและเป็นสุขอย่างชนิดทันตาเห็น ■

สิ่งที่ตามทัน คือปัจจุบันอันแสนสุข

ธรรมาภิวัดน์

วชิรเมธี

ใครๆ ก็อยากมีความสุข! แต่ทั้งๆ ที่อยากมีความสุข ก็ไม่ใช่ทุกคนที่ปรารถนาความสุขแล้วจะมีความสุขเสมอไป บางคนทั้งๆ ที่ต้องการความสุขแต่ยิ่งแสวงหาความสุขกลับยิ่งมีความทุกข์ทับทวี บางคนแสวงแสรังแสดงให้คนอื่นเห็นว่าตนมีความสุขอยู่หลายปี ทั้งๆ ที่ในชีวิตจริงไม่เคยมีความสุขเลย

คนที่แสวงหาความสุข แต่ไม่รู้ว่าจะมีความสุขแท้คืออะไร ยิ่งแสวงหากยิ่งห่างไกลออกไปจากความสุข เหมือนคนที่ตั้งใจจะไปเชียงใหม่ แต่กลับขึ้นรถไฟมุ่งลงสู่ภาคใต้ ทั้งๆ ที่จุดหมายอยู่ภาคเหนือ

ยังจำนวนิยายอิงหลักธรรมเรื่อง 'กามนิต-วาสิฏฐี' ได้ไหม กามนิตหนุ่มทุกข์หนักหนาสาหัสเพราะปัญหาครอบครัวอันเนื่องมาแต่ความรักเป็นพิษ เมื่อทนพิษบาดแผลทางใจไม่ไหว เขาตัดสินใจออกแสวงหาทางดับทุกข์ อนาคตริกหนุ่มเดินทางไปทุกหนทุกแห่งเพื่อตามหา 'พระพุทธเจ้า' และแล้วคืนหนึ่งเขาก็ได้พบคนที่ตัวเองตามหามาตลอด กามนิตนั่งสนทนากับพระพุทธองค์จนคืนนั้น โดยที่เขาไม่รู้สักนิดว่าคนที่อยู่เบื้องหน้าตัวเองคือคนที่ตนอยากพบมากที่สุด รุ่งเช้าเขาอำลาสมณะหนุ่มรูปนั้นแล้วออกจาริกรอนแรมต่อไป จนกระทั่งถูกวัวบ้าชวิดตาย

เสียชีวิต! อุทิศให้ตามหา 'ธารน้ำพุแห่งความสุข' จนพบ ทว่า เมื่อพบแล้วกลับไม่รู้จักริธีที่จะดักตวงเอาน้ำทิพย์นั้นมา

ประพรมโลมได้ตัวเองให้หายเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้า ชุ่มเย็นและเป็นสุข

ในโลกนี้คงมีคนอีกไม่น้อยเป็นตุเป็นตะเกี่ยวกับกามนิตหนุ่ม

ทำอย่างไรหนอ ชีวิตจึงจะสงบสันติสุขอันโปร่งเบา สบายเบิกบาน ผ่องใส เป็นไท และยิ้มหัวได้อย่างเป็นสุขกับความป่วนปั่นผันแปรของชีวิตและสิ่งแวดล้อมรอบข้าง

ทำอย่างไรหนอ ทุกลมหายใจเข้า-ออกของเราจึงจะเป็นลมหายใจอันบางเบา ปลอดจากความกังวลอย่างสิ้นเชิง

ทำอย่างไรหนอ ทุกคืนเราจะสามารถล้มตัวลงนอนอย่างเบียดสุขพร้อมรอยยิ้มประมิ้มที่ประพวยระบายอยู่ทั่วดวงหน้า

ทำอย่างไรหนอ เราจะตื่นเช้าด้วยความสดชื่น ผ่องใส

(ว.วชิรเมธี, 2553: 56-57)

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวสิริลักษณ์ ศรีจินดา เกิดวันที่ 29 พฤษภาคม พ.ศ.2529 สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีอักษรศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ในปี 2552 และเข้าศึกษาต่อในภาควิชาสื่อสารมวลชน หลักสูตรนิเทศศาสตร์มหาบัณฑิตที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเมื่อ พ.ศ.2552 สามารถติดต่อได้ที่ pa_louis@hotmail.com

